

i stanbul

Yabancılar İçin Türkçe Çalışma Kitabı

ISTANBUL TURKISH FOR FOREIGNERS WORK BOOK C1/+

İSTANBUL YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE ÇALIŞMA KİTABI C1 / +

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mehmet Yalçın YILMAZ

EDİTÖR

Yrd. Doç. Dr. Ferhat ASLAN

EDİTÖR YARDIMCISI

Funda KESKİN

HAZIRLAYANLAR

Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ

Enver GEDİK

Gökçen GÖÇEN

Gül GÖNÜLTAŞ

Fazilet ÖZENÇ

Hande TOKGÖZ

Serra YAVUZ

REDAKSİYON – TASHİH

Cengiz ÇAKMAK

Yavuz Selim KEMİK

Eren ÖZKARALI

ÇEVİRİ

Dr. Oğuz CİNCİOĞLU

TASARIM

Şeref KOCAMAN

Baskı 2013

Kültür Sanat Basımevi

www.kulturbasim.com

© Bu kitabın bütün hakları KÜLTÜR SANAT BASİMEVİNE aittir.

ÖN SÖZ

Günümüzde hayatımızın her alanını bilimsel, teknolojik, kültürel ve sosyal gelişmeler yönlendirirken, bu gelişmeler yabancı dil bilmeyi de farklı ülkelerle bilimsel, siyasal ve ekonomik alanlarda görüş alışverişinde bulunmak, iş ve kültürel ilişkileri geliştirmek ve yabancı dilin konuşulduğu ortamlarda günlük iletişime katılabilmek için bir ihtiyaç hâline getirmiştir.

Bu durum iletişim ortamlarını ve iletişimin işleyiş biçimlerini etkileyerek insanlar arasındaki iletişimin temel aracı olan dilin öğretim sürecinin, günümüzün şartları ve ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlenmesini ve yabancı dil öğrenen bireyleri yeterli dilsel ve düşünsel donanıma ulaştırmayı gerekli kılmıştır.

Bu doğrultuda temeli yüzyıllar öncesine dayanan ve dünyada en çok konuşulan diller arasında ilk sıralarda yer alan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlık kazanması ve bunun sonucunda da kendi dillerine yönelme eğilimleri; dünyadaki sosyal ve ekonomik gelişmelere paralel olarak Türkiye'nin derin tarihî ve kültürel köklerinden edindiği mirasla bir kat daha önem kazanması; Avrupa Birliği sürecinde Avrupa ülkeleri ve Türkiye arasındaki ikili ilişkilerin gelişmesi; Türkiye'nin uluslar arası öğrenci değişim programlarına etkin olarak katılması ve Türkiye'deki eğitim olanaklarının iyi olması Türkçeye olan bu ilgiyi arttırmıştır.

Çok dillilik ve çok kültürlülüğün giderek önem kazandığı 21. yüzyılda yabancı dil öğretimi artık sadece dil becerisinin kazandırılmasından çok o dilin içinde geliştiği kültürün de öğretilmesini amaçlamaktadır. Bu sebeple öğrenciye hedef dili kullananların sosyal, kültürel yapısını, değer yargılarını, dünya görüşünü belirli ölçülerde tanıyabilmesine yardımcı olacak biçimde eğitim vermek gerekmektedir. Bu bağlamda "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" öğretim seti yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminin, doğu kültürüyle batı kültürü arasında köprü durumunda olan ülkemiz kültürünü, düşünce tarzını aktaracak, günümüz şartlarına uygun, en güncel dil yöntemleri ile hazırlanmış kapsamlı bir settir. Bu set, 1933 yılından beri yabancılarla Türkçe eğitimi veren İstanbul Üniversitesi Dil Merkezinin deneyim ve birikimlerinden oluşmuştur.

"İstanbul Yabancılar İçin Türkçe" öğretim setinin değişmez ilkesi Türkiye'nin resmî dili olan İstanbul Türkçesini, Türkçe eğitim alan öğrencilerimize en çağdaş teknik, metot ve yaklaşımlarla öğrenme fırsatı sunmaktır.

Yrd. Doç. Dr. Ferhat ASLAN

24.08.2012 / Beşiktaş

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını eşleştirilim.

1. gel zaman git zaman ( )	2. evvel zaman içinde, kalbur saman içinde ( )
3. vakit öldürmek ( )	4. zaman kazanmak ( )
5. günü gününe uymamak ( )	6. Zaman kollamak ( )

- Bir şeye ayrılan süreyi azaltmak; karşı tarafı oyalayarak kendi hazırlanma süresini uzatmak.
- Zamanı yararsız, gereksiz işlerle veya iş yapmadan geçirmek
- Her zaman aynı durumda bulunmamak, kararsız.
- “Çok zaman önce” anlamında bir tekerleme
- Bir işin sırasını beklemek; uygun bir fırsat beklemek.
- “Aradan oldukça uzun bir zaman geçtikten sonra” anlamında kullanılan bir söz

OKUMA

TARİHİ SAAT KULELERİ

Osmanlı'dan bu yana Türkiye'nin her yanına inşa edilmiş olan zarif saat kuleleri, özellikle saatçiliğe meraklı olan Sultan II. Abdülhamit devrinde yaygınlaşmıştır. Kuleler, halkın yoğun olarak kullandığı önemli alanlara yapılmıştır. Bu kuleler sadece zamanı gösterme işine değil, aynı zamanda yangınlarda çan olarak kullanılarak halkı haberdar etme, barometreleri sayesinde hava durumu hakkında bilgi verme işlerine de yarıyordu. Ayrıca, saat kuleleri bugün olduğu gibi geçmişte de halkın buluşma mekânıydı; randevular saat kuleleri altında verilir, buralarda buluşulur, adres tarifleri saat kulesine göre yapılırdı.

İzmir Saat Kulesi: Yapılışından günümüze kadar İzmirliğin buluşma noktalarından biri olan Saat Kulesi, Konak Meydanı'ndadır. II. Abdülhamit'in tahta çıkışının 25. yılı için 1901'de Sadrazam Mehmet Said Paşa tarafından yaptırılan kule 25 metre boyundadır. Kulenin saati Alman İmparatoru II. Wilhelm'in hediyesidir. Saat Kulesi'nin tabanı beyaz mermerden, diğer bölümleri kesme taştan yapılmıştır. Kulenin gövdesinin dört bir yönüne küçük pencereler açılmıştır. Bunların üzerinde doğu ve batı yönlerinde küçük birer Osmanlı arması, kuzey ve güney yönlerinde de Sultan II. Abdülhamit'in tuğraları kabartma olarak yerleştirilmiştir. Cumhuriyetin ilanından sonra, buradaki tuğra ve armalar kaldırılmış, yerlerine ay yıldız kabartmaları konulmuştur. Topkapı Sarayı Müzesi'nde bu saat kulesinin gümüş bir maketi bulunmaktadır.

Dolmabahçe Saat Kulesi: Dolmabahçe Sarayı'nın Saltanat kapısı ile camii arasında kalan girişte yer almaktadır. Bu kule, 1890-1895 yılları arasında Sultan II. Abdülhamit tarafından yaptırılmıştır. 27 metre yüksekliğinde ve 4 katlı olan kulenin 94 basamağı vardır. Merdiven sahanlıklarının zemini renkli taşlarla, geometrik şekiller verilerek oluşturulmuştur. Kulenin her kenarında altışar basamaklı merdiven ve köşelerde iki katlı birer fıskiye bulunur. Kuledeki saatler Fransa'dan getirtilmişti. Kulenin deniz tarafındaki saat ayrı, diğer üç taraftaki saatler aynı anda kuruluyordu. 1979 yılında ise bu kurmalı saatler kısmen elektronik sisteme çevrildiler.

2. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Saat kulelerinin yapılış amacı nedir?
2. İzmir Saat Kulesi kim tarafından ve ne için yaptırılmıştır?
3. Ankara Saat Kulesi'nin İzmir ve Dolmabahçe saat kulelerinden en önemli farkı nedir?
4. Big Ben Saat Kulesi'nin adı ne zaman ve niçin değiştirilmiştir?
5. Yapıldığı malzeme göz önünde bulundurulduğunda metindeki saatler arasında en yüksek maliyetlisi hangisidir?

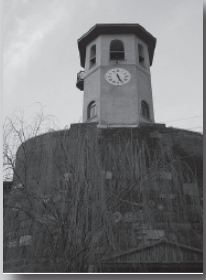
3. Metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. İzmir Saat Kulesi'nin tabanı mermerden yapılmıştır. ( )
2. Dolmabahçe Saat Kulesi'nin saatleri tamamen elektrondur. ( )
3. Ankara Saat Kulesi, MÖ 200'de yapılmıştır. ( )
4. Big Ben, dünyadaki en yüksek saat kulesidir. ( )
5. Mekke Saat Kulesi, sekiz bin metreden görülebilmektedir. ( )

4. Aşağıdaki cümleler hangi saat kulesini anlatmaktadır, yazalım.

1. Kulenin çanının adı zamanla bütün kulenin adı olmuştur. (.....)
2. Dünyanın en büyük saat kulesidir. (.....)
3. Bir kalenin üzerinde yer alır. (.....)
4. Yapımında iki yüz elli kilogram altın kullanılmıştır. (.....)
5. Kulenin dört bir yönünde küçük pencereler vardır. (.....)
6. Kulenin köşelerinde fısıkiyeler bulunmaktadır. (.....)

Ankara Saat Kulesi: Osmanlı saat kulelerinin bazıları tarihi yapılar ve kalıntılar üzerine inşa edilmiştir. Ankara Saat Kulesi de bunlardan biridir. MÖ 200'lere uzanan tarihiyle Roma, Bizans, Sasani, Selçuklu, İlhanlı dönemlerinde onarım gören Ankara Kalesi'nin Hisar Kapısı'nın sol burcunda bulunmaktadır. Dokuz metre yüksekliği olan kulenin Saman Pazarı yönünde tek kadranlı bir saat bulunuyor. Son dönemde çevresinde yapılan düzenlemelerle daha turistik hale gelen Ankara Saat Kulesi'nin kitabesinde, 1884 yılında Ankara Valisi Sırrı Paşa tarafından yaptırıldığı yazmaktadır. Ayrıca, kulede bir çan da bulunmaktadır. Ankara Saat Kulesi en son 2007 yılında restore edilmiştir.

Tarihî saat kuleleri sadece Türkiye'de değil tüm dünyada ilgi gören yapılardır. İşte dünyanın en yüksek saat kuleleri:

Big Ben: Londra'da Westminster Sarayı'nın yanındaki ünlü saat kulesidir. Dünyanın en büyük dört taraflı saat kulelerinden biri olan Big Ben, 1834'te inşa edilmiş olup 96 metre yüksekliğindedir. "Big Ben" aslında saat kulesinin çanının adıdır, ancak halk tarafından tüm yapıyı belirtmek için kullanılır olmuştur. 2000 kişilik bir anket Big Ben'in Birleşik Krallık'ın en önemli simgesi olduğunu ortaya koymuştur. 2012 yılında ise İngiliz parlamenterler, İngiltere Kraliçesi 2. Elizabeth'in tahttaki 60. yılı onuruna kulenin adının "Elizabeth Kulesi" olarak değişmesine onay verdiler.

Mekke Saat Kulesi: 2011 yılında yapımı tamamlanan Mekke Saat Kulesi, 601 metreyi bulan yüksekliği ve 43 metre çapıyla dünyanın en büyük saat kulesi olma özelliği taşıyor. Saatin yelkovan uzunluğu 22 metre, akrep uzunluğu ise 18 metre. Saatin yüzeyini ve diğer bazı bölümlerini kaplayan mozaikler Venedik'te imal edildi ve saatin yapımında 250 kilo altın kullanıldı. Özel ışıklandırma sistemi sayesinde gündüz veya gece saatin kaç olduğu sekiz kilometre mesafeden okunabiliyor.

5. Aşağıdaki cümleleri şimdiki zaman (-yor), görülen geçmiş zaman (-DI) ve şimdiki zamanın hikâyesiyle (-yordu) tamamlayalım.

1. a. Ben geçenlerde Hasan'la karşılaştım..... .
b. Her gün Hasan'la yolda karşılaştım..... .
c. Geçen yıl Hasan'la sık sık karşılaştım..... .
2. a. Dün seni Taksim'de gördüm..... .
b. Şimdi yarınki sınava çalışıyorum..... .
c. Ben ders çalışırken sen Taksim'de geziyordun..... .
3. a. Onun dün söylediği sözler gücüme gitmişti..... .
b. Gençken hemen herkese gücün..... .
c. Şimdi kimsenin sözlerine aldır..... .
4. a. Okuldaki ilk günlerimizde öğretmenlerimiz bize çok yakınlık gösteriyordu..... .
b. Okula başladığımda hiç kimseyi tanıdım..... .
c. Şimdi herkesi tanıdım..... .
5. a. Ahmet'ten dün yeni yılını kutlayan bir mesaj aldım..... .
b. Ben de şimdi ona mesaj yazıyorum..... .
c. Zeynep her yıl bana yeni yıl kartı gönderiyordu, bu yıl göndermedi.
6. a. Dün hastaydım, izin alıp işe gitmiştim..... .
b. Şimdi saat 20.30 ve ben hâlâ çalışıyorum..... .
c. Eskiden ben bu kadar çalışmıştım..... .
7. a. Eskiden hiç Türkçe bilmiyordum..... .
b. O, geçen yıl Türkçe öğreniyordu..... .
c. Şimdi Türkiye'de bir şirkette çalışıyorum..... .
8. a. Teşekkür ederim, ben biraz önce içmiştim..... .
b. Biz, kahvaltıda genellikle çay içiyorduk..... .
c. Eskiden çok çay içiyordum ama şimdi içemiyorum.
9. a. Çocuklar gelmeden önce bütün işlerimi bitirmiştim..... .
b. Şimdi onlara yemek hazırlıyorum..... .
c. Önceleri elim çok ağırdı, hiçbir işi zamanında yetiştiriyordum..... .
10. a. Dün arabamı tamirciye götürmüştüm..... .
b. Arabam artık çok eskidi, sık sık tamirciye götürüyordum..... .
c. Arabamı eskiden bu kadar sık tamirciye götürüyordum..... .

6. Aşağıdaki cümlelerin hangilerini hem şimdiki zamanın hikâyesi hem de geniş zamanın hikâyesi ile tamamlayabiliriz? İşaretleyelim.

1. Daha önceden haberim olsaydı, ben de sizinle tatile gelyordum..... . ( )
2. Annem eskiden çok güzel elbiseler dikiyordu..... . ( )
3. Daha erken gelseydin onunla karşılaşırdın..... . ( )
4. Eskiden yalnız kalmaktan hiç korkuyordum..... . ( )
5. Yazlıktayken erken kalkar, hep beraber güneşin doğuşunu seyrederdik..... . ( )
6. İki sevgili her gün bu parkta buluşuyorduk..... . ( )
7. Biraz daha erken gelseydin otobüsü kaçırdıktan..... . ( )
8. Eskiden biz her yaz Gökçeada'ya gidiyorduk..... . ( )
9. Düşükten sonraki halini bir görseydin, gülmekten ölerdin..... . ( )
10. Gözlerim karardı, az kalsın merdivenlerden düşüyordum..... . ( )

7. Aşağıdaki metni görülen geçmiş zaman (-DI), şimdiki zaman (-yor), gelecek zaman (-AcAk) ve şimdiki zamanın hikâyesi (-yordu) ile tamamlayalım.

Akşam, caddelerin kalabalık zamanında, köşe başına siyah çarşafli bir kadınla bir çocuk gel..... . Çocuk yanında ayakta dururken kadın çömel....., küçük bir çuvaldan birtakım oyuncaklar çıkar.....: Bunlar bir değneğin ucuna takılmış bir çift tahta tekerlekti. Çocuk arabalardan bir tanesini eline al....., kaldırımda ileri geri götürerek incecik sesiyle bağırmaya başla.....: “Arabalar beş kuruşa, arabalar beş kuruşa!”

Her gün sokaklar tenhalaşınca kadar, annesiyle çocuk burada dur..... . Çocuk sekiz yaşındaydı, fakat ilk görüşte altı yaşından fazla göster..... . Zayıf ve mini mini idi. Sonra, hiç durmadan bağırın sesi küçük bir kızın sesi gibi ince ve titrekti. Kendisi de annesi gibi hep önüne bakıyor ve başını kaldır..... .

Gelip geçenlerin çoğu, özellikle çocuklar, yolun hemen köşesinde karşılarına çıkan tahta tekerlekli arabalara dudaklarını bükerek bak..... . Fakat, küçük satıcı onların bu isteksizliklerini fark etmeden önüne bakarak kısa aralıklarla bağır.....: “Beş kuruşa, arabalar beş kuruşa!”

Bir gün büyük bir otomobil, mağazanın önünde dur.....; içinden süslü ve şişmanca bir kadınla sekiz dokuz yaşlarında bir çocuk in..... . Beraberce mağazaya gir..... . Biraz sonra çocuk, vitrinleri seyrede seyrede dışarı çık....., sokağa in..... ve oyuncakların olduğu köşeye bakmaya başla..... . Tam bu sırada küçük satıcının sesi işitil.....: “Arabalar beş kuruşa!” Diğer çocuk başını çevirip bak....., sonra koşarak o tarafa git....., siyah çarşafli kadının yanındaki çocuğun elini tutarak; “Aaa! Sen burada araba mı sat.....?” diye sor..... . Satıcı başını kaldırıp bak..... . Hemen yüzü gül..... ve ekle.....: “Annem yalnız gel....., üstelik bağır..... da. Onun için ben de geliyorum!”

Küçük çocuk, yün eldivenli ellerini paltosunun cebine sokarak küçük bir kesekâğıdı çıkar....., içinden bir badem ezmesi alıp ağzına at....., bir tane de arkadaşına ver..... . Ağzını şişirerek sordu: “Derslere ne zaman çalışıyorsun?” Araba satan çocuk “Mektepten çıkınca iki saat filan çalış....., ödevlerimi yap..... . Ondan sonra buraya gel..... .” diye cevapladı.

İki arkadaş konuşmaya daldılar. Fakat, tam bu sırada beyaz bereli, lacivert paltolu çocuğun annesi mağazadan çık....., iki tarafına bakın..... . Elllerinde paket vardı. Şoför koşarak onları aldı ve kendi yanına yerleştirdi..... . Kadın köşeye doğru bakınca çocuğunu gör..... ve gülümseyen yüzü birdenbire sertleş..... . Hızlı adımlarla o tarafa yürü..... . Çocuk, annesinin böyle hiddetle kendisine doğru geldiğini görünce hemen sus....., şaşkın, fakat gülümseyen bir bakışla gözlerini ona dik..... . Bir an hepsi birden kımıldamadan dur..... .

Küçük satıcının annesi de başını kaldırmış, yuvarlanır gibi gelen bu kürk mantolu ve yılan derisi ayakkabılı kadına bak..... . Kadın yaklaşıncı hâlâ şaşkın şaşkın gülümseyen oğlunu bileğinden yakala.....: “Bu ne hal? Kimlerle konuş.....?” diye bağır..... . Elindeki şemsiyeyi, oğluyla el ele tutuşarak duran küçük satıcının omzuna vur..... . Sonra haykırdı: “Baksana, senin konuşabileceğin insan mı bu?”

Çocukların kolları birbirinden ayrılıp aşağı sallanıverdi. Küçük satıcının gözleri kolunun acısından yaşla dol..... . Arkadaşının gözündeki yaşları gören çocuk ruhundan fıskıran bir isyanla: “Anneciğim, o benim okul arkadaşım” dedi. Kadın, yüzü kıpkırmızı kesilerek oğlunun sözünü kes.....: “Ben yarın okulunuza da telefon et..... . Onlara, sana nasıl arkadaşlar bulduklarının hesabını sor..... .”

Oğlunu kolundan çekti. Geride kalan küçük satıcı ile annesine, yerin dibine geçirmek ister gibi ezici bakışlar atarak yürümeye başla..... . Oğlu, hâlâ dönüp geri bakıyor ve yaşlı gözlerini başka taraflara çeviren arkadaşını görünce kendisinin de gözlerinden yaşlar ak..... . Küçük satıcı, o titrek ve ince sesiyle bağır.....: “Beş kuruşa... Arabalar beş kuruşa!”

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki soruları kendimize göre işaretleyelim, zaman yönetimi konusunda kendimizi değerlendirelim.

1. Arkadaşlarınızla tiyatroya gitmek için sözleştiniz. Genellikle;
  - a. Randevu yerine ilk giden ben olurum.
  - b. 10 dakika gecikmenin pek bir sorun çıkarmayacağını düşünürüm.
  - c. Büyük adamlar en son gelir düşüncesiyle gruba en son katılmayı tercih ederim.
2. “Bugünün işini yarına bırakma!” atasözü, bana;
  - a. Her işi zamanında yapmanın önemini, ertelemenin ise sakıncasını hatırlatır.
  - b. Bugünün işini yapmam gerektiğini, ama dünden kalan işleri erteleyebileceğimi hatırlatır.
  - c. İnsanların yarınlarına güvenle bakmadıklarını hatırlatır.
3. Babanız 15 gün sonra geri almak üzere bir kitap verdi. Ne yaparsınız?
  - a. İlk fırsatta kitabı okuyarak erkenden bitirmenin rahatlığını yaşamaya çalışırım.
  - b. En verimli işlerin son günde yapılanlar olduğunu düşünerek 14. gün okumaya başlarım.
  - c. Babamın ek süre vereceğini düşünerek kitabı okumaya başlamam.
4. Günlük hayatınızda yapacağınız işleri ve zamanınızı plânlar mısınız?
  - a. Günlük hayatımda uyguladığım bir çerçeve plânım mutlaka vardır.
  - b. Genel anlamda bir şeyleri plânlasam da onu uyguladığım pek söylenemez.
  - c. İnsanın istediği işi istediği saatte yapabilmesi gerektiğini düşünürüm.
5. Kitap, bilgiye açılan bir kapıdır. Ancak okuyabilmek için;
  - a) Arabada geçirilen zamanı bile değerlendirmek gerekir diye düşünürüm.
  - b) İnsanın boş zamanının olması gerektiğini düşünürüm.
  - c) Yaz tatilinin gelmesi gerektiğini düşünürüm.

Değerlendirme:

“A” çoğunluktaysa; zamanını verimli kullanabilen ve yaptığı plânları uygulamaya çalışan birisiniz. Böyle devam ettiğiniz sürece yaşadığınız anın hakkını verebileceksiniz.

“B” çoğunluktaysa; bir orta yol tutturmuş gidiyorsunuz. Yani siz plânlama yapıp zamanı yönlendireceğinize, zaman sizi yönlendiriyor gibi. Lütfen biraz daha dikkatli olun.

“C” çoğunluktaysa; siz kürekleri zamanın akışına bırakmış bir yolcu gibi hareket ediyorsunuz. Bir gün geriye döndüğünüzde “Artık çok geç!” dememek için silkelenip kendinize gelseniz iyi olacak.

OKUMA

ZAMANI YÖNLENDİRMEZSENİZ...

Günümüz insanının en önemli problemi; zamanı plânlayamamak ve zamanı değerlendirememek... Zaman, dönüşü olmayan bir akıntıdır. Siz onu yönlendiremezseniz, o sizi istediği gibi alır, kendi istikametine sürükler. Zamanı kendi hesabına yontmayan insanlar, zaman tarafından yontulmaya başlanırlar. Bunun için, zamanı en kıymetli bir sermayeye çevirmek de en zararlı bir araç hâline getirmek de mümkündür.

Akıp giden zamanı kendi lehimize çevirmenin, onu yönetmenin püf noktaları elbette var:

1. Yatak odanıza iki levha asın. Birini sabah, ötekini de akşam okuyun. Sabahleyin, “Bugün ne yapacaktım?” yazısını okumadan çıkmayın. Akşam ise, “Bugün ne yaptım?” yazısını tekrar etmeden ve yaptığınız işlerden dolayı kendinizi hesaba çekmeden yatmayın. Böyle yaptığınızda “Biraz zamanım olsaydı şunları yapacaktım, şuraya gidecektim, şu işlerimi bitirecektim.” gibi cümleler hayatınızda olmayacaktır.
2. Bir işi erteleme adını alan “yarın” kelimesini takviminizden çıkartın. Çünkü, tarih “yarın”ın kurbanları ile doludur. O, ihmalcilerin ve beceriksizlerin sevdiği bir sığınaktır. Yarını bugünden daha müsait farz etmeyin. Bunun cezasını, o işin asla gerçekleşmemesiyle ödersiniz.
3. Hayatta başarılı olmuş bütün insanlar gibi, bugünün işini yarına bırakmayın. Bugünün değerini anlamadan yarını bekleyen insanlar, dünün geçtiğini ve yarının belki de hiç gelmeyeceğini düşünemiyorlar. Atalarımız ne güzel söylemiş, “Bugünkü tavuk yarınki kazdan iyidir.” diye.
4. İşlerinizi belirli bir zaman dilimine yayarak, plânlı yapmayı alışkanlık hâline getirin. Böylece göreceksiniz ki en zor işler bile kolaylaşacaktır. Çünkü plânlı bir hayat, insan ömrünün azamî şekilde verimli kılınması manasına gelir. Medeniyetlerin gelişme şartlarını araştıran sosyologlar, kalkınmış, ileri milletler ile geri kalmış milletler arasındaki en mühim farklardan birinin de “zaman anlayışı” olduğunu tespit etmişlerdir.
5. Randevularınıza özen gösterin, çünkü kendi vaktinizi israf etmeye hakkınız yokken, başkalarının vaktini israf etmeye nasıl hakkınız olabilir?
6. Hayatın kısalığından yakınacağınız yerde, günün her saatini, hakkını vererek yaşadığınızdan emin olun ve “boş zaman” kavramı diye bir şey olmadığını unutmayın.
7. “Yeterli zamanım yok” diye şikâyet edip durmayın. Hayatları boyunca bir ömre sığmayacak eserler veren insanların da günleri 24 saattir.
8. Zihinsel yorgunluğu atmak için, her türlü işi gücü bırakıp bir kenarda oturmak gerekmiyor. Çünkü farklı zihinsel ve bedensel faaliyetler, beynimizin değişik kısımları tarafından yönetiliyor. Dolayısıyla, her faaliyet değişikliğinde, beynin bir merkezi üzerindeki yük azalır, başka bir merkezi daha aktif hâle geliyor.
9. Daha az uyuyarak, ömür sermayenizi tasarruflu kullanmaya bakın. Her sabah 30 dakika erken kalkmanız, bir yılda 7,5 gün kazandıracaktır. Fakat bunun ön şartı, uğruna uykunuzu feda edebileceğiniz bir ideale sahip olmanızdır. Yani, niçin uyanık kaldığınızın şuurunda olmanız gerekmektedir.
10. Zamanınızı harcamaya, paranızı harcamaktan daha dikkatli davranın. Çünkü para tekrar kazanılabilir, fakat zaman gitti mi bir daha geri gelmez.
11. Nice ömürler vardır ki zamanı uzun, değeri kısa; nice ömürler vardır ki zamanı kısa, değeri çoktur. Siz, ikincilerden olmaya gayret edin.

2. Metinde geçen aşağıdaki atasözü ve deyimleri verilen anlamlarıyla eşleştirelim.

1. Kendi hesabına yontmak	( )	2. Bugünkü tavuk yarınki kazdan iyidir.	( )
3. Farz etmek	( )	4. Bugünün işini yarına bırakma .	( )
5. Hesaba çekmek	( )		

- a. Bir kişiden, bir kurultan yaptığı işler için açıklama ve savunma istemek
b. Bugün yapılması gereken bir işin ertesi güne bırakılması iyi değildir.
c. Sağlanmış bir kazanç, beklenen, umulan daha büyük bir kazançta feda edilemez.
ç. Çıkan her fırsattan yararlanarak hep kendi çıkarını sağlamak.
d. Bir şeyi o şekilde kabul etmek, varsaymak

3. Metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Planlı çalışılırsa en zor işleri bile başarmak mümkündür.	( )
2. Bir kişi o günkü işlerinin tamamını yetiştirmek için kendini yormamalı, işlerini bir gün sonra da yapabilir.	( )
3. Toplumların kalkınma düzeyleri onların zaman anlayışlarıyla ilişkilidir.	( )
4. Zihnimizi dinlendirmek için oturup hiçbir şey yapmadan beklemek gerekir.	( )
5. Ne kadar planlama yapılırsa yapılsın zamanı yönetmek mümkün değildir.	( )

DİL BİLGİSİ

4. Aşağıdaki metni görülen geçmiş zaman (-DI), görülen geçmiş zamanın hikâyesi (-yordu), öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi (-mİştİ) ve gelecek zamanın hikâyesi (-AcAktİ) ile tamamlayalım.

İpek'in heyecanı her halinden belli ol..... . Çünkü, ertesi gün sınav sonuçları açıklan..... . Ertesi günün sonuna doğru nihayet sonuçlar açıklan....., puanı ilk 20 bindeydi. Sevinçten ağla..... ama istediği yeri kazanıp kazanamayacağını bil..... . İpek mutluydu, ama daha iyisini hak ettiğini düşün..... . Puanlar açıklanmasına açıklanmıştı ama şimdi de tercih stresi başla..... . İpek kararsızdı; bir taraftan Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık okumak istiyor ama aklının bir köşesinde de Hukuk Fakültesi dur..... . Doktor amcası, İpek'in iyi bir Psikolojik Danışman olacağını düşün..... . Sonunda Psikolojik Danışman olmaya karar ver..... .

Artık tercihlerin açıklanmasını bekle..... . Artık stres bitsin iste..... . Sınavlara İpek giriyor ama ailesi daha fazla heyecanlan..... . Artık tercih sonuçlarının açıklanma zamanı gel..... . İpek'in hayat çizgisi belli ol..... . O sabah evinde bilgisayara kilitlenmiş bir şekilde sonuçların açıklanmasını bekle..... . Sonuçların açıklanmasına yarım saat kal..... ama zaman geçmek bil..... . Nihayet sınav sonucunu öğren.....: Trabzon Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik. O sırada İpek'in gözleri dol..... . Bir yandan istediği bölümü kazandığı için mutluydu ama endişesi memleketi olan Denizli'ye çok uzak olmasıydı. Tüm ailesi sonuca çok sevin....., hep beraber sarıl....., ağlaş..... .

Sınav sonucunu öğrendiğinden beri İpek'in gözyaşları durmak bil..... . İlk kez ailesinden ayrıl..... . İpek'i Trabzon'a annesi ve babası götür..... . Çok uzak olduğu için uçakla gitmeye karar ver..... . Babası ve İpek ilk kez uçağa bin..... . İpek için bu da heyecanlı bir durumdu. İpek yurda yerleşinceye kadar Trabzon'da eski bir aile dostlarının akrabasında kal....., ilk başta biraz çekindiler bu durumdan ama çekinecek bir şey yoktu tanıdıkta nasıl olsa. Uçağın kalkma vakti gel..... artık, uçağa binecekler arasında Trabzonspor kafesi de vardı. Uçağa bin....., kemerlerini tak....., baba kız çok heyecanlıydı. İpek pencere kenarında otur..... .

İpek sürekli pencereden aşağı seyreder..... Her yer, evler, binalar, dağlar, ovalar, ağaçlar karınca kadar küçük görün..... Uçağın kanat kısmına denk gelmedikleri için her yeri rahat gör.....

Trabzon'da yurt sıkıntısı vardı. Okulun yakınındaki tüm özel yurtlar doluydu. Okula uzak ama güvenli bir yurt aramak için işe koyul..... Yeni açılan bir yurtla görüş..... Yurdun ilk öğrencileri ol..... Fiyatının yüksek olması ve okula uzak olması nedeniyle ilk başta biraz çekin..... Başka çareleri olmadıkları yurda kayıt yaptır..... Daha sonra İpek'in odasına çıkıp eşyalarını yerleştir..... Anne ve babası için gitme vakti gel..... artık. Bu İpek'in hiç istemediği zamanlardan biriydi. İpek, hüngür hüngür ağlamaya başla..... Onları uğurlamak için kapı dışına kadar gel..... İpek, Anne ve babasına sıkı sıkı sarıl..... Annesi de ağla..... Babasının da gözleri yaşar..... İpek hayatında ilk defa anne ve babasından ayrıl..... Kendi ayakları üzerinde durmaya çalış.....

Ailesini uğurladıktan sonra yavaş yavaş odasına çık..... ve yatağının üzerine şöyle bir uzan..... Kendini o an kimsesiz bir çocuk misali yalnız hisset..... Koskoca katta ve odada tek başınaydı. Ailesinden uzak olmaya nasıl dayan.....?

İpek'in yurdu okuluna bir hayli uzak olduğundan okula dolmuşla gidip gel..... Dolmuşa binmek için de durağa yürümesi gerek..... Okula gelince indi, etrafına şöyle bir bakın..... ve sınıfına git..... Sınıfa girdiğinde sanki herkes birbirini tanıyormuş da o sonradan oraya katılmış gibi hisset..... Bu, onun çok garibine git..... Ne yapacağını nereye oturacağını bil..... ilk önce. Sonra sınıf arkadaşlarıyla tanıştı, herkes farklı yöredendi; Denizli'den kimse yoktu.

Okulun ilk günü ders bittikten sonra İpek yurda dönmek için dolmuşa bin..... Hava iyice karar..... Trabzon, Türkiye'nin doğusunda olduğu için güneş erken bat..... Okuldan yurda gel....., hemen odasına çık..... Odada yalnızdı ve kendini oldukça kötü hissediyordu. Anlaşılan alışma dönemi epey zor geç.....

İpek, ilk zamanlarda günde üç ya da dört defa ailesini ara..... Daha sonraları bu aramalar günde bire, iki günde bire, haftada bire kadar düş..... Çünkü İpek artık yaşadığı şehre, okuluna, yurduna ve arkadaşlarına iyice alış.....

5. Aşağıdaki cümleleri geniş zamanın hikâyesi ve gelecek zamanın hikâyesiyle tamamlayalım.

1. Eskiden o kadar hareketli bir çocuktur ki bir dakika bile yerinde dur.....
2. Kriz olmasaydı, şirketimiz iflas et....., biz de işsiz kal.....
3. Çorbaya tuz koy..... ama o kadar dalgındım ki tuz yerine şeker koymuşum.
4. Bu kadar çok konuşacağını bilseydim, onu toplantıya çağır.....?
5. Dedem, her öğle yemeğinden sonra bir saat uyu.....
6. Elimdeki işi bitirince eve gidip biraz uzan..... ama misafirler geldi.
7. Hani sen bu kitabı bir hafta önce getir.....? Niye getirmedin?
8. Bu dosyaları hangi dolaptan aldığını söyleseydin yerine koy.....
9. Almanca bilseydin, daha kolay iş bul.....
10. Onun bu kadar zor durumda olduğunu bilseydim, mutlaka yardım et.....
11. Bunları size daha önce anlat..... ama sizi bulamadım.
12. Buraya daha önce gel.....; çok geç artık, yer bulamazsınız.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki cümleler hangi dönemleri anlatıyor, eşleştirelim.

a. 1960'lar   b. 1990'lar   c. 1980'ler   ç. 2000'ler

1. O zamanlar herkesin evinde telefon yoktu. Acil bir durum olduğunda ya evinde telefonu olan bir komşumuza ya da postaneye giderdik. ( )
2. Eskiden kocaman bilgisayarların yapabildiği işleri artık küçücük telefonumla yapmaya başlamıştım. İnternet sayesinde dünyayı cebimde taşıyordum. ( )
3. İlkokul ikinci sınıftaydım, babam eve siyah beyaz bir televizyon almıştı. Televizyonu ilk açtığımızda çok heyecanlanmıştım. O zamanlar kimsede televizyon yoktu. ( )
4. İlk defa interneti bir arkadaşımın evinde görmüştüm. Arkadaşım bana yazdığı bir mesajın anında karşı tarafın bilgisayarına gittiğini ve bu şekilde konuşulabileceğini söylediğinde şaşkınlıktan küçük dilimi yutacaktım. ( )

OKUMA

BİR ANI: BABAMIN VERDİĞİ CEZA

Bir yaz günü idi, galiba temmuz. Teyzemin Kanlıca'da oturan kızı, küçük oğlu Ali ile beraber bize misafir gelmişti. Büyükler, ninemin odasına çekilmiş, benden iki üç yaş kadar küçük Ali ile ben de soluğu doğru bahçede almıştık. Bahçemiz vapur iskelesine yakındı. Kuzenime "Gel seninle denizden su çekip boşaltalım Ali!" dedim.

Merdiven altında iki boş ilâç şişesi ve dolapta bir yumak sicim bulmuştuk. Hemen deniz kenarına koştuk. Aman Allahım! Boş şişenin suya batarken; "glu, glu!" diye verdiği ses ne keyifli şeydi! Hangi eğlencede bu tat vardı? Kendimizden âdeta geçmiş bir hâlde bir saat, bir buçuk saat bununla eğlenip oyalanmıştık.

Şişelerimiz dolup boşaldıkça, etrafımız, üstümüz başımız çamur içinde kalıyor; fakat bu neşemizi kaçırmıyordu. Niha-yet, bu oyundan usanmıştık. Canımız balık tutmak istedi. Dört dönüp, her yeri araştırdığımız hâlde, babacığımın özenerek hazırladığı olta takımını ele geçirememiştik. Kim bilir, benim şerrimden nerelere saklamışlardı? Derken bir aralık vapur geldi, iskeleye yanaştı. Manevra esnasında dümenin bembeyaz köpürttüğü suları seyrettik. O da bitti. O aralık gözlerimiz orada duran simitçinin tablasına ilişti. Üst üste istif edilmiş çörekler, pandispanyalar, gevrekler, şekerli şekersiz simitler, ne güzel, ne iştah verici bir manzara idi! Her ikimiz de yutkunarak elimizde olmadan bakiştık. Her ikimizin bakışmalarından da aynı arzu okunuyordu. Birimiz üşenmeyip de annemlerin yanına kadar gitse, istediğimiz parayı elbette alırdı. Ben, hiçbir vakit böyle bir isteğin gerek babam, gerek ninem ve gerek dadılarım tarafından reddedildiğini hatırlamam. Öyle olmasına rağmen olduğumuz yerden kalkıp da içeriye kadar gitmeye üşendik. Simitçi, tablayı iskelenin üzerinde bırakıvermiş; öteki vapur zamanına kadar orada beklemektense kahveye gitmişti. Teyzemin oğluna: "Ali, bak, tablanın başında kimseler yok.

2. Yukarıdaki metinde aşağıdaki sorulardan hangilerinin cevabı vardır? İşaretleyelim.

1. Çocuklar vakit geçirmek için neler yaptılar? ( )
2. Çocuklar oynarken onların büyükleri neredeydi? ( )
3. Çocukların babaları ne iş yapıyor? ( )
4. Çocuklar kaç yaşında? ( )
5. Çocuklar niçin simit çaldılar? ( )
6. Çocuklar çaldıkları simitleri nerede yediler? ( )
7. Ali'nin kuzeninin adı ne? ( )
8. Babaları çocuklara ne ceza verdi? ( )
9. Simitçi çocuklara nasıl bir tepki gösterdi? ( )
10. Çocuk, simitçiye çaldığı simitlerin parasını verirken neler hissetti? ( )

3. Metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Ali'yi yaramazlık yapmaya kuzeni yönlendirdi. ( )
2. Çocuklar, annelerinin para vermeyeceğini bildikleri için ondan istemediler. ( )
3. Çocuklar, çaldıkları simitleri bahçede yediler. ( )
4. Çocuklar, babalarının kendilerine kızmamasına çok şaşırdılar. ( )
5. Çocuk, simitçiye parayı götürürken çok büyük bir utanç hissetti. ( )
6. Simitçi, çocuğun verdiği parayı almak istemedi. ( )

Haydi, simit çalıp yiyelim.” dedim.

Çocuk, benim kendisini itmemle koştı, elini rastgele tablaya uzattı. Mini mini avucunun alabileceği kadar, galiba dört tane simitle geri geldi. İkimiz de heyecandan tıkanacak gibiydik. İşlediğimiz suçun dehşeti elimizde olmadan içimize korku, yüreğimize çarpıntı veriyordu. Çaldığımız simidi, bahçede yiyebilirdik; kimsecikler görmezdi. Ama hayır! Daha çok saklanmak ihtiyacını duyduk. Odada kanepenin altına girdik ve artık tamamıyla şuursuz bir hırs ve iştahla, çalınmış simitleri atıştırmaya koyulduk.

Aradan henüz iki dakika geçmiş, daha simitler bitmemişti. Oda kapısı açıldı. Bizi arayan babamın sesi duyuldu: “Nerede bu çocuklar?” O anda yer yarılıp içine girmek istedim. Şaşkınlıkla, ufacık ayağımı kanepeden dışarıya uzatmışım. Babacığım gördü: “Kanepenin altında ne işiniz var bakayım?” Aynı zamanda bir el kanepeyi tuttu, kaldırdı: “O simitler nereden çıktı? Söylesene, kim verdi o simitleri size?”

Bu sorunun cevabını vermemiz mümkün mü? İşin gerçeği zaten durumumuzdan belliydi. Ama tuhaf şey! Ne dayak var, ne azar. Ben bu sükûneti babamda ömrüm boyunca görmemiştim. Yaptığım iş zararsız bir şey miydi acaba?

Ertesi sabah, her zamanki gibi, iki kardeş, babamızla kıra çıkıp gezinti yapmak için hazırlandık. Kapıdan çıktık. İstinye Koyu'na doğru yürümeye başladık. Ben pek neşeliydim. Kırdaki koşacak, oynayacak, parlak kanatlı böcekler toplayacaktım. Kahvehanenin önüne gelince yüreğim “hop” etti. Bizim simitçi, tablasını sokağın ortasına koymuş, kendi de kahvehanede nargile içiyordu. Ayaklarımın birbirine dolaşmasına rağmen, önüme bakarak oradan geçecektim. Babam durdu. Beni eliyle yanına çağırdı ve cebinden çıkardığı iki lirayı bana uzatarak: “Bunu al, şu adama götür ve dün senden habersiz aldığım dört tane simidin parasıdır diye söyle!” dedi. Parayı götürdüm ve simitçiye verdim. Fakat nasıl götürüp nasıl verdiğimi ben de bilmiyorum. O günden sonra, benim malım olmayan eşyaya bir daha el sürmedim.

4. Aşağıdaki metni görülen geçmiş zaman (-DI), görülen geçmiş zamanın hikâyesi (-yordu), geniş zamanın hikâyesi ((A)rdi), gelecek zamanın hikâyesi (AcAkti) ve öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi (mİştİ) ile tamamlayalım.

Güverteyi aydınlatan ampulün ışığı altında dört kişiydiler: Sarı saçlı bir kadın, çiğ et kokan bir kasap, dazlak başlı bir profesör ve bir de esmer delikanlı. Dördü de son vapuru kaçırmış, kaptanın istediği beşer lirayı hemen verip motora atla..... . Motor şimdi karanlık suları yara yara ilerlerken sarışın kadın bacak bacak üstüne atmış, sigara iç..... . Esmer delikanlı, kadını izle..... . Profesörün zihni, tramvayda okuduğu bir makaleye takıl..... . Kasap ise hem fıstık yiyor, hem toptancının yolladığı son faturayı düşün..... .

Gece yıldızsız, deniz çalkantılı..... . Dalgaların serpintisi ara sıra muşamba şilteleri ıslat..... . Motor artık Moda'yı, Kalamış'ı geride bırakmış, Adalar'a doğru yol almaya başla..... . Sarışın kadın üşümüş olacak ki birden kalk..... , rüzgârdan uçan eteklerini tuta tuta, içeri kamaraya doğru yürü..... . Fakat içeri girince birden başı dön..... çünkü burası yanık benzinle karışık kızgın demir kok..... . Kadın hemen bir pencere açıp önüne otur..... , sonra yeni bir sigara yak..... ve etrafı seyretmeye başla..... . Sonra birden deminki kızgın demir kokusunu hatırlayınca yerinden fırla..... . Kaptan kamarasına geçen kapıdan dışarı şimdi hafif bir duman sız..... . Kadın şaşkınlıkla kapının topuzuna yapıştı ve o zaman dumanın ortasında, kaptanla yardımcısını yere çömelmiş, kan ter içinde uğraşırken gör..... . Bayılacak gibi oldu bir an. Sonra "Yaniyoruz, imdat! " diye bağırmağa başla..... .

Bu feryat güverteyi bir anda allak bullak et..... . Kadın, kaptan kamarasının kapısını açık bıraktığından güvertede şimdi dumandan göz gözü de gör..... . Kasap şaşkınlıktan oturduğu mindere sarılmış; profesör ise motorun tek can simidini boynuna geçir..... . Sarışın kadın, pipo içen esmer delikanlıya doğru koştu ve "Kurtarın beni, beni kurtarın, yüzme bilmem ben." diye yalvar..... . Delikanlı titrek bir sesle: "Ben de bilmem." diye cevap ver..... . Hâlbuki kendini şöyle yarım saat su üstünde tutabilecek kadar yüzme bil..... . Kadın, delikanlıdan ümidi kesince kasaptan medet um..... . Fakat kasap şimdi iki elini açmış "Şu felaketi atlatırsam dinim hakkı için üç koyun kurban edeceğim." diye adak ada..... . Hepsinden çok profesör kork..... . Halbuki o, sık sık kahramanlık tasla..... . Hatta daha o sabahki derste Sokrat'ı anlatırken kendisinin de onun gibi hayatı küçümsediğini ve ölümü tebessümle karşılayabileceğini söyle..... . Güvertedekiler korku içinde çırpınıp dururken ön taraftan kaptanın sesi duyuldu: "Tepinmeyin be! Ne oluyorsunuz? Motoru batıracaksınız. Ne adamlara çattık yahul!"

Kaptanın sesinde herkese emniyet veren bir şey vardı. Yoksa söndürmüş müydü yangını? Evet muhakkak söndürmüş ol..... . Söndürmeselerdi kaptan böyle onlara çatacak vakit bulabilir miydi? Profesör, kaptanın hiddetini haklı bul..... . Ceketinin yakasını düzelt..... , "öhö, öhö" diye öksür..... . Tam "Biraz sakın olalım beyler." de..... , iyi ki demedi. Çünkü motordaki tek can simidi hâlâ sımsıkı boynunda dur..... .

Yangın söndürülmüş, motor yeniden yoluna devam etmeye başla..... . On beş dakikalık panikten sonra her şey normale dön..... . Sanki rüzgâr dumanla beraber ölüm korkusunu da güvertenin üstünden silip götür..... . Güverteyi aydınlatan ampulün ışığında şimdi yine dört kişiydiler. Kadın, adamakıllı sükûnet bulmuş gibiydi. Eli fazlaca titremese hatta sigara bile iç..... . Delikanlı yine piposunu içiyor, fakat artık kadına bak..... . Profesör evde kendini bekleyen şişman karısıyla çok sevdiği pembe yanaklı evlatlarını düşün..... . Kasap ise, biraz evvel adadığı üç kurbanı ikiye indirmek için vicdanını dolandırmakla meşgul..... .

Motordan ilk inen profesör ol..... . Onu esmer delikanlı takip et..... . Delikanlı, ısıklıkla hareketli bir şarkı çal..... . Kasap koşa koşa, zıplaya zıplaya bir çocuk gibi gözden uzaklaş..... . Sarışın kadın en sona kal..... . İnip kalkan motordan bir türlü rıhtıma atlamaya cesaret et..... . Kaptanın çırağı inmesine yardım etmek için ona elini uzatmak iste..... . Fakat sarışın kadın bu ter kokulu, çirkin adamın elini tutmamak için acemi bir sıçrayışla kendini rıhtıma atıp oradan uzaklaş..... .

5. Aşağıdaki cümleleri görülen geçmiş zamanın hikâyesi (-yordu), geniş zamanın hikâyesi ((A)rdi), gelecek zamanın hikâyesi (AcAkti) ve öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi (mİştİ) ile tamamlayalım.

1. Seni dostum san..... , bu yaptıklarından sonra yanıldığımı anladım.
2. Senin bu kadar becerikli olduğuna bilseydim, makineyi tamir ettirmek için tamirci çağır..... .
3. Akşam elektrikler kesildiğinde ben ütü yap..... .
4. Okulunu bitirseydi, babası ona araba al..... .
5. Biz Bursa'dan ayrılmadan önce kar yağmaya başla..... .
6. Beni aradığında araba kullan..... , onun için telefona cevap veremedim.
7. Beni dinlemeyeceklerini bilseydim o toplantıya hiç katıl..... .

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki sorulara bakalım. Bu sorulara kadınlar ve erkekler nasıl cevap vermiştir? Tahmin edelim ve cevapları yerleştirelim.

1. Aşkta kalbimin sesini dinlerim. % 64 % 56

Kadın:

Erkek:

2. Aşkima engel tanımam. % 44 % 42

Kadın:

Erkek:

3. Aşkta yalana tahammülüm yok. % 84 % 82

Kadın:

Erkek:

4. Aşkta kıskançlık olmalı ki sevildiğimi hissedeyim. % 33 % 48

Kadın:

Erkek:

OKUMA

AŞKA DAİR

Eğer;

Onu hatırladıkça başı göğsüne ermişçesine ya da asansör boşluğuna düşmüşçesine ürperiyorsa yüreğiniz;

Sınıfta, büroda, yolda, yatakta içiniz içinize sığmıyor;

Ondan söz edilince yüzünüz sizden habersiz mis kokulu bir ekmek dilimi gibi kızarıyor, mahcup somurtuyor ya da muzip

sırıttırıyor;

Ve o her durduğunuz yerde duruyor, her baktığınız yerden size bakıyor;

Siz keyiflendikçe gülüp hüznüldükçe ağlıyorsa;

Dünyanın en güzel yeri onun yaşadığı yer, en güzel kokusu bedenindeki ter, en dayanılmaz duygusu gözlerindeki kederse;

Hayat onunla güzel, onsuz müptezelse;

Elmalar pembe, kiremitler pembe, gökyüzü, yeryüzü, onun yüzü pembeyse;

Kışlar ilkbaharsa, yazlar ilkbahar, güzler ilkbahar;

Her şiirde anlatılan oysa;

Her filmin kahramanı o, her roman ondan söz ediyor, her çiçek ona açılıyorsa;

İştahınız kapanıyor, iştahınız açılıyor, iştahınız şaşırıyorsa;

Eliniz telefonda yaşıyor, işaret parmağınızla ha bire onu tuşluyor;

Dara düştüğünüzde kapıyı çalanın o olduğunu adınız gibi biliyorsanız;

Vitrindeki her giysiyi ona yakıştırıyor;

Konuşan birini dinlerken keşke o anlatsa diye iç geçiriyorsanız;

Kokusu burnunuzdan, sureti gözünüzden, sesi kulağınızdan, teni aklınızdan silinmiyorsa bir türlü;

Hem kimseler duymasın hem cümle âlem bilsin istiyorsanız;

Onsuz geceler ıssız, sokaklar öksüzse;

Gamze gamze tebessüm de onun içinse alev alev öfke de;

Bunca tavır, bunca sabır ve nihaysiz kahr hep onun yüzü suyu hürmetine;

Uğruna ödenmeyecek bedel, gidilmeyecek yol, vazgeçilmeyecek konfor yoksa;

Nedensiz küsüyor, sebepsiz affediyorsanız ve bütün bu hâllerinize siz bile akıl erdiremiyorsanız;

O hâlde yarın sizin gününüz;

Çok yaşayın ve siz de görünüz.

2. Aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Âşıkınız hayatı tozpembe görürsünüz. ( )
2. Âşıkınız dört mevsimi yaşarsınız. ( )
3. Âşıkınız sağlıklı beslenebilirsiniz. ( )
4. Âşıkınız anlam veremediğiniz hareketler yaparsınız. ( )
5. Âşıkınız hayatın anlamı “O” demektir. ( )

3. Parçada geçen “O hâlde yarın sizin gününüz” cümlesi ile hangi gün anlatılmak istenmiş olabilir?

4. Aşağıdaki kelimeler hangi anlama gelmektedir? Eşleştirelim.

1. bedel	a. davranış / vaziyet
2. cümle âlem	b. değersiz
3. kahr	c. herkes
4. müptezel	ç. kıymet / değer
5. öksüz	d. kimsesiz
6. tavır	e. sıkıntı

5. Metinde geçen “dara düşmek, “yüzü suyu hürmetine”, “akıl erdirmek” ifadeleri ne anlama gelmektedir?

dara düşmek:

yüzü suyu hürmetine:

akıl erdiremiyorsanız:

DİL BİLGİSİ

6. Aşağıdaki boşlukları şimdiki zamanın rivayeti “(I)yormuş” ve geniş zamanın rivayeti “(I/A)rılmış” ile tamamlayalım.

1. Annem okul yıllarında çok güzel halk oyunu oyna..... .
2. Aramızda kalsın ama Levent ve İnci ayrıl..... .
3. Babam oldum olası pazar günleri evde oturmayı hiç sev..... ; balık tutmaya git..... .
4. Bugün toplantı olduğunu bil..... ? Neden hazırlık yapmamış?
5. Burası çok kirli görünüyor. Öğrendin mi? Burada denize gir..... ?
6. Duyduğuma göre, ablan işten ayrılmış, yeni bir iş ara..... .
7. Küçükken gördüğü her şeyin resmini yap..... ve sonunda ünlü bir fotoğrafçı olmuş.
8. Öğrencilerin hepsi okulun mezuniyet gezisine gel..... ?
9. Her zaman buraya bu kadar çok kar yağ..... ?
10. Eskiden beri uyurken horla..... ? Bu bir hastalığın belirtisi olabilir.

7. Aşağıdaki cümleleri uygun şekilde tamamlayalım.

1. Bir zamanlar insanlar ..... .
2. Ben çocukken ailem ..... .
3. Okulda öğrendiğime göre ..... .
4. Bir yerde okuduğuma göre ..... .
5. Arkadaşımdan duyduğuma göre ..... .

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Filmlerin ünlü âşıklarını hatırlıyor musunuz? Siz hangilerini tanıyorsunuz?

OKUMA

EFSANEVÎ ÂŞIKLAR

Leyla ile Mecnun

Leyla ve Kays ilkokul yıllarında birbirlerine âşık olmuşlardır. Kısa zamanda her yere yayılan bu aşkı duyan annesi Leyla'yı okuldan alır ve Kays'la görüşmesini yasaklar. Ayrılık ızdırabıyla mahvolan Kays, çöllere düşer ve halk arasında Arapçada "deli" anlamına gelen "Mecnun" diye anılmaya başlar. Dedesi onu bu dertten kurtarmak üzere Allah'a yakarması için Kâbe'ye götürür; ama o tam tersine derdinin artması için dua eder. Artık Mecnun'un başkasıyla evlendirilen Leyla'nın vücudu da dâhil olmak üzere bütün maddi varlıklarla ilişkisi bitmiştir. Bir gün Leyla çölde onu bulur ama Mecnun onu tanımaz ve "Leyla benim içimdedir, sen kimsin?" der. Leyla, Mecnun'un ulaştığı mertebeyi anlar ve evine geri döner ve üzerinden fazla zaman geçmeden hayata gözlerini yumar. Bunu öğrenen Mecnun, Yaradan'a feryat figan dualar ederek canını almasını, kendisini Leyla'sına kavuşturmasını ister. Duası kabul olur, göklerin gürlemesiyle birlikte Leyla'sına kavuşur âşıklar âşığı Mecnun ...

(Kays'ın Leyla'ya söyledikleri)

Çölü değil hep seni bekledim ben

Çölde bunca bekleyişim senle çekip gitmekti

Çölden ötesi deniz ben iyi biliyorum

Bütün deniz özleyenler ilkin çöllerden geçti

(Leyla'nın Kays'a söyledikleri)

Bilseydim ki gidişin bekleyiştir

Bütün umut yollarını yürür sana koşardım

Gelir bulurdum seni çölün bittiği yerde

Denize vardığımız gün sevincimden ağlardım.

Ferhat ile Şirin

Azerbaycan'da Erzen kentinin kadın hükümdarı Mehmene Bânu, kız kardeşi Şirin için bir köşk yaptırmıştır. Köşkü süsleme işini o yörenin en usta nakkaşı Ferhat'a verirler. Ferhat, çalışırken Şirin'i görür ve ona âşık olur ve gezi sırasında tanıştığı Amasya kentinin hükümdarı Hürmüz Şah, Şirin'i Ferhat için Mehmene Bânu'dan ister. Mehmene Bânu karşı çıkınca iki hükümdar birbirlerine savaş açarlar. Savaş sırasında Hürmüz Şah'ın oğlu da Şirin'e âşık olur. Oğlunun da Şirin'e âşık olduğunu öğrenen Hürmüz Şah güç durumunda kalır. Ferhat, Amasya yakınlarındaki bir dağı delegecek ve kente oradan su getirecektir. Ancak bu işi başarırsa Şirin'le evlenebilecektir. Ferhat, büyük bir coşku ile işe koyulur ve bir süre sonra işin sonuna yaklaşır. Ferhat'ın bu işi başaracağını anlayan Hürmüz Şah, çalıştığı bir dağda Ferhat'a yaşlı bir kadınla Şirin'in öldüğü haberini yollar. Bu yalan habere inanan Ferhat, Şirin'in ölüm acısına dayanamaz ve dağları deldiği gürzünü, canına kıymak amacıyla havaya fırlatır ve yere düşen gürzün altında kalarak ölür. Ferhat'ın ölüm haberini alan Şirin de bir hançerle kendini öldürür. İki sevgiliyi yan yana gömerler. Efsaneye göre; her bahar Ferhat'ın mezarı üstünde kırmızı, Şirin'in mezarı üstünde beyaz bir gül ve aralarında da bir diken çıkmaktadır.

“Boyalarla işlediğim duvarlarda
Hiçbir güzellik ulaşamaz sana
Ben ne kadar benzetmek istesem
Hiçbir rüzgâr benzeyemez saçlarına”

“Güzelliğini aşacak güzellik yoktur
Onu ben istesem de yaratamam
Senin güzelliğini gördükten sonra
Artık ben boyalara dokunamam”

Romeo ile Juliet

Romeo ve Juliet, ilk görüşte birbirlerine âşık olurlar. Ancak bir süre sonra ailelerinin birbirlerine düşman olduğunu öğrenirler. Aşklarını gizli gizli yaşadıkları bir süre sonra evlenmeye karar verirler. Juliet’in ailesi ise kızlarını başkasıyla evlendirme planları yapmaktadır. Bu arada Romeo, Juliet’in ailesiyle düşman olmuş ve sürgün cezası almıştır. Juliet’in yardım istediği rahip, Juliet’e son bir kavuşma umudu olduğunu söyler. Ona bir iksir verir. Bu iksir, onu 2 gün ölü gibi gösterecektir. Böylece Juliet istemediği bir evlilikten kurtulacaktır. Rahip, Romeo’ya bunları anlatan bir mektup yazar ancak bu mektup ona zamanında ulaşmaz. Juliet’in öldüğünü öğrenen Romeo, Juliet’i bulur ve O’nun yatarak içtiği zehirle kendini öldürür. Juliet uyandığında yanı başında Romeo’yu ölü bir şekilde görür ve Romeo’nun hançerini göğsüne saplayarak, o da kendini öldürür.

“Juliet: Ah Romeo Romeo... Neden Romeo’sun sen? İnkâr et babanı, adını yadsı! Yapamazsan; yemin et sevdiğine. Ben de vazgeçeyim Capulet olmaktan. Hem adın ne değeri var ki? Şu gülün adı değişse bile, kokmaz mı yine aynı güzellikte? Romeo’nun da adı Romeo olmasaydı kusursuzluğundan hiçbir şey kaybolmazdı. Romeo; ne olur bırak at bu adı! Senin parçan olmayan bu ada karşılık al bütün varımı...”

Romeo: Alıyorum öyleyse sözünü dinleyerek. Sevgilimdeki vaftiz olayım yeniden. Romeo değilim bundan böyle ben!”

Werther ile Lotte

Büyük kentin yarattığı ruhsal çöküntüden doğaya kaçarak Wahlheim’e yerleşen aydın bir gençtir Werther. Orada tanıştığı soylu bir ailenin güzel kızı Lotte’ye âşık olur. Lotte de kayıtsız değildir bu aşka ama Albert’le nişanlıdır ve verilen sözler, ahlaki değerler önemlidir. Lotte, Albert ile evlenir. Werther ise bir aile dostu olarak yer alır yanlarında. Ne var ki aşk ve dostluk arasındaki sınır çizgisi zayıftır. Sınırı geçmekten korkan Lotte, bir daha görüşmemeleri gerektiğini bildirir genç adama. Werther’in bu acıya dayanması ise imkânsızdır. Werther, yaşamına son verir.

“Bak Lotte! Bana ölümün sarhoşluğunu tattıracak olan o soğuk ve korkunç kadehi elime alıyorum. Onu bana sen uzatıyorsun, ben de alırken hiç duraksamıyorum. Hayatımın bütün istekleri ve ümitleri yerine geldi. Ölümün çelikten kapısını vurmak öylesine titretici ve çetin ki, silahlar dolu. Saat on ikiyi vuruyor. Alın yazısı bu, önüne geçilmez. Lotte! Elveda Lotte! Elveda!”

2. Aşağıdaki durumlar hangi aşklarda var? İşaretleyim.

	Leyla ile Mecnun	Ferhat ile Şirin	Romeo ile Juliet	Werther ile Lotte
Düşman Aileler	( )	( )	( )	( )
Başkasıyla Evlenme	( )	( )	( )	( )
Kadının Ölmesi	( )	( )	( )	( )
Erkeğin Ölmesi	( )	( )	( )	( )
İntihar	( )	( )	( )	( )

3. Aşağıdaki aşk duyguları ile metindeki âşıkları eşleştirelim.

1. Büyülü Aşk	a. Leyla ile Mecnun
2. Gerçek Aşk	b. Ferhat ile Şirin
3. Güçlü Aşk	c. Romeo ile Juliet
4. Karşılıksız Aşk	ç. Werther ile Lotte

4. Aşağıdaki kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştirelim.

1. efsane	a. acı / üzüntü
2. feryat	b. çılgılık / haykırış
3. figan	c. derece / aşama
4. ızdırap	ç. inkâr etmek
5. mertebe	d. inleme
6. yadsımak	e. söylence

DİL BİLGİSİ

5. Aşağıdaki boşlukları uygun şekilde dolduralım.

1. Bu gürültüden çok rahatsız oluyorum. Bu Kültür Evi'nin inşaatı daha bit..... ?
2. Çıkan haberlerden anladığıma göre; bu yıl sınav sisteminde büyük bir değişiklik yapıl..... .
3. Duyduğuma göre, üst katımızdaki daire boşalmış, kısa bir zaman sonra 3 çocuklu bir aile taşın..... .
4. En iyi arkadaşım benimle bir sırrını paylaştı bir gün mutlaka bu şehirden taşınacak ve ailesinden uzaklaş..... .
5. Engin ve Ufuk neden okulda yoklar, onlar bizimle geziye gel..... ?

6. Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Fark ettim ki ben ne yapsam ne etsem de,	a. bu yıl ikinci kez üniversite sınavlarına girecekmış.
2. İş yerinde alınan yeni kararlara göre,	b. bu yıl kış çok soğuk geçecek miymiş?
3. Oğlum bugünlerde çok üzgün,	c. çalışanlar işe 8.30'da gelecek ve 18.00'da işten çıkacakmış.
4. Sevgi'nin kardeşi çok çalışıyormuş,	ç. çünkü öğretmeni artık başka bir okulda çalışacakmış.
5. Televizyon haberlerinden hiç duydun mu?	d. yaptığım hatanın telafisi olmayacakmış; çünkü bana çok kızmış.

7. Aşağıdaki cümleleri gelecek zamanın rivayeti "(y)AcAKmış" ile tamamlayalım.

1. Gelecekte insanlar..... .
2. Gelecekte teknoloji..... .
3. Gelecekte moda..... .
4. Gelecekte sanat..... .
5. Gelecekte eğitim..... .

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki aşkı anlatan yapılar hangi ülkelerde bulunmaktadır? Resimlerle ülkeleri eşleştirelim.

Mevlana Türbesi

Evli Kayalar

Taç Mahal

Eros Heykeli

Aşk Çeşmesi

1. Mevlana Türbesi	a. Hindistan
2. Evli Kayalar	b. İtalya
3. Taç Mahal	c. Japonya
4. Eros Heykeli	ç. Türkiye
5. Aşk Çeşmesi	d. Yunanistan

OKUMA

EDEBİYAT VE AŞK

Dünya dönmeye başladığından bu yana aşk, var olagelen en yoğun duygudur. En eski dönemlerden itibaren sözlü ve yazılı edebiyatın en çok işlediği konu aşktır.

Aşk, divan edebiyatının vazgeçilmez konusudur. Divan edebiyatında karşımıza çıkan “sevgili”, gerçeklikte somut bir karşılığı olmayan; zihinlerde kurgulanan bir sevgilidir. Âşık, zihninde oluşturduğu bu sevgiliye âşık olur.

Divan edebiyatında aşk, ızdırap ve acı doludur. Divan edebiyatı eserlerinde aşklar platonik, sevgili vefasız ve zalimdir. Aşk, ilacı bulunmayan bir derttir; fakat divan şairleri bu derde sahip oldukları için mutludurlar. 16. yy.

şairi Fuzuli’nin

“Aşk derdiyle hoşem el çek ilacımdan tabib

Kılma derman kim helakim zehri dermanındadır.”

beyiti bu durum için verilebilecek en güzel örneklerdendir. Görüldüğü gibi şair, içerisinde bulunduğu aşk derdinden şikâyetçi değildir; tam tersine aşk derdiyle yaşadığı için mutludur.

Divan edebiyatında aşk, uğruna her şeyin feda edilebileceği bir değer olarak görülmektedir.

“Cânı cânân dilemiş vermemek olmaz ey dil!” dizesinde Fuzuli, “Ey gönül! Sevgili canını istemiş, vermemek olmaz.” diyerek aşkın her şeyden güçlü bir duygu olduğunu dile getirmiştir.

Divan edebiyatında aşk, sevilenin (âşık olunanın) zalimliği ve acı çektirme isteği; seveninse (âşığın) bahtsızlığı ve acı çekmesi üzerine kurulmuştur. Bütün bunlar, sevenin sevdiğine kavuşmasına engeldir ve bu kavuşamama durumu, aşkı daha da yüceltmıştır.

Kasidelerde ise daha çok, şairin, bir devlet büyüğüne ya da kendisine duyduğu hayranlık, aşk boyutunda işlenir.

Halk edebiyatında sevgiliye dair benzer tasvirler olsa da divan edebiyatı gibi ortak bir sevgili tiplemesi yoktur; herkesin “güzel”i kendine göredir ve ona özeldir.

Güzelliğin on par’etmez

Şu bendeki aşk olmasa

Eğlenecek yer bulaman

Gönlümdeki köşk olmasa

(Aşık Veysel)

Halk edebiyatında aşkta aktif olma isteği hâkimdir. O yüzdendir ki âşıklar diyar gezer ve aradığını bulur:

Ardına düşmeyle güzel sevilmez

Güzelleri koşup koşup bulmalı

(Karacaoğlu)

Bu dönemlerden günümüze doğru gelindiğinde aşka bakışın özelleştiği, sevgili anlayışının daha da kişiselleştiği görülür. Artık her yazarın aşk ve sevgili tanımlaması farklı olacaktır.

İlhan Berk “anla ki ölüme benzer seni sevmek”, Yahya kemal “bir uykuyu cananla beraber uyumak” olarak aşkı nitelendirilmektedir.

Sevgiliyi Hilmi Yavuz, “uçurum gözlü sevgili”, Ahmet Arif, “yokluğun cehennemin öbür adıdır” şeklinde tasvir etmiştir. Cemal Süreyya, sevgilinin “kalkıp giden gözlerinden” bahseder Aşk adlı şiirinde.

Karşılıksız aşk her dönemde vardır. Attila İlhan, bir başka karşılıksız aşkı anlatır “Üçüncü Şahsın Şiiri” adlı şiirinde:

“Gözlerin gözlerime değince

Felaketim olurdu ağlardım

Beni sevmiyordun bilirdim

Bir sevdiğin vardı duyardım”

Günümüzde aşk var mı? İnsanlar halen eskisi gibi âşık oluyor mu? Yoksa hemen biten sevdalara mı gebe yüreklerimiz? Yoksa Sıtkı Caney’in dediği gibi günümüzde “aşklar yarım yarım, aşklar yüzüstü / aşklar değişmiş, aşklar kudurmuş” mudur?

Siz ne dersiniz?

2. “Aşk” ve “sevgili” kavramlarının divan edebiyatı ile halk edebiyatında tanımlamasındaki farkı nelerdir?

3. Günümüzde yapılan “aşk” ve “sevgili” tanımlarının geçmişten farkı nelerdir?

4. Aşağıdaki kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştirelim.

1. baht	a. mecal / takat / güç / ilaç / çare
2. derman	b. şans / talih / kader
3. dil	c. ülke / dünya / yurt
4. diyar	ç. zeban / lisan / yürek / gönül

5. Aşağıdaki soruları okuyalım. Doğru cevabı işaretleyelim.

1. Aramızda geçen kötü anıları .....? Neden şimdi yüzüme vuruyorsun?
a. unutmamış mıydın?   b. unutmamış mıymışsın?
2. Beni ne kadar da yanlış ....., bu yaptığımı akli almiyormuş.
a. tanıtmıştı   b. tanıtmışmış
3. Bu haberi benden .....? Neden herkesin lafına inanıyor?
a. duymuş muydu?   b. duymuş muymuş?
4. Bu pastayı .....? Keşke bana da söyleseydi; tekrar yapmazdım.
a. sevmemiş miydi?   b. sevmemiş miymiş?
5. Çayına şeker .....? Hatırlayamadım.
a. almış mıydın?   b. almış mıymışsın?
6. Daha önce hiç bu kadar yoğun ..... Umarım hasta olmam.
a. çalışmamıştım   b. çalışmamışmışım
7. Öyle mi duydun? O doktora .....? Ben yaptı diye biliyordum.
a. yapmamış mıydı?   b. yapmamış mıymış?
8. Hiç İstanbul'da .....? Sizi bir yerden tanıyor gibiyim.
a. bulunmuş muydunuz?   b. bulunmuş muymuşsunuz?
9. Ne kadar da haklısınız. Ben hiç böyle .....
a. düşünmemiştim   b. düşünmemişmişim.
10. Yemeğin altını ..... ama yanan yemek öyle demiyor.
a. kapatmıştı   b. kapatmışmış

6. Çevrenizdekiler size ne öneriyor? Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Aileme göre ben .....
2. Arkadaşıma göre ben .....
3. Öğretmenlerime göre ben .....

7. Çevrenizdeki insanların pişmanlıkları nelermiş? Cümleleri tamamlayalım.

1. Keşke annem .....
2. Keşke babam .....
3. Keşke kardeşim .....
4. Keşke en yakın arkadaşım .....
5. Keşke öğretmenim .....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Size milli piyangodan büyük ikramiye çıksaydı neler yapardınız? Önem sırasına göre numaralandırınız.

Araba alırdım.	( )	Borçlarımı öderdim.	( )
Seyahate çıkardım.	( )	Ev alırdım.	( )
Paramı bankaya yatırırdım.	( )	Aileme para gönderirdim.	( )
Fakirlere yardım ederdim.	( )		

OKUMA

087956'NİN SIFIRI

Fatih taraflarında, uzak bir akrabam oturur. Hali vakti yerindedir. Üstelik bir radyosu, küçük, bebek yastığı gibi bir kedisi ve on altı, on yedi yaşlarında da bir kızı vardır: Kumral saçlı, taptaze, kadife tenli, iri, yeşil gözlü, canlı, cana yakın bir şey. Adı da İclâl.

Bana gelince, yirmi üç yaşında, bütün varlığı ve avuntusu sık saçlar, sağlam dişler ve kırmızı bol, kocaman düğümlü kravatu olan pansiyoner bir tıp talebesiyim. Akraba canlıyım, bu yüzden de sık sık amcamlara taşınırım. Bu ziyaretlerimden birisinde ve yılbaşından bir hafta kadar önceydi, söz döndü dolaştı, şans meselesine geldi. Ben “Hiç şansım yoktur benim.” dedim. İclâl “Benim de.” dedi. Şanssızlığımız bize dünyanın en tatlı şeyini, sitemle karışık övünmeyi veriyordu. Ve bu, tabiatıyla yengeye vız geliyordu. O, “Ne biliyorsunuz denediniz mi?” diye sordu ve “Ortaklaşa bir bilet alın yılbaşı için.” dedi. Ben lâf olsun diye, “Hakkınız var.” der demez İclâl’in öbür odaya fırlayıp yepyeni bir on liralıkla dönmesi bir oldu. Ve biz, daha sonra amca yatmaya çekilince büyük ikramiye ile neler yapılabileceğini uzun uzun konuştuk. Ben, iç hastalıkları ihtisasından ve bir röntgen makinesinden söz ediyordum. İclâl ise, küçük bir bahçe, üç oda, bir mutfak, havagazı ve banyodan dem vuruyordu. Ne tatlı şey! Ama bunun için bir on lira da benim katmam gerekti. Oysa ayın bilmem şu kadarıydı, kırmızı renkli havale kâğıdının gelmesine daha uzun, upuzun günler vardı. Ve zavallı pansiyoner talebe için aşçı borca işliyordu. On lirayı nereden bulmalı? Borç arkadaştan alınır ama gel gör ki, arkadaşların en kabadayısı, kahvemizin garsonuna takmaya başlamamış olanıydı. Adam sen de, diyorum. Alırım bir yarım bilet ve “İşte senin payın.” diye, veririm iki yüz elli bin lirayı, olur biter. Hem bu işi hemen, yarın yapmalı. İclâlciğin yepyeni ve cana yakın on lirasına, sevgiliden gelen ilk resme bakar gibi bakıp bakıp da içimin eridiği yetmezmiş gibi, bir de bu sıkıntıyı arttırmakta ne mana var sanki? Ertesi günü, hemen, bir yarım bilet alınacaktı, ama... Ayın yirmi dokuzu demeden o yepyeni, o sevgiliden gelen ilk resme benzeyen on liralık da birtakım hesaplar ve umutlarla gitti. Gelene kadar amcalara gidilmeyecek, sonra da İclâlciğe “Biletimize amorti çıktı, al on lira.” diye sırtılacak! Tut ki, borç almışım! Ama benim kalles, benim gaddar şansım bu kadarcık dürüstlüğe olsun imkân bırakır mı?

Yılın son günü, pis ve uğursuz bir havada, Beyazıt Meydanı’nda, havuzun etrafında, bir arkadaşla, bomboş ceplerle ezik, yenik ve toplum tarafından horlanmış dolaşırken bilime, politikaya, sanata, hele hele paraya, yani ekonomik kaderlere dair felsefeler yürütürken... Bu şans bende varken başka ne olsun? İclâl ve annesiyle burun buruna geliverdik. Çarşıdan dönüyorlarmış. “Niçin onlara uğramıyormuşum ve biletimizin numarası kaç?” diye soruyorlar. Hey ya Rabbi! Bende bilime dair, politikaya dair, sanata dair, alınyazısına dair bunca muamma durup dururken başka bir şey kalmadı da biletimizin numarası

mı dert oldu? Salladım bir rakam: “087956” Ve ıclâl, söylediğim numarayı önemle, saygıyla, ciddiyetle yazdı, sonra da bu işin bana verdiği azap yetmezmiş gibi, “Hadi bize gidelim, çekilişi radyodan dinleriz. Değil mi anne?” dedi.

Artık annesi de ısrar ediyordu. Ben son bir umutla, arkadaşşıma baktım. Ama nerede? O budala, tabii ıclâl gibi bir kızın karşısında olduğu için dişlerimi gıcırdatan bir centilmenlikle çekip gitti. Arkasından “Hey, beni işkenceye götürüyorlar, arkadaşlık bu mudur, kurtarsana!” diye bağırarak istiyordum. Bağırmadım elbette.

Yolda 087956’ nın her rakamı bir çekiç olmuş, ta beynimin içine vurup duruyordu. Alinyazım bu benim işte, şansım bu. Yüz binlerce sayının içinde, sanki başkası yokmuş gibi 087956 dedirtecek bana tabii! “087956” Ne ahenk, ne kompozisyon, ne mimari! Beş yüz bin lira buna çıkmayacak da gidip elin budala, şapşal rakamlarına mı çıkacak? Birdenbire ve can havliyle, ıclâl’e “Kaç yazdın numarayı?” diye soruyorum. O çoktan ezberlemiş bile. Ben “Yanlış!” diyorum. “Neden? Sen öyle demedin mi?” “Hayır.” “Aaa! Vallahi 087956 dedin, hâlâ kulağımda.” Haklı kızcağız, unutulur mu hiç? Bir mısra gibi ahenkli lanet! Ama ne olursa olsun direktmek, bu korkunç surette çekici rakamı değiştirmek, sonuna bir on üç, evet, on üç takmak lâzım. Boş ama... Dirensem “Çıkar da bak bakalım bilete.” diyebilir. Alinyazısı değiştirilemez ki! Evde ıclâl “Sahi, biletin numarası 087956 değil mi?” diye sordu. Artık her şey vız geliyordu bana. “Yok, canım, mahsus söyledim onu... Seni kızdırayım diye. Elbette 087956. Bundan daha güzel olur mu ki?” dedim. Ve radyo kazanan numaraları okumaya başladı: Bin lira, beş bin lira, on bin lira kazananlar! Arada sırada kalbim hoplamakla beraber, bu küçük şanslardan korkmuyorum ve eceli bekler gibi beş yüz bin lirayı bekliyorum ben. Bana o çarpacak, buna, ıclâl kadar ben de eminim. Sonunda sıra bizim beş yüz bin liraya geldi. Spiker bir yığın mavalardan sonra:

“Birler hanesini söylüyorum: Altı!..” Ve kimsenin akıl edemeyeceği gevezeliklere devam ediyor: “Şimdi onlar hanesindeki sayıyı, yani sondan bir önceki sayıyı söylüyorum. Beş! Demek ki beş yüz bin lirayı alacak biletin sonu 56 oluyor. Elli altı dedim de aklıma geldi: Galatasaray’da bir arkadaşımız vardı. 56 Ali. Muzip, zeki, cin gibi bir çocuktu 56 Ali. 56 Ali bir gün... Şu spiker de aman ne hoşsohbet şey öyle! “Yüzler dokuz! Şimdi biletin sonu 956 etti. Aziz dinleyiciler, inşallah 956 yılını da böyle sağlıklı, mutlulukla...” ıclâl’le göz göze geliyoruz. Yeşil ve tertemiz, taptaze gözlerde üç oda, bir mutfak, banyo daire-si, havagazi, bahçe, bahçede çamlar, çamların ardında masmavi deniz... Off Allah’ım... Ne spiker! “7956!..” Amca da yenge de... Hatta kedi bile... Şöyle bir doğruldular. Ve ıclâl rüyalaşmış, ıclâl ballaşmış, bana gülümsüyor. Ev... Sonra Abant’a, hatta Finlandiya’ya gidilebilir her sene...

Söyle artık şu sekiz’i de bitsin bu işkence! Ama neden onu bekleyecekmişim sanki? Amca, yenge, kedi... Hepsi, her şey vız gelir bana ama ıclâl’i bir an önce bu sürükleyici ümitten çekip kurtarmalıyım. Bu ümit şu spikerin gevezelikleri boyunca sürüp büsbütün yıkıcı olmamalı. “Erenköy’deki köşk... Çamlar... Mavi ufuk... Abant... Bunların hepsi lâf... Hepsi lâf!” diye bağırmalıyım. Ama geciktim ve spiker... Sekiz’i de söyledi. Bitkin, yıkılmış ve namütenahi melûl bir sesle “Çıktı, değil mi?” diye inledim. Kime sorduğumu bilmiyordum. Dünya bomboştu. Bu buz renkli ve sınırsız boşluğun kilometrelerce, kilometrelerce ötesinde, çam ağaçlarına, hatta çamların altındaki bir çift şezlonga varıncaya kadar belli olan bir köşk görünüyor, başka hiçbir şey görünmüyordu. Amcam, bir asır sonra “İnşallah!” dedi. Ona boş gözlerle, aptal aptal baktım. Açıkladı: “Yüz binler rakamı sıfır çıkarsa...” Birdenbire kendime geldim ve “Çıkmayacak!” diye bağırdım. Fazla bağırılmış olmalıydım ki yenge “Ne oluyorsun öyle?” dedi. Amca da “Neden?” diye sordu.

Hüzünle “Çünkü” dedim, “büyü bozuldu.” Üçü birden “Ne büyü?” dediler. Aynı derin üzüntü ile “Kedi” dedim, “Kedi minderden kalktı ve kapıya doğru gitti.” Gülümsemeye bile vakit bulamadılar ve spikerlerin en sevimlisi son rakamı da söyledi: Bilmem kaçmış! Buzlar dağılmıştı artık. Ama ıclâl bir parça üzgündü. Ve ben, içimdeki ferahlıktan hiç değilse yarısını ona vermeden yapamazdım. Bir hamlede yanına gittim. İradeye dair, çalışmaya ve hak etmeye dair bir uzun nutuk çektim ve nutkun bal gibi aşk ilânı olduğunu -sonralara doğru- değil yenge, değil amca, hatta ıclâl bile, hatta hatta ben bile anladım.

2. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Hikâyede bahsedilen uzak akraba nasıl tasvir edilmiştir?
2. “Hali vakti yerinde” cümlesinden sonra “ üstelik” kelimesi ile ne anlatmak istenilmiştir?
3. Hikâyeyi anlatan kişi nasıl bir insandır?
4. On liralık banknot neye benzetilmiştir?
5. Bu hikâyenin en önemli anahtar (gelişme) kısımları hangileridir?
6. Hikâye nasıl sonuçlanmıştır?

3. Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını anlamlarıyla eşleştirelim.

1. hali vakti yerinde	a. pek önemsiz görünmek
2. .... canlısı	b. ölüm korkusu
3. (birine bir şey) vız gelmek	c. anlamsız bakmak
4. laf olsun	ç. her durumda, olumlu veya olumsuz bütün şartlarda” anlamında kullanılan bir söz.
5. (bir şeyden) dem vurmak	d. uzun, sıkıcı bir konuşma yapmak
6. adam sen de	e. .... düşünüy
7. burun buruna gelmek	f. paraca durumu iyi, zengin
8. can havli	g. Bir işten, bir görevden kendi isteğiyle ayrılmak, istifa etme
9. çekip gitmek	ğ. beklenmedik bir anda karşılaşmak
10. ne olursa olsun	h. bırakıp gitmek, ayrılmak, savuşmak
11. yüreği (kalbi) hop etmek	ı. bir işin önemsenmediğini anlatmak için söylenen bir söz.
12. boş gözlerle bakmak	i. birdenbire korkup heyecanlanmak
13. nutuk atmak (çekmek)	j. konuşacak herhangi bir konu bulamayıp rastgele söylenen bir söz
14. çekilmek	k. bir şeyden söz etmek, konu açmak

4. Aşağıdaki deyimlerin hangileri eş anlamlıdır?

şansı dönmek	şans tanımak	şansı açık	dört ayak üstüne düşmek	kısmeti açık
talihine küsmek	şans vermek	şansı değişmek	işi rast gitmek	bahtına küsmek

DİL BİLGİSİ

5. Aşağıdaki boşlukları tamamlayalım.

1. Ayda 2 bin 157 TL'den az kazan..... yoksulluk sınırının altındasınız.
2. Ayda 3000 TL'den fazla maaş al..... taksitlerinizi rahatça ödeyebiliyorsunuz, demektir.
3. Taraflar ateşkes ilan et..... Nato askerlerinin büyük bir bölümü ülkelerine döneceklermiş.
4. İzin ver..... müdür beyle yalnız görüşebilir miyim?
5. Dâhili numarayı bil..... lütfen operatöre bağlanmak için bekleyin.
6. Bunun benim hatam olduğunu düşün..... tabi ki hatamı kabul ederim.
7. Eğer İstanbul'dan gel..... Sakarya otobüslerine binin. Maşukiye çıkışında inin.
8. Bir dostunuz varsa ve onunla bütün duygularınızı paylaşabil..... siz çok şanslı bir insansınız demektir.
9. Eğer Ali'yi gör..... benden de selam söyle.
10. Boş zamanlarını kitap okuyarak ve televizyon izleyerek değerlendir..... bu dili daha çabuk öğrenirsin.
11. Almak istediğiniz arabanın özelliklerini öğrenmek iste..... arkadaşım sizinle ilgilenecek, şimdi onu çağıracağım.
12. Ozon tabakasındaki delik kontrol altına alın..... kutuplardaki buzulların erimesi daha da hızlanacakmış.

13. Biletimiz ol..... nasıl içeri gireriz?
14. Fransızca bil..... bana bu yazıyı tercüme eder misin?
15. Eğer aldığın nota itiraz et..... sınav kâğıdını görebilirsin.
16. Eğer burada yazılanları anla..... Şanslısınız, çünkü okuma yazma bilmeyen 2 milyar kişiden biri değilsiniz, demektir.
17. Durmadan yalan söyle..... sana kimse inanmaz.
18. Bu konudaki görüşlerimi sor..... inanın, bu konu hakkında bilgim yok.
19. İşle ilgili bir aksilik çık..... beni hemen ara.
20. Bu dargınlığı daha fazla uzat..... tekrar barışmanız zor olur.

6. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Canın sıkılıyorsa .....
2. Ona güvenmiyorsan .....
3. Kaliteli ve ucuz alışveriş yapmak istiyorsan .....
4. Çok iyi İngilizce ve Almanca biliyorsa .....
5. Eğer yükselmek istiyorsan .....
6. Yarım gün çalışmak istiyorsan .....
7. Artık onu sevmiyorsan .....
8. Ben onu iyi tanıyorsam .....
9. Kahve istemiyorsan .....
10. Yarın hastaneye Ali'yi ziyarete giderseniz .....

7. Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Hava serin. Dışarıya çıkıyorsan	a. söyle, onu pişireyim, yavrum.
2. Bilimkurgu romanları okumayı seviyorsan	b. kabul etmeyin.
3. Canın ne istiyorsa	c. önce kendini, sonra etrafındakileri sev.
4. Bizimle geliyorsan	ç. o gece kıyafetine niçin bir sürü para vereceksin?
5. Mutlu olmak istiyorsan	d. merak etme, ben onunla ilgilenirim.
6. Dikiş dikmeyi biliyorsan	e. sallanma, çabuk ol!
7. O yakışıklı çocuk da geliyorsa	f. üstüne bir şeyler almayı unutma!
8. Bu teklif size ters geliyorsa	g. bu romanı da beğenirsin.

8. Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Param kalırsa	a. o evi alamam.
2. Hazırlıklar tamamlanmazsa	b. bir daha gece dışarı çıkmaya izin vermez.
3. Spor yapmazsan	c. sana bir sır vereceğim.
4. Ekonomide iyileşme başlamazsa	ç. kışkıklarımızı çıkaralım.
5. Sen sıcak davranırsan	d. vitrinde gördüğümüz o siyah çizmeyi de alacağız.
6. Hava soğumaya devam ederse	e. düğünü iki ay sonraya erteleriz.
7. Banka faizleri yükselirse	f. sana güveniyor demektir.
8. Kimseye söylemezsen	g. diyet yaparak çabuk kilo veremezsin.
9. Annen yalanını yakalarsa	ğ. bu tüketici fiyatlarına da yansır.
10. Bir arkadaşın sana sırrını anlattırsa	h. insanlar da sana sıcak davranır.

9. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Bu hafta sonu annemler İstanbul dışına çıkarlarsa .....
2. Uygun görürseniz .....
3. Rüzgâr şiddetini arttırırsa .....
4. Biraz daha ısrar edersen .....
5. Taksim tarafına giderseniz .....
6. Aışveriştten sonra vaktimiz kalırsa .....
7. Çalışırsan .....
8. Bütün evraklarımı hazırlayabilirsem .....
9. Meral'le karşılaşırsan .....
10. Yemek pişirmeyi öğrenirsen .....

10. Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını cümle haline getirelim.

1. bakarsan / dikkatli / görürsün / olduğunu / telefonunun / nerede
.....
2. O da / işe / işte / ortak / ben / bu / olursa / yokum / bu / arkadaş
.....
3. sınavını / verirsem / doktora / hemen / yeterlilik / araştırmalara / tezimle / ilgili / başlayacağım
.....
4. Yağmur / bunaltıcı / yağarsa / gider/ hava / bu
.....
5. tanıkları / aydınlanır / konuşturabilirse / polis / cinayet
.....
6. adam / ediyorsan / bize / karşı / bakıyor / dikkat / masadaki
.....
7. bana / biliyorsan / verir misin / telefonunu / Bengü'nün
.....
8. sana / mutlaka / vardır / gitmek / bildikleri / ailen / için / vermiyorsa / tatile / bir / izin
.....
9. niçin / anlaşıyorsanız / evlenmeyi / birbirinizle/ o kadar / düşünmüyorsunuz / iyi
.....
10. haber / geliyorsanız / ben / uçakla / alayım / sizi / verin / havaalanından / Çanakkale'ye
.....

11. Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Hızlı kullanmamak koşuluyla	a. arkadaşlarınla tatile çıkabilirsin.
2. Gelecek hafta getirmen koşuluyla	b. deniz kenarında oynayabilirsin.
3. Kardeşinin de gitmesi şartıyla	c. sana borç verebilirim.
4. Mardin'e de gitmek koşuluyla	ç. televizyonu açabilirsin.
5. Eksik belgelerinizi tamamlamanız koşuluyla	d. size davetiye mektubu verebiliriz.
6. Güneş kremi sürmen koşuluyla	e. seninle yemeğe gelirim.
7. Benim ısmarlamam koşuluyla	f. sana bir şey söyleyeceğim.
8. Vurdulu kırdılı dizileri izlememeniz koşuluyla	g. seni affedebilirim.
9. Anneme anlatmaman koşuluyla	ğ. arabamı alabilirsin.
10. Doğum gününe gelmen şartıyla	h. sizin gezinize katılabilirim.

12. Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını metindeki boşluklara yerleştirelim.

üç gün üst üste boynunu büktü buruk bir gülümsemeyle kurmuştu gıda dağıtım şirketlerinden
olması koşuluyla büyüttü kara kara düşünerek verirsiniz olsaydı
omuzlarını kaldırarak giriş işlemleri ödeme planını

E- POSTASI OLMAYAN ADAMIN ÖYKÜSÜ

Genç adam, uzun süre işsiz kaldıktan sonra Microsoft şirketinde temizlikçi olarak işe kabul edilmişti. Personel müdür yardımcısı, işe ..... için birkaç belge getirmesi gerektiğini söyleyip ekledi:

“Bana e-posta adresinizi verirsiniz size getirmeniz gereken belgelerin listesini gönderirim.” dedi. Temizlikçi aday, ... : “Benim e-posta adresim yok, efendim! Çünkü henüz bir bilgisayarım bile yok.” dedi.

Microsoft yetkilisi bu cevaptan hiç memnun kalmamıştı. “Bir e-posta adresiniz ..... Microsoft gibi bir şirkette çalışmaya hak kazanabilirdiniz. Bu durumda, sizi işe almamız mümkün değil!”

İş bulma sevincini bir anda yitiren adam, tüm serveti olan on dolarıyla ne yapacağını ..... Microsoft binasından ayrıldı.

Bütün parasıyla domates satın aldı, sonra da kapı kapı dolaşarak bunları satmaya başladı. Akşam olduğunda serveti bir kat artmış, cebindeki on doları, yirmi dolara çıkmıştı. Adam, bu işi ..... yaptıktan sonra parasının 160 dolara yükseldiğini görünce bundan böyle geçimini domates alım satım işinden sağlamaya karar verdi.

Her sabah, evden biraz daha erken çıkıyor, biraz daha geç dönüyor ve parasını ise her gün bir kat daha artırıyordu. Kısa bir süre sonra işini daha da ..... . Önce bir el arabası, daha sonra bir kamyon satın aldı.

Aradan beş yıl geçtiğinde genç işadama eyaletin en büyük ..... birini ..... . Bir gün hem şirketini hem de kendisini ve ailesini sigortalamaya karar verdi. Sigorta poliçesini hazırlayan acente görevlisi, gerekli kâğıtların doldurulmasından sonra ondan e-posta adresini istedi:

“Bize e-posta adresinizi ..... , hazırlayacağımız ..... size gönderirim.” dedi.

Büyük işadama ..... cevap verdi: “Benim e-posta adresim yok ki!”

Duyduğuna inanamayan sigortacı, başını masanın üstündeki kâğıtlardan kaldırdı ve adama hayran hayran bakarak:

“Çok ilginç, e-posta adresiniz olmadığı halde bu kadar büyük bir şirketin sahibisiniz. Ya bir de e-posta adresiniz ..... kim bilir, o zaman ne olurdunuz?” dedi.

Adam, ... : “Ben ne olacağımı çok iyi biliyorum.” karşılığını verdi.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki deyim ve atasözlerinden hangisi olumlu, hangisi olumsuz anlamdadır?

Bahtı açık olmak

Bahtı açılmak

Kaderine küsmek

Bahtsızın bağına yağmur, ya taş yağar ya dolu

İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına

Kadere boyun eğmek

Kader olmayınca kadir bilinmez.

Kadere meydan okumak

İven kız ere varmaz, varsa da baht bulmaz

Çalışkanlık baht getirir, tembellik taht götürür.

OKUMA

KELOĞLAN VE SİHIRLİ TAS

Bir varmış, bir yokmuş. Allah'ın kulu çokmuş. Evvel zaman içinde bir Keloğlan varmış. İhtiyar ve yoksul annesi, bu biricik oğlunu "Kel oğlum, keleş oğlum!" diye severmiş.

Günlerden bir gün Keloğlan annesinden izin alıp balık tutmaya gitmiş. Belki birkaç balık yakalarsam anacığım ile pişirir, yeriz. Aç karnımızı doyururuz." diye düşünüyormuş. Irmağın kenarına gelip oltasını atmış. Öğleye doğru kocaman bir balık tutmuş. Pulları gümüş gibi parlak, gözleri cam gibi aydınlık, güzel mi güzel bir balıkmış bu... Keloğlan balığın pullarını kazımış, karnını yarıp temizlemek istemiş. Bir de ne görsün! Balığın karnı içinde kocaman bir tas durmuyor mu? Keloğlan bir sevinmiş, bir sevinmiş ki etekleri zil çalmaya başlamış.

"Hem balığı götürürüm anama, hem tası." demiş. Tası su ile doldurup balığı yıkamak istemiş. Birden inanılmayacak bir şey olmuş. Tastan boşalttığı sular altın olarak akıyormuş yere. Keloğlan çok şaşırılmış. Birkaç kere denemiş, hep altın akıyormuş tastan. "Bu, sihirli bir tas galiba. Hemen anama haber vereyim." demiş. Evlerine koşmuş.

Sihirli tase küpler dolusu suyu doldurup doldurup boşaltmış. Suyu boşalan küplere de altınları biriktirmiş. Artık ülke hükümdarı bile onun yanında fakir sayılırmış.

Keloğlan günler sonra büyük bir saray yaptırıp oraya taşınmış. Kendisine hizmetçiler tutmuş. Sevdiği ve istediği her şeyi alıyor, en güzel yemekleri yiyormuş. Sonunda altınlarının çokluğu onu şımartmaya başlamış. Gereksiz masraflara, lüzumsuz harcamalara girişmiş. "Oğlum bu işin sonu kötü olabilir." diye öğüt vermeye çalışan anasını bile dinlememiş. "Sihirli tas elimde, ne istersem yapabilirim." diyormuş.

Keloğlan'ın böyle kendini beğenmesi, şımarması ve hırsla kapılması, insanların ona duyduğu sevgiyi azaltmış. Herkes "Eski hali bundan daha iyiydi. Gözünü hırs bürüdü Keloğlan'ın." demeye başlamış.

Keloğlan bir gün daha çok altın elde etmek için, sihirli tasını eline alıp ırmağın kenarına gelmiş. "Suyu tükenecek değil ya, bir saray da buraya yaptırırım." demiş. Gurur ve kibirle tasını suya daldırmış. Kıyıda biriken altınlar hırsını artırıyormuş. Daha hızlı, daha hızlı daldırmaya başlamış tası. Gözü artık altınlardan başka bir şey görmüyormuş. Birden tas elinden kayıp suya düşmüş. Keloğlan onu tutmak için eğilince kendisi de ırmağa yuvarlanmış. Yüzme bilmediği için hızla akan ırmakta neredeyse boğulacaktı. Bin bir güçlkle kenara çıkmış. Kendisi suda çırpınıp dururken biriktirdiği altınları da hırsızlar çalıp götürmüşler.

Artık tası bulmanın da imkânı kalmadığından ağlaya ağlaya annesinin yanına dönmüş. Başına gelenleri anlatmış. Yaşlı kadın:

— Üzülme yavrum, demiş. Hay'dan gelen Hû'ya gider. Zaten, sen o tası alnının teri dökerek, elinin emeği ile kazanmamıştın. Üstelik zenginlik seni iyice şımartmıştı. Böylesi daha iyi oldu. Hiç olmazsa kendini dev aynasında görmekten kurtulursun." Keloğlan anasının sözlerine hak vermiş. O günden sonra da sihirli tası bir daha hiç anmamış.

2. Metinde geçen aşağıdaki deyim ve atasözlerini verilen anlamlarıyla eşleştirelim.

1. etekleri zil çalmak	a. aşırı hırslanmak.
2. kendini beğenmek	b. çok emek vermek, zahmetli bir iş görmek
3. gözünü hırs bürümek	c. çok sevinmek.
4. Hay'dan gelen Hu'ya gider	ç. başkalarını küçümseyerek kendini üstün görmek
5. alın teri dökmek	d. kendini olduğundan çok üstün görmek.
6. kendini dev aynasında görmek	e. Kolay ve emeksiz kazanılan şeyler elden kolay çıkar.

3. Aşağıdaki cümleler doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazalım.

1. Keloğlan, annesinden izin alıp arkadaşlarıyla alışverişe gitmiş.	( )
2. Keloğlan'ın temizlediği balığın içinden altın bir yüzük çıktı.	( )
3. Keloğlan'ın sevincinden etekleri zil çalmaya başlamış.	( )
4. Keloğlan'ın tastan boşalttığı sular yere altın olarak akıyormuş.	( )
5. Keloğlan'ın kendini beğenmesi ve hırslı olması insanların ona duyduğu sevgiyi azaltmış.	( )
6. Ülkenin hükümdarı bile Keloğlan'ın yanında fakir sayılırmış.	( )
7. Keloğlan, ırmağın kenarında büyük saray yaptırmak için sihirli tasını alarak ırmağa gitmiş.	( )
8. Keloğlan ,ülkesindeki fakirlere yardım etmiş.	( )
9. Keloğlan, yüzmek için ırmağa dalmış.	( )
10. Annesi, Keloğlan'ı o tası alın teriyle kazanmamıştın diyerek teselli etmiş.	( )

DİL BİLGİSİ

4. Aşağıdaki boşlukları tamamlayalım.

- Benim hakkımda kötü şeyler duy..... niye bana gelip söylemiyor da arkamdan konuşuyor.
- Kızım bak bakalım, börek piş..... fırını söndürüver.
- Temizlikçi, verdiğim parayı az bul..... biraz daha arttırabiliriz. Yeter ki gelsin!
- Anahtarımı bulamıyorum, çıkarken kapının arkasında bırak..... yandım!
- Ali'yi görürsen söyler misin? Orhan Pamuk'un kitabını oku..... versin artık.
- Sizleri son gelişinizde istediğiniz şekilde ağırla..... ne mutlu bana.
- Bütün parasını bu krizde dolara yatır..... bir bildiği var demektir.
- Ahmet sınavda bütün soruları yap..... aferin ona!
- Konferans çok sıkıcıydı. Konuşmacı sözünü ne zaman bitirecek diye bekle..... de bir türlü sonunu getiremedi. Konuşmayı uzattıkça uzattı.
- Randevusuna geç kal..... mutlaka bir problem çıkmıştır.
- Ali, kız arkadaşıyla barışmak için iki saat arabada bekle..... demek ki onu çok seviyormuş.
- Kocasının ölümünden sonra hala ayakta kal..... bunda ailesinin büyük desteği vardır.
- Eğer bizimle tatile çıkmaya karar ver..... gideceğimiz otelde sana da yer ayırtalım.
- Ağır bir şeyler ye..... ya da üşüt..... miden ağrıyor olabilir. İkisi için de yeşil çay iç, iyi gelir.
- Yemek saatinde gidilir mi? Buyurun, Allah ne ver..... birlikte yiyelim.

5. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Seni partiye çağırmayı unutmuşsa .....
2. Aysun, bankadan kredi almışsa .....
3. Türkçe kursuna devam ettiyse .....
4. Akşam geç döndüyse .....
5. Beni birazcık tanımışsa .....
6. Üşüttüyse .....
7. Yanlış karar vermişse .....
8. Aysel eve gittiye .....
9. Sınavdan düşük not aldıysan .....

6. Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Seni yanlış anladım, eğer seni kırdıysam	a. tabi ki başına bir sürü iş gelir.
2. Eğer sen beğendiysen	b. ona engel olamazsın.
3. Ben onu affettiysen	c. televizyon seyredebilir, diyor.
4. Baban, ödevini yapmışsa	ç. yılların hatırı olduğu içindir.
5. Lisede hazırlık okuduysan	d. özür dilerim.
6. Kredi alırken ona kefil olduysan	e. mutlaka gelir.
7. Eğer gitmeye karar vermişse	f. eşin de mutlaka beğenir.
8. Ali söz verdiyse	g. eve erken gelmez.
9. Dilini tutmayı bilmemişse	ğ. üniversitede dil sınavını rahatlıkla geçersin.
10. Deniz maça gittiye	h. yandın demektir.

7. Aşağıdaki kelime ve söz gruplarını cümle haline getirelim. .

1. kapıcıyı / bittiyse / gönderip / deterjan / aldırır / markete
.....
2. arkadaşlarıyla / çık / geçtiyse / dolaş / dışarı / hastalığın / gez
.....
3. para / alabilirim / geçtiyse / bugün / gönderdiği / o / annemin / hesabıma / telefonu
.....
4. yalan / çıkar / bir / mutlaka / yalanı / gün / ortaya / söylemişse
.....
5. eğer / son / ürünün / hemen / kullanma / edebilirsiniz / geçtiyse / tarihi / iade
.....
6. korkmuşsa / sizden / gelmez / daha / yanınıza / köpeğim / bir
.....
7. ne / ödeyeceğiz / ortak / yediysek
.....
8. daha / binmez / Nalân / uçağa / korkmuşsa / hayatta / uçaktan / bir
.....
9. hakkındaki / kitabımı / istiyorum / kitabım / düşüncelerinizi / öğrenmek / okuduysanız
.....
10. arabayı / atacaktır / o / Arzu / hava / bize / aldıysa / mutlaka
.....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki deyimlerin hangileri aynı anlamdadır?

talih kuşu	kara talih
talihin kucağına atılmak	kör talih
bahtı açık olmak	talih yaver gitmek
devlet kuşu	bahtı kara

OKUMA

KRONİK ŞANSLI MI, KRONİK ŞANSSIZ MI?

Kronik şanslı mı kronik şanssız mı? "Her ikisi de..." deyip işin kolayına kaçmayalım. Gelin biraz irdeleyelim bu konuları. Her ne kadar başımıza gelenlerin bir kısmının sorumluluğunu alsak da büyük bir kısmını "Eee ama şans da çok önemli!" deyip sorumluluktan kaçmaya çalışıyoruz. Şansın doğuştan geldiği ve yaşam koşullarının gelişmesinde belirleyici olduğu noktasında da bırakıyoruz. Doğacağımız aileyi, ülkeyi, çevreyi, cinsiyeti, vs. seçememişiz de bunu ispatlamak üzere sıkça kullandığımız iddialardan. Bunun yanı sıra yoksul ya da dar imkânları olan ailelerde doğanların şanssız, zengin ailelerde doğanların ise şanslı olduğunu belirtip başarıya giden veya gidemeyen yolları bu şekilde açıklamak, genelde ülkemizde ve tüm toplumlarda yaygın. Bilinçli gayretin belirleyici olduğunu kabul edenler olsa da talih, kader, kısmet gibi kavramların etkisini önemseyenler hâlâ çoğunlukta. Çoğumuza, "İnsan şanslı veya şanssızlığı ile doğar, şanslı insanlar da daha başarılı olur, nadir olarak talihsizliğini iyiye döndürebilenler de vardır ancak istisnalar kaideyi bozmaz." ifadesi, epey rahatlatıcı geliyor. Doğal olarak

şans ve kısmet gibi açıklamalar, ağızda altın kaşıkla doğmasına rağmen kötüye giden ve şanssızlığa uğrayan kader kurbanları için de yapılıyor. Şanslıyken şanssız olmak daha kolay, tersi ise daha zor diye kabul ediliyor.

Kendini "şanslı" ve "şanssız" diye ifade eden kişiler üzerinde yapılan ve yıllar süren araştırmalar ise farklı bakış açıları getiriyor. Ve deniyor ki şans ya da şanssızlık diye ifade edilen durumlar, evrenin sunduğu sonsuz olasılıklar arasından bireyin yaptığı seçimlerin sonucudur. Kuantumcular, fütüristler, yani olasılıkların teorisyenleri, beynin sadece "olası olduğuna inandığı" şeyleri görecektir şekilde çalıştığını iddia ediyorlar.

Yapılan deney ve çalışmalara göre, bir şeyi ancak belleğimizden yansıdığı zaman, yani biliyorsak algılayabiliyoruz. Beyin üzerinde yapılan çeşitli psikoloji testleri de bunu destekliyor. Tanıdık ve bildik olanları algılamaya ve kabul etmeye daha yatkınız. "What The Bleep Do We Know?" belgeselinde bununla ilgili güzel bir örnek verilmiş. Kristof Kolomb'un gemileri Karayip Adaları ufuklarında görülmeye başladığında yerliler daha önceden bildikleri, gördükleri, umdukları bir şey olmadığı, beyinlerinde öyle bir kayıt, algılama bulunmadığı için gemileri göremezler. İçlerinden sadece bir tanesi, denizdeki dalgaları fark edip bunların neden birdenbire ortaya çıktığını anlamaya çalışırken bir süre sonra gemileri görmeyi başarır. Koşup kabilesine haber verir, gördüklerini anlatır. Önce göremezler. Bir süre sonra, arkadaşlarına inandıkları, güvendikleri için diğer yerliler de gördüklerini algılamaya başlarlar.

Aslında bizler olanaklar, olasılıklar içinde yüzüyor ancak beynimizi, kendimizi kısıtladığımız ve bu yüzden de ummadığımız için bunları göremiyor, algılayamıyor, olanakları çoğaltamıyoruz. Es kaza algılasak da hemen kendimizi o şeyin ne kadar ulaşamaz, yapılamaz, vs. olduğuna inandırıyoruz. Arkalarından bakıp da fark ettiğimizde ya da başkalarının eline geçtiğini gördüğümüzde de "kaçan fırsatlar" ya da "pişmanlıklar", kısacası "şanssızlıklar" arşivlerimize atıp sohbetlerde bol bol anlatıyoruz.

Oysa şanslı diye nitelenen insanlarda çok tipik ortak özellikler saptanmış. Kendilerini şanslı olarak kabul edenlerin neredeyse tamamı, iletişime çok açık, aktif, pozitif, eğlenceli, sorgulayıcı, kararlı ve kendilerine, çevrelerine güvenliler. İç seslerini dinlemeyi ve ne istediklerini biliyorlar. Daima iyiyi umuyor ve olasılıkların, yani şanslı olabileceklerin durum, fırsat sayısını artırıyorlar. Asla pısırık, çekingen, pasif değiller. Bu türler, kronik olarak "ŞANSLI" olduklarını iddia edenler oluyor.

Kendini şanslı zanneden, ama aslında yukarıda sayılan özelliklerini kullanarak ve geliştirerek yaşamlarının dümenini elle-ride tutanlar, her zaman rotalarını önceden belirlemiş olarak yola çıkanlar.

Yani planlılar... Onlar, daima, yılmadan, bıkmadan, söylenmeden hedeflerine koşuyorlar.

Şanssızım, "Ama yapamam ki, ama bana şunu ettiler." diye mızırdanmıyorlar.

2. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Toplumda “şanslı” kavramı ile ilgili yaygın olan kanı nedir?
2. Şanslı olarak nitelenen insanlarda hangi tipik ortak özellikler saptanmıştır?
3. Kendini şanslı ve şanssız olarak tanımlayan kişilerin üzerinde yapılan bilimsel araştırmaların getirdiği bakış açıları nelerdir?
4. Metinde bahsedilen belgeseldeki olay, insanın hangi yönüyle ilişkilendirilmiştir?
5. İnsan beyni bilmek ve tanımak ile ilgili nasıl bir yanılgıya düşmektedir?
6. “Kronik Şanslı” diye nitelendirilen kişiler aslında hayatlarında nasıl bir yol izliyorlar?

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki boşlukları tamamlayalım.

1. Ne zaman ameliyat ol..... ameliyat tarihini bildirin.
2. AB, güçlü bir birlik oluştur..... bu, Türkiyesiz mümkün olmaz.
3. Sen de kardeşin gibi geç gelip beni meraklandır..... gece çıkmaya izin vermiyorum.
4. Eğer şaka yap..... lütfen böyle ciddi konularda şaka yapma.
5. Zayıflamak isteyen bir insan, diyet yap..... öncelikle metabolizma hızını ölçtürmesi gerekir.
6. Beni hiçe say..... onunla niye arkadaşlığımı devam ettireyim ki?
7. Bilmiyorsan, okumuyorsan ve ikna da ol..... boşuna tartışmayalım.
8. Yatırım yap..... eve yatırım yap, şimdi tam zamanı!
9. Hesap sor..... önce kendine, sonra başkalarına hesap sor!
10. Arkadaşlarını davet et..... bana önceden haber ver, sizlere bir şeyler hazırlayayım.
11. Eğer bir iş yap..... yapacağın iş konusunda önceden ayrıntılı bilgi edinmelisin.
12. Çok işim var deyip hemen kalk..... boş bir zamanında gel çünkü seninle uzun uzun sohbet etmek istiyorum.
13. Ne ol..... olsun artık, saatlerdir sınava girmek için beklemekten bıktım.
14. Orgeneral “Eğer komşu ülkeye bir müdahale yapıl..... bunun uluslararası yasal zemin içerisinde yapılması uygun olacaktır.” dedi.
15. Balık al..... Yenikapı’daki balıkçılardan alacaksın. Çok taze olur.

4. Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Kredi kartı alacaksan	a. ben giderim.
2. Diğer arkadaşlara da uygun olarsa	b. ben katılmam.
3. O, geziye katılacaksa	c. önce kendine çeki düzen vermeli.
4. Aslı nerede kaldı? Gelecekse	ç. tarih okumamalı.
5. Daha ilk günden yorulacaksan	d. adam gibi yap.
6. Bu işi yapacaksan	e. Vakıflar Bankası’nın kredi kartını al.
7. Eğer ondan söz edeceksem	f. gelsin artık
8. İnsan geçmişten ders almayacaksa	g. bu, sadece övgü amaçlı olacaktır.
9. İnsan yeni bir işe başlayacaksa	ğ. niçin bu işi kabul ettin?
10. Onun hakkında böyle ileri geri konuşacaksan	h. perşembe günü buluşalım

5. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Tatil yapacaksınız .....
2. Haftaya taşınacaksınız .....
3. Sen de bizimle geleceksen .....
4. Karşımda devamlı esneyeceksen .....
5. Eğer ev alacaksanız .....
6. Mobilyaları değiştireceksen .....
7. Bir daha böyle şakalar yapacaksan .....
8. Bu kadar hızlı yürüyeceksen .....
9. Kesin kararını ver, geleceksen .....
10. Bu işe de zor diyeceksen .....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki durumlarda nereye dilekçe yazabilirsiniz? Eşleştirelim.

1. İnternette aldığınız ürün bozuk çıkınca.	a. İ.E.T.T
2. Öğrenci pasosu çıkarmak için başvuruda bulunmak istiyorsunuz.	b. Belediye
3. Pasaportunuzu kaybettiniz. Yenisini çıkarmak istiyorsunuz.	c. Firma yetkilisine
4. Mahallenizde yol yapım çalışmaları sizi çok rahatsız etti.	ç. Emniyete

OKUMA

31.01.2013

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne

Beyazıt / İstanbul

Okulumuz Edebiyat Fakültesi, Tarih bölümü 3 sınıf, 25678 no'lu öğrencisiyim. Ön lisans, Lisans Eğitim-Öğretim Sınav Yönetmeliği'nde aranan not ortalamasını sağlayamadığımdan ilişik kesilme durumuna geldim. Yaz Dönemi Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 15. maddesinin "ilişik kesilen öğrenciler yaz dönemine kayıt yaptıramazlar" hükmü ve diğer ilgili maddeleri nedeniyle yaz dönemi telafi sınavı haklarından yararlanamamaktayım.

Üniversitemiz idaresince çıkarılan bu iki yönetmelik, anılan hükümleri itibarıyla 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 44. Maddesi'ne aykırılık teşkil etmektedir. Çünkü, bu kanun maddesi ile akademik not ortalamasını sağlayamadığı için ilişik kesilme durumuna gelen öğrencilere pek çok telafi hakkı tanınırken, adı geçen yönetmeliklerde bu haklar yaz döneminde tanınmamaktadır.

Sonuç olarak not ortalaması şartının kaldırılması, program derslerinden geçer not almanın mezuniyet için yeterli olması, söz konusu düzenlemenin yürürlük tarihinden önce kayıtlı olduğumdan tarafıma uygulanmaması ve her durumda yaz dönemi sınav hakkımın tanınması yönünde usul işlemlerinin yapılmasını talep eder, gereğini bilgilerinize arz ederim.

Pelın Atık

2. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Üniversiteden ilişik kesilme nedeni nedir?
2. Telafi sınavı ne demektir?
3. Kimler yaz dönemimde kayıt yaptıramazlar?
4. Bu kişi hangi şartları sağladığı için bu duruma itirazda bulunabiliyor?
5. Yürürlük tarihinden önce mi sonra mı kayıt yaptırmış?

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Yarın bu saatlerde ailemin yanında ol..... olacağım.
2. Beş yıl sonra bu iş yerinden emekli ol..... olacağım.
3. İki yıl sonra da yine aynı okulda çalış..... olacağım.
4. Arkadaşıyla tartıştığından beri yanımıza hiç uğra..... oldu.
5. Hazır buraya gelmişken sizi de gör..... olduk.
6. Yarın sen çalışırken ben uyu..... olacağım.
7. Trafik kazası geçirdikten sonra sağ kolunu kulan..... oldu.
8. Babam akşam işten geleceği zaman abimle maç izli..... olacağız.
9. Sen sınava girerken ben seni bahçede bekli..... olacağım.
10. Keşke bu evi satın almasaydık. Maalesef bir kez al..... olduk.

4. 5 yıl sonra neler yapıyor olacaksınız? Boşlukları uygun bir biçimde dolduralım.

1. Sanırım 5 yıl sonra da hala büyümeyi bekle..... olacağım
2. Sanırım 5 yıl sonra hala bekâr olarak seni dinle..... olacağım.
3. Kredilerim bit..... olacak ve sonunda gezmek için kredi çekip Avrupa'yı gezeceğim. Ondan 5 sene sonra Avrupa gezisi kredisi bit..... olacak ve Uzak Doğu gezisi için bir kredi daha alıp gezeceğim. Yani kesin olan ben hala kredi öde..... olacağım.
4. Planlarımda bir aksaklık olmazsa büyük olasılıkla Güney Ege'de sahil kenarında bahçeli bir evde emekliliğimin tadını çıkar..... olacağım.
5. Kızım 6 yaşına gir..... olacak ve okula başlayacak telaşlarımız, endişelerimiz başlayacak o günden sonra umarım hayatımızda çok güzel dönüm noktalarımız olur da o güne kadar tüm olumsuzluklar git..... olur. Belki ben de kendime dükkânımı aç..... olurum eşim de takı ve aksesuar dükkânı aç..... olur. Ne kadar güzel olur.

5. Aşağıdaki boşlukları uygun eklerle tamamlayalım.

Kaç zamandır buraya gel..... oldun, bizim köye yazları uğra..... oldun, bu sokaklardan geç..... oldun, sevdiğin şarkıyı artık dinle..... oldun, benim sözlerime kulak as..... oldun, çevrendekileri artık gör..... oldun, ne zamandır odandan çık..... oldun, halimi hatırlımı sor..... oldun, komşularına misafirliğe git..... oldun, uzun zamandır memleketine dön..... oldun, kardeşlerinle konuş..... oldun, başını alıp gid..... oldun. Yalnız yaşamayı tercih et..... oldun. Senin bu hallerini artık beğen..... oldum.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

Personel planlaması bir işletme personel seçme ve değerlendirme süreçlerine karar vermelidir. Personel seçimi için işletmelerde çeşitli yöntemler uygulanmaktadır, bu teknikleri 3 ana başlık altında toplayabiliriz.

1. Psikolojik testler
2. Geleneksel seçim teknikleri
3. Modern seçim teknikleri

Psikolojik testler, adaylar hakkında bilgi sağlamak için kullanılan standart, sistematik ve objektif araçlardır. Testleri önce kişisel ve grup testleri olmak üzere iki gruba ayırabiliriz.

Geleneksel seçim teknikleri, mülakatları ve referansları kapsamaktadır. Mülakatlar işletmenin amacını gerçekleştirmek için bu mülakat tekniklerinin dışında grup mülakatı, panel mülakatı ve stres mülakatı gibi farklı teknikler bulunmaktadır.

Modern seçim teknikleri altında iş örnekleme testleri, değerlendirme merkezleri ve biyografik verilerle performansı ölçülmektedir.

1. Yukarıdaki test teknikleri hangi gruba girmektedir. Yazalım.

1. Zekâ testleri, motor testler, fiziksel testler ve kişilik testleri (.....)
2. Adayın bir önceki işinde göstermiş olduğu performansla ilişkin iş davranışı örneklerini gözlemleyebilecekleri bir teknik geliştirmişlerdir. (.....)
3. Bireylerin karşılıklı konuşmasından ibaret ilişki türüdür ve en sıklıkla kullanılan eleman seçme ve değerlendirme yöntemleridir. (.....)

OKUMA

ÖZ GEÇMİŞ REHBERİ

Öz geçmiş Uzunluğu

Öz geçmiş uzunluğu kesinlikle çok uzun olmamalıdır. Fakat, çok da kısa olmamalıdır. Öz geçmiş, hiçbir zaman bir sayfayı geçmemelidir.

Öz geçmişte Fotoğraf

Öz geçmişinize ekleyeceğiniz fotoğraf profesyonel bir vesikalık fotoğraf olmalıdır. Fakat, lütfen siz de diğer kişilerin yaptığı hata gibi öz geçmişinize koyacağınız fotoğrafı mankenlik ajansına yollanacak türlerden seçmeyin.

Referanslar

Referanslar, sizin kişiliğiniz hakkında ya da çalışma sisteminiz hakkında doğru bilgileri verecek olan kişilerdir. Her iş yerinde referans için 3 referans daima yeterlidir. Referans listenizi öyle bir oluşturmalsınız ki referans listenizde yer alan kişilerin adını, unvanını /pozisyonunu, adresini ve iş saatlerinde dahi ulaşılabilir telefon numaraları mutlaka yazılmalıdır.

İş/Kariyer Hedefi

İş/kariyer hedefinizin öz geçmişinizde yer almasını istiyorsanız bunu en doğru şekilde ve düzgün sınırlar belirleyerek öz geçmişinize aktarmalsınız. Eğer, iş ve kariyer hedefinizi öz geçmişinize yazarsanız işverenin sizi istediğiniz konumdan başka bir konuma yerleştirmesini engellersiniz.

Ön Mektup Yazımı

Öz geçmişinizdeki ön mektupları kimse okumuyor diye düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Ön mektupta geçmişinizi kısa bir özetle rahatlıkla anlatabilirsiniz.

Eğitim

Eğer yeni mezun olduysanız ya da öğrenci iseniz öz geçmişinizde bu bölümü olabildiğince uzun tutup yazmalısınız. Sektöre ait ilgilendiğiniz dersleri de itinayla listelemeniz gerekmektedir.

İş Tecrübesi

Eğer bir iş tecrübesine sahipseniz öz geçmiş için burası en önemli bölümdür ve düzgün şartlarda doldurulması gerekir. Çünkü, işveren sizi işe alırken iş tecrübelerinizi daima göz önüne alır ve bu sizin istediğiniz iş için çok önemlidir.

Yabancı Dil

Eğer bir yabancı dil bilmiyorsanız öz geçmişinizde bu bölüme yer vermeyiniz. Fakat eğer bir ya da daha çok dil biliyorsanız bu dilleri derecelendirme yaparak öz geçmişinize yazın. Derecelendirmeyi öyle bir yapın ki, görüşme esnasında size yapılacak olan yabancı dil testinde zor durumda kalmayın.

Aktiviteler ve Hobiler

Bu bölümde kendiniz olmaktan kaçınmayın. Sırf doldurmuş olmak için hakkında hiçbir şey bilmediğiniz hayatınızda hiç yapmadığınız aktiviteleri yazmayın. Eğer gerçekten kitap okumaktan hoşlanıyorsanız ne tür kitaplar okumaktan hoşlandığınızı belirtmeyi de unutmayın.

2. Aşağıdaki cümlelere doğruysa “D” yanlışsa “Y” yazalım.

1. Özgeçmiş yazarken hakkımızdaki bütün bilgileri en ince ayrıntısına kadar anlatmalıyız. ( )
2. Referans olacak kişilerin bizi çok iyi tanıması ve hakkımızda iyi bilgiler verecek kişilerden olması gerekmektedir. ( )
3. Özgeçmiş yazarken hangi iş pozisyonunda çalışmak istediğimiz konusunda sınır koymamalıyız. Açık kapı bırakmamız gerekir. Çünkü, belki bizim düşündüğümüzden daha iyi bir konumda iş teklifinde bulunabilirler. ( )
4. Özgeçmişten önce hakkımızda yazdığımız kısa öz geçmiş mektubuna tanıtım diyoruz. ( )
5. Hem yabancı dil olsun hem de aktivitelerimiz olsun, öz geçmişte bunları yazarken abartıya kaçmamalıyız. İlgili alanımıza girmeyen konular varsa o başlığı tamamen atlamalıyız. ( )

3. Aşağıdaki öz geçmiş formunu kendimize göre dolduralım.

KİŞİSEL BİLGİLER • İsim: • Doğum Yeri: • Doğum Tarihi: • Uyuşu: • Medeni Durumu: • Askerlik Durumu: • Ehliyet: İŞ TECRÜBELERİ • • ÖĞRENİM DURUMU • • • YABANCI DİL VE DÜZEYİ • BİLGİSAYAR BECERİLERİ (Programları kullanma seviyenizi belirtiniz.) • • KURS VE SERTİFİKALAR • • REFERANSLAR (Referans istenilmişse yazılır.)	Fotoğraf

4. Aşağıdaki boşlukları dolduralım.

1. Dünkü sınav zannet..... zor değildi.
2. Arkadaşımın düğünü düşün..... güzel geçmedi.
3. İste..... şımarıklık yap. Bu oyuncakçı almayacağım.
4. Senin çalış..... çalışsaydım profesör olurdum.
5. Benim ye..... yeseydin belki birkaç kilo daha alırdın.
6. İste..... özür dile. Seni affetmiyorum.
7. Bu yiyeceklerden iste..... yiyebilirsiniz.
8. Tam senin düşün..... bir yere gittik.
9. Tatilimiz planla..... geçmedi.
10. Sizin yaşa..... bir semtte oturmak istiyorum.

5. Aşağıdaki boşlukları uygun eklerle dolduralım.

Görüşmelerde Karşılaşılan Genel Sorular

Görüşmenin başladığı dakika sorular başlamaktadır. Olabildiği kadar ayrıcalıklı bir aday olduğunuzu göstermek için sadece tipik soruları değil, aynı zamanda beklenmeyen soruları da cevaplamak için hazırlıklı olmanız gerekmektedir. Niteliklerinize, akademik hazırlığınıza, kariyer ilgilerinize, deneyiminize ve kişiliğinizi belirleyen şeylere ilişkin sorular bekleyebilirsiniz.

1. Bana kendinizi anlatınız.

Bil..... görüşmelerde en sık sorulan soru. Aklınızda hazır bulunan ve herkesin anla..... kısa bir açıklamanız olmalıdır. Aksi takdirde yönlendirilmediğiniz sürece, konuşmanızı iş bağlantılı maddelerle sınırlandırınız. Yaptığınız şeyler ve görüşmesini yaptığınız iş pozisyonuyla ilgili yaptığınız işler hakkında konuşunuz. En uzaktaki madde ile başlayınız ve şimdikine geliniz. Mümkün ol..... provası yapılmış şekilde bir etki bırakmamasına dikkat ediniz.

2. Son işinizden neden ayrıldınız?

Olayları umursamayarak olumlu kalınız. İlk izlenimde ol..... rahat hareket ediniz. Yönetim ile ilgili büyük bir soruna asla değinmeyiniz ve gözlemciler, iş arkadaşları veya kuruluş hakkında kötü konuşmayınız. Gülümsemenizi sürdürünüz ve özel bir şeyler yapmak için bir olanak, bir şans veya diğer ileriye dönük hedefler olabileceği gibi sebeplerden ayrıldığınızı belirtiniz.

3. Bu alandaki ne çeşit deneyime sahipsiniz?

Başvurduğunuz pozisyona ilişkin özellikler hakkında konuşunuz. Belirli bir deneyiminiz yoksa yaklaş..... yaklaşınız.

4. Kendinizi başarılı olarak görür müsünüz?

Her zaman evet yanıtını vermelisiniz ve nedeni ol..... kısaca açıklamalısınız. Kısa ve iyi bir açıklama, kendinize hedef koyduğunuzu, bazılarını başardığınızı ve diğerlerini de başarmak için doğru yolda olduğunuzu belirtmenizdir.

5. Bu kuruluş için neden çalışmak istiyorsunuz?

Bu soru, biraz düşünmenize yol aç..... kafanızı da biraz karıştırabilir. Cevabınız kesinlikle kuruluş hakkında yaptığınız araştırmaya dayalı olmalıdır. Bu noktada samimiyet fazlasıyla önemlidir ve kolaylıkla fark edilecektir. Uzun vadeli kariyer hedeflerinle yap..... bağdaştırınız

6. Ne çeşit maaşa ihtiyacınız vardır?

Eğer herkesin yap..... ilk cevaplayan siz olursanız, muhtemelen kaybedeceğiniz ufak kötü bir oyun. Bu yüzden, cevap vermeyiniz. Onun yerine, "Zor bir soru." Sorulduğunu düşünerek ona göre hareket ediniz. Bu pozisyon için aralığı söyleyebilir misiniz? Çoğu durumda, savunması düşmüş görüşmeyi yapan kimse size söyleyecektir. Söylemezse, işin ayrıntılarına göre değiş..... belirtiniz. Sonra, geniş bir aralık veriniz.

7. Bir pozisyonu bırakmanız hiç söylendi mi?

Söylenmediyse, hayır deyiniz. Söylendiyse, dürüst, kısa ve öz olunuz. Sizin de bil..... bahsi geçen kişiler veya kuruluş hakkında olumsuz şeyler söylemekten ol..... kaçınılmalıdır.

8. Yönetim çeşidinizi açıklayınız.

Etiketlerden ol..... kaçınınız. İlerleyici, satıcı veya uzlaşmacı gibi bazı yaygın etiketlerin dinlediğiniz yönetim uzmanına bağlı olarak birçok anlamı veya tanımlaması olabilmektedir. Durumsal çeşit güvenlidir, çünkü her şeye uyan tek bir ölçü yerine, duruma göre idarede bulunacağınızı belirtmektedir. Bu sayede karşı tarafa iste..... bir etki yaratabilirsiniz.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdakilerden hangisi şikâyetle bulunabileceğimiz kurumlardan değildir. İşaretleyelim.

a. Belediye b. Müdürlükler c. İnternet sitesi ç. Karakol

2. Aşağıdaki şiirde şairin şikâyet ettikleri nelerdir? Yazalım.

Şikâyetname

Hiç olmazsa eskiden, arada bir uğrar,
Hal, hatır sorarlardı,
Hani yasak savmak kabilinden diyelim,
Senden sonra evin yolunu unuttu çocuklar,
Geçenlerde ışığı açık görmüş,
Kapıdan şöyle bir göründü küçük oğlun,

Bir sitem, bir sitem,
Uğraşamam, diyor, üç buçuk emekli aylığınla senin,
Banka kuyruklarında bu iş güç arası,
O gitti, oturup bir güzel ağladım,
Hani, ona da kızmıyor değilim ara sıra,
Benden önce gittin de sanki,
Sultan mı ettiler seni Mısır'a?

Mehmet Çetin

OKUMA

Merhaba dostlar;

4 senedir Para Bank müşterisiyim. Hiçbir sene ağzımın tadını yerine getir-mediler. Geçen sene özellikle kredi kartımı iptal ettirdiğim halde kafalarına göre farklı bir kart gönderdiler. Daha kart elime ulaşmadan kart ücretine dair hesap özeti geldi ne yazık ki.

Bir dolandırıcılık mevzusu için bankaya gittiğim için müşterilerden birinin iletişim bilgilerini almak istedim, fakat bu konuda yardımcı olmadılar. Ne ka-dar para yatırdığımızı ve nerden yatırdığımızı söylediğimiz halde bu bilgilerin doğruluğunu beyan etti ama yine söz konusu olan dolandırıcının hesap özeti ni çıkarabilmek için ne yazık ki yardımcı olmadılar.

Yoldaşlar, kesinlikle otomatik ödeme talimatı vermeyin derim. Açıkçası ben iptal ettirinceye kadar ömrüm heba oldu. Hatta kendimce çözüm olarak kredi kartımı artık iptal ettirmek zorunda kaldım. Defalarca otomatik ödemenin iptali için süreç başlattım ama ne yazık ki bu talebimi sisteme girmediler. Yani müşteri hizmetleri personellerine de güvenilmez. Bu anlamda gerçekten de dikkatli olmak gerek. Telefon bankacılığında yaptığınız işlemi tasdik edebilmek için şubeye gitmeniz gerektiğini tavsiye ederim. Eğer şube uzak ve bulunduğunuz yerde şubesi yoksa İnternet Bankacılığında kontrol ettirmeni-zi tavsiye ederim. Aksi halde sıkıntılar peşinizi bırakmaz.

Son bir sıkıntım da iletişim sorunu. Hangi bankanın e-posta adresi olmaz ki. Hatta faks gönderdiğiniz halde faksının da ulaşmaması da ayrı bir komik durumdur. Nasıl itimat edilsin? İrdeleyin isterseniz. Hatta artık öyle bir hale geldim ki mektup göndereceğim postanın da doğru olduğuna dair şüphelerim mevcut.

Bu anlamda kesinlikle Para Bank'ı tavsiye etmem ve gerekirse iptal ettirin. Şu aralar sizin ağzınızın tadını bozan bir şeyler yapmadı ise her an yapabileceklerini düşünün derim.

Sizlerin de şikâyetleriniz varsa konu ile ilgili fikirlerinizi beyan edin.

Peki, bu bankayı şikâyet edebileceğiniz herhangi bir merci var mı? Bu bilgiyi gönderecek olursanız memnun olurum.

Sevgiler sunarım. Hoşça kalın

3. Aşağıdaki sorulara doğruysa “D” yanlışsa “Y” yazalım.

1. Kredi kartını iptal ettirdiği halde yeni bir kart istemeden banka müşteriye yeni bir kredi kartı gönderdi. ( )
2. Dolandırıldığı için müşterilerden birinin iletişim bilgisini istemiş ve banka görevlisi sorgusuz sualsiz bu bilgileri vermiş. ( )
3. Otomatik ödeme verdiği için banka müşterisine sıkıntılı durumlar yaşatmış. ( )
4. İnternet bankacılığını hiç tavsiye etmiyor. ( )
5. Banka ile iletişime geçmek için hiçbir iletişim adresine ulaşamıyor. ( )

4. Aşağıdaki kelimeleri cümle içinde kullanalım.

Ağzının tadı bozulmak: .....
Dolandırıcılık: .....
Beyan etmek: .....
Heba olmak: .....
Tasdik etmek: .....
İtimat etmek: .....

DİL BİLGİSİ

5. Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Hastanın iyileşmesi için serum takılması gerekir	a. aksi halde durumu kötüye gider.
2. Bugün çok yorgunum	b. kuşkusuz silah kullanılmış.
3. Bu akşam mesai yapmamız gerekir	c. açıkçası akşamki davetinize katılamayacağım.
4. Kaleci, futbolcunun topu	ç. o halde markete gidip alışveriş yapmamız gerekir.
5. Buzdolabında yiyecek hiçbir şey kalmamış	d. özellikle sağ köşeye atacağını biliyordu.
6. Bu işlenen suçta	e. zira hafta sonu yapılacak çok iş var.

6. Aşağıdaki kelimeleri boşluklara yerleştirelim.

Yine de / Fakat / Aksi halde / Umarım / Acaba

Profesör konferans salonuna gelmiş. .... ön sırada oturan bir seyis dışında başka kimse yokmuş. Sunusunu aktarma konusunda bocalamış ve seyise sormuş:

Buradaki tek kişi sizsiniz. .... , size göre konuşmalı mı, yoksa konuşmamalı mıyım?”

Seyis cevap vermiş:

“Hocam ben basit bir insanım, bu konulardan çok fazla anlamam. Eğer ahıra gelseydim ve bütün atların kaçıp bir tane-sinin kaldığını görseydim, yine de onu beslerdim. .... vicdanım rahat etmezdi.”

Bu sözlerden pek etkilenen profesör konferansa başlamış. İki saatin üzerinde konuşmuş, durmuş. Konferansın arasında dinleyicisinin de konferansın çok iyi olduğunu onaylayacağını düşünerek:

“Konuşmayı nasıl buldun? .... sıkılmıyordur.” diye sormuş.

Seyis cevap vermiş:

“Hocam sana daha önce basit bir adam olduğumu ve bu konulardan pek anlamadığımı söylemiştim. .... eğer ahıra gelip biri dışında tüm atların kaçtığını görseydim, onu beslerdim, ama elimdeki tüm yemi ona verip hayvanı çatlatmazdım.”

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını anlamlarıyla eşleştirelim.

a. Dublör	1. Sinema
b. Beyaz perde	2. Filmlere düşkün veya bağımlı kimse
c. Altyazı	3. Filmlerin ayrıntılı yazılan hikâyesi
ç. Senaryo	4. Orijinal seslendirmesi olan filmlerde altta akan başka bir dildeki yazılar
d. Sinefil	5. Tehlikeli sahnelerde bir oyuncunun yerine oynayabilecek başka oyuncu

OKUMA

ÜNLÜ YÖNETMENLERDEN YEDİNCİ SANAT

Sanat ve yaşama artı katmak deyince ön plana çıkan ilk faaliyetlerden birisi de hiç şüphesiz sinemadır. Coşturur, şımartır, ağlatır, düşündürür... Hem de bir anlık değil. Çok yıllar sonra bile. O yüzden ki daha çok sinema üzerine paylaşımlarda bulunacağız ve daha çok sinema üzerine fikirlerimizi aktaracağız. Yedinci sanat dalı sinema hakkında bu ilk girizgâh yeterli sanırım.

Zira bundan sonra çok fazla sinema ile karşınıza geleceğiz. Sinema tarihinin efsaneleri "Neden sinema?" minvalindeki sorulara şu cevapları vermişler. En başta bu cevapların keyfini çıkartmaya ne dersiniz.

"Filmler benim dinimdir. Ne mutlu bana ki havuzumu ödeyebilmek için çekmiyorum filmlerimi. Ben bir film çektiğimde o benim her şeyim olur. Hatta onun için ölürüm." **Quentin Tarantino**

"Filmler varoluşumuzu perdeye getirir. İnsanları kendileri ve bazı sorunlar hakkında düşünmek için zorlar, kıskırtır, rahatsız ederler. Ama hiçbir zaman yanıtları vermezler." **Joseph Losey**

"Sinema konuşmaya başladığından beri, önemli bir şeyler söylemek görevini üstlenmiştir." **Joseph Mankiewicz**

"Bir filmi çekimlerinden aldığım zevkle değerlendirmem. Eğer film iyiye bilin ki çalışmaktan anam ağlamıştır." **Sydney Pollack**

"Bugünlerde her zamankinden daha fazla birbirimizle konuşmaya, birbirimizi dinlemeye ve dünyayı nasıl gördüğümüzü anlamaya ihtiyacımız var ve sinema bunları gerçekleştirmek için en iyi orta yol." **Martin Scorsese**

"Fotoğraf gerçektir. Sinema ise saniyede yirmi dört kere gerçektir." **Jean-Luc Godart**

"Film yapmak, birçok kereler yaşamak için bir şanstır." **Robert Altman**

Sinema adına bu muhteşem sözleri söylemiş, muhteşem sinema adamlarından sonra yazıyı Alfred Hitchcock'un sözleriyle bitirmezsek olmaz. Bu sinema dâhisinin sözleriyle noktayı koyalım.

"Benim amacım, halkı sağlığa yararlı şoklara uğratmaktır." "Uygurlik, günümüzde o denli koruyucu bir hal almıştır ki artık korkularımızdan içgüdüsel olarak kurtulma olanağımız kalmamıştır. Uyuşukluğumuzu gidermek ve ahlaksal dengemizi canlandırmak için tek yol, şok yaratacak yapay araçlara başvurmaktır. Buna ulaşmak bana öyle geliyor ki ancak sinema yoluyla olabilir."

"Bazı durumlarda mutlu son gerekmez. İzleyici, sınıksız kavramayı başarırısanız sizin yürüttüğünüz mantığın peşinden gelecektir. Filmin bütününde yeterince eğlendirici olabilmışseniz insanlar 'mutsuz son'u kabul edeceklerdir."

"Kötü adam ne kadar başarılıysa film de o kadar başarılıdır. Bu en önemli kuraldır."

2. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Neden sinema, yaşama ve sanata katkıda bulunan faaliyetlerden birisidir?
2. Tarantino için sinema ne ifade ediyor?
3. Hangi yönetmen sinemanın açık uçlu yanıtlar bıraktığı kanısındadır.
4. Hangi yönetmen sinemayı sadece insana ait bir özelliklikle özdeşleşmiştir?
5. Alfred Hitchcock sinemanın hangi özelliğine atıfta bulunmuştur?

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki testi çözelim.

1. Aşağıdakilerden hangisinde "ki" bağlacı yanlış yazılmıştır?
a. Mademki toplantıya gelmedi, gelişmelerden haberdar olamaz!
b. Neyseki uçağa zamanında yetişti.
c. Hâlâ telefon etmedi, demek ki toplantıdan çıkmadı.
ç. Hâlbuki daha önce de yalan söylemişti.
d. Akşam partiye gelmişti oysaki.
2. Aşağıdakilerden hangisinde "ki" bağlacı yanlış yazılmıştır?
a. Sen ki beni tanırsın, bu sözleri söyleyeceğimi düşünür müsün?
b. Kelebekler Vadisi öyle bir yerki herkes hayran.
c. Eve geldim ki kimse yok.
ç. O kadına güvenilmez ki!
d. Bu olaydan sonra bana küser mi ki acaba?
3. Aşağıdakilerden hangisinde "ki" bağlacı yanlış yazılmıştır?
a. Yaptıklarını onun yanına bırakırlar mı ki?
b. Belaki ne bela bu çocuk yahu!
c. Ne yazık ki kumarda her şeyini kaybetti!
ç. Bu günlerimde iyi ki yanımda sen varsın.
d. Sendeki de ne şans!
4. Aşağıdakilerden hangisinde "ki" bağlacı yanlış yazılmıştır?
a. Adresi iyice öğren ki evi rahat bulalım.
b. Dersi iyi dinle ki anlayabilesin.
c. Bilmem ki anlattıkları gerçek mi?
ç. Görüyorumki çok güzel olmuşsun.
d. Babam dedi ki: "Akşama eve erken gelsin."

5. Aşağıdakilerden hangisinde "ki" bağlacı yanlış yazılmıştır?
a. Farz edelimki istediğin oyuncak alınmadı.
b. Öyle paralı bir iş ki akıllara durgunluk verir.
c. Anlamadım ki.
ç. Hayır, o kadar çalışkan değil ki.
d. Git git, bu yolun da sonu gelmiyor ki.
6. Aşağıdakilerden hangisinde "ki" bağlacı yanlış yazılmıştır?
a. En fazla A vitamini havuçtadırki salatası çok güzel olur.
b. Çocuk öyle akıllı ki!
c. Bir de baktım ki saat beş olmuş.
ç. Seninki değiştirilmiş.
d. O kadar uğraştım ama lambayı takamadım ki.
7. Aşağıdakilerden hangisinde "ki" bağlacı yanlış yazılmıştır?
a. Sendeki güç bende olsa...
b. Bir gün gelir ki olanlar unutulur.
c. Sana söylememiş miydim ki?
ç. Tam başarıyorduk ki, her şey altüst oldu.
d. Olanları anlayamadıkki.
8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "koşul" bildiren bir bağlaç kullanılmıştır?
a. Biz okulun dışında ıslıklı bekliyorduk, meğer o çoktan sınıfa gitmiş.
b. İstanbul'a alışmış ise Trabzon'a ayak uydurması zor olur.
c. Perdeleri çekip odanın ışıklarını açmış, oysa dışarıda henüz güneş bile kaybolmamış.
ç. Düzenli çalışacağını söylüyor, gelgelelim yaptıkları söylediklerini doğrulamıyor.
f. Size her zaman ders anlatırım, yeter ki siz istekli olun.
9. Aşağıdaki atasözlerinden hangisinde bağlaç yoktur?
a. Boynuz kulaktan sonra çıkar ama kulağı geçer.
b. Ekmeği ekmekçiye ver, bir ekmek de üste ver.
c. Serçe ile konuşanın sesi semadan gelir.
ç. Çağrılmayan yere börekçi ile çörekçi gider.
d. Buğday mısıra demiş ki: "Aş ol, keş ol; hamur işine karışma."

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Bilim kurgu filmlerini sever misiniz? Hangi bilim kurgu filmlerini biliyorsunuz?

OKUMA

DÜN BİLİM-KURGUYDU BUGÜN GERÇEK OLDU

Sinema ve televizyonda hayranlıkla izlediğimiz bilimkurgu filmleri bizleri sadece eğlendirmekle kalmıyor aynı zamanda yepyeni teknolojilere de ilham veriyor.

Filmlerde hayal dünyamızı süsleyen aygıtlar, bir süre sonra gerçek hayatta karşımıza çıkıyor. Bir dahaki sefere bir bilim-kurgu filmi izlediğinizde daha dikkatli olun. Belki orada hayranlıkla izlediğiniz bir aygıt kısa süre sonra hayatınızın vazgeçilmez bir parçası olabilir. Peki, şimdiye kadar seyrettiğimiz hangi filmlerdeki ne gibi aygıtlar günümüz teknolojisine ilham verdi? İşte film dünyasından bazı örnekler:

GELECEĞE DÖNÜŞ II-1989

Geleceğe Dönüş filmi 1980'li yıllarda çocukluğunu yaşayan nesil için gerçek bir efsaneydi. Zaman içerisinde yolculuk yapmak fikri izleyen herkesi heyecanlandırmıştı. Henüz uçan bir araba ile zaman içerisinde seyahat mümkün değil ama bazı konularda önemli gelişmeler oldu. Serinin bu 2. filminde Lorraine adlı karakter McFly'ın evine girmek için anahtar değil, parmak izini kullanıyordu. O zamanlarda böyle bir şey, bir bilimkurgu fantezisi iken günümüzde parmak izi teknolojisi artık birçok yerde kullanılabilir.

YILDIZ SAVAŞLARI-1977

Bir sinema efsanesi olan Star Wars ile hiç bilmediğimiz dünyaların hayalini kurduk. Uzun savaşlarına şahit olduk. Henüz ışın kılıçlarımız ve lazer silahlarımız yok ama Prenses Leia'nın Obi-Wan'la iletişim kurmak için kullandığı hologram teknolojisi artık mümkün. CNN televizyonu, 2008 yılında bu teknoloji yardımıyla seçim sonuçlarını izleyicilerine duyurdu.

2001: BİR UZAY MACERASI-1968

Arthur Clarke'ın romanından 1968 yılında beyazperdeye uyarlanan film o zamanki seyircide çok etkisi yapmıştı. Film, o kadar gerçekçiydi ki NASA tarafından astronotları eğitmek için kullanıldı. NASA astronotu Neil Armstrong ve Edwin Aldrin, filmin çekilmesinden tam 1 yıl sonra 16 Temmuz 1969'da Ay'a ilk defa ayak bastı. Kubrick'in filminde oluşturduğu gerçekçi atmosfer nedeniyle birçok insan komplo teorileri üretip aslında Amerikalıların hiç Ay'a gitmediklerini dahi iddia ettiler.

BLADE RUNNER-1982

Blade Runner'da kullanılan Voight-Kampff testi, günümüz biyometrik uygulamalarına da ilham oldu. Gözbebeğinin yapısı bir ekran yardımıyla incelenerek bir kişinin robot mu yoksa insan mı olduğunu anlamak için kullanılıyordu. Günümüzde bunun benzeri bir teknoloji üst düzey koruma yapılan yerlerde kullanılıyor. "Ben adamı gözünden tanırım." sözü artık bilimsel bir gerçek.

AZINLIK RAPORU-2002

Steven Spielberg'in yönetmenliğini yaptığı bu filmde geleceğe dair birçok ilginç tasvirler mevcut. Metroda dijital kâğıt gazeteleri okuyan insanlar ve anında değişen manşetler, bugünün tablet bilgisayarlarını ve gazetelerin tablet gazeteler için yaptığı uygulamaları andırıyor. Üstelik o zaman bilinmeyen ama bugün iyice yaygınlaşan 3G sayesinde internete her yerden erişebiliyoruz. Okuduğumuz manşetler bir gelişme anında hemen değişiyor.

Biyometri teknolojisinde son birkaç yılda yaşanan gelişmeleri gördükçe filmde kimlik olarak kullanılan yüz, ses ve retina tanımları bize artık pek de ütopyik gelmiyor. Filmde hayranlıkla izlediğimiz harekete duyarlı bilgisayarların gelişi de pek uzak değil gibi gözüküyor. Bu teknolojinin ilk örneğini kızılötesi ışın yardımıyla herhangi bir yüzeye yansıtılan sanal klavyeler ile

gördük. Ama asıl teknoloji Microsoft'un yeni XBOX aparatı 'Natal Projesi' ile geliyor. Derinlik algılayıcı kamera yardımıyla vücut hareketlerinizi, mimiklerinizi ve hareketinizi algılayan bu sistem sayesinde kumandaya ihtiyaç duymadan oyun oynamak mümkün olabiliyor. Bu yeni dünyada artık oyun sizsiniz.

STAR TREK–1966

1966 yılında ABD televizyonlarında gösterime giren Star Trek dizisi, ilk günden bugüne milyonlarca insan tarafından dünyanın dört bir yanında hayranlıkla izlendi. Konusu 22. ve 24. yüzyıllar arasında uzayda geçen Star Trek dizisinde birbirinden ilginç teknolojik aletler kullanıldı. Bunların bir kısmı günümüzde artık vazgeçemediğimiz aygıtlar oldu.

Filmde A4 kâğıt boyutuna yakın, geniş dokunmatik ekrana sahip ve elde taşınabilir bir dijital aygıt olan PADD ile ana bilgisayar sistemine erişilebiliyor ve rapor tutulabiliyordu. Üstelik tüm gemi mürettebatı da kişisel bilgilerini PADD yardımıyla sisteme girebiliyordu. Bu sistem, hem ses komutlarıyla hem de ekrandan kontrol edilebiliyordu. PADD'ler önce Palm cep bilgisayarları olarak karşımıza çıktı. Ama Apple tarafından tam anlamıyla gerçeğe dönüştürüldü. Üstelik neredeyse aynı isimle piyasaya sunularak: iPad.

Star Trek'teki karakterler birbirleri ile "communicator" adı verilen konuşma aygıtları yardımıyla haberleşiyordu. Bu konuşma aygıtları ile ses iletişimi kolaylıkla sağlanabiliyordu. Herhangi bir uydu sinyaline ihtiyaç duymayan bu aygıtlar ile her yerde iletişim sağlamak mümkündü. "Işınla beni Scotty" repliği ile büyüyen bir nesil için büyük bir fantezi olan bu konuşma aygıtları günümüzün kapaklı cep telefonu dizaynlarına ilham oldular.

Star Trek'te haberleşme subaylığı yapan Uhura, küpe şeklinde bir iletişim aracı kullanıyordu. Bu iletişim aracının yakaya takılan rozet şeklindeki modelleri de mevcuttu. Bu araçlar yardımıyla mürettebat kablosuz iletişim sağlayabiliyordu. Star Trek'te kullanılan bu küpeler ve rozetler günümüz bluetooth teknolojilerine ilham verdi. Küpe şeklinde kulaklıklar ile iletişim kurabilmemiz için artık bir Star Trek uzay gemisinde olmamız gerekmiyor.

2. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Yukarıdaki adı geçen filmlerden hangisi sinema filmi değildir?
2. Yukarıdaki dizilerden hangisi Amerika'da çeşitli söylentilere neden olmuştur? Niçin?
3. "Ben adamı gözünden tanırım." sözünü açıklayalım.
4. Bu filmlerin insanlığa ne gibi katkıları olmuştur? Açıklayalım.

DİL BİLGİSİ

3. "Halbuki, mademki, yeter ki, demek ki, öyle ki" kelimelerini uygun boşluklara yerleştirelim.

1. Burası harika bir yer, ... insan kendini cennette sanıyor.
2. Buzdolabındaki kolalar hala sıcak, ... dolapta bir sorun var.
3. Ben her türlü probleme katlanırım, ... işin sonunda başarılı olalım.
4. .... hoşlanmamıştın, o zaman niçin aldın?
5. Ah! Bize katılmadın ..... katılsaydın çok iyi vakit geçirirdin.
6. Badem kendisini bize çok sevdirdi, ... her yere bizimle gelir oldu.
7. Dün akşam evlenme teklif etti. .... bana gerçekten aşıkmiş.
8. Sana bisiklet alacağım, ... karnende kırık olmasın
9. .... hastasın, bugün işe gitme.
10. Aniden iştahım kesildi, ... az önce açtım.

ÜNİTE
5FİLM ŞERİDİ GİBİ
C. KLASİKLER YA DA DİZİLER

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki kelime gruplarının anlamlarını bularak yanlarına yazalım.

aklına koymak

can düşmanı

kapı önüne koymak

külllenmek

kan kardeşi

keyif sürmek

okul kaçını

karşı gelmek

OKUMA

TELEVİZYON DİZİLERİ

İKİNCİ BAHAR

İstanbul'un en eski semtlerinden birinde, Samatya'da bir kebabçı dükkânı olan "Antep Sofrası"nın sahibi Gaziantep'li kebab ustası Ali Haydar... Eşi ölmüştür. Babası ve kızlarıyla birlikte yaşar. Bilgedir, bu dünyayı okumadan devşirmiş, nazik, sevecen, mert ve dürüst bir insan.

Haksızlıklara karşı gelen, gururlu, inatçı, duygusal ama kızdığında dişi bir kaplana dönüşen, aklına koyduğunu yapan Hanım'ın kebabçı dükkânında başlayan bir sevdâ öyküsü... Eşlerini kaybetmiş Ali Haydar ile Hanım'ın iş dolayısıyla başlayan ve aşka dönüşen hikâyesidir ve dizinin adından da anlaşıldığı gibi bu iki insan artık hayatlarının ikinci baharında yani 50' li yaşlardadır.

Bu dizi etrafındaki tüm karakterlerle birlikte, bize küçük insanların dünyasına destansı bir yolculuk yaptırır: Ali Haydar'ın sert babası Zülfikar ile birincisi "Melek" gibi munis, diğeri erkek gibi olan Cennet, üçüncüsü ise minik kızı Huriye. Hanım'ın ise asi çocukları Ulaş ve Gülsüm.

Mahalleliye gelince Haydar'a umutsuzca âşık, üç koca eskitmiş, afet-i devran Neriman, Neriman'ın kardeşi ve esnafın belası, Şeco ile Şeco'nun eşi ve amiri Tansu.

Babasından sevgi görmediği için kan kardeşi Haydar'ın can düşmanı Vakkas. Vakkas'ın Melek'e sevdalı pısrık oğlu Medet, Ali Haydar'ın dükkânında kendini bulan dünya gezgini Timoti ile kasap Melahat ve diğerleri...

Sevinçleri, kaygıları, umutları, umutsuzlukları, öfkeleri, acıları, mutlulukları ve sevdaları ile bir Türkiye hikâyesi.

SÜPER BABA

Çalıştığı son iş yerinden de çıkarılan Fikret (Fiko), bir taraftan iş bulmak için uğraşırken diğer taraftan gençlik heyecanı yaşayan büyük kızını, futbol düşkün, okul kaçını oğlunu ve gözle-rinden rahatsız küçük kızını yetiştirmek için çabalamaktadır. "Süper Baba"nın tek derdi tabii ki bunlar değildir. Yıllar önce evi terk eden karısı zaman zaman ortaya çıkmakta, "çok sevdiği yavrularını" babalarının elinden almaya kalkmaktadır. Mahkemeler, davalar, tehditler sürer gider. Ağabeyi Cevdet, dertleriyle bir başka yükür Fikret'in başında. Ev sahibi Elmas Hanım, evini müteahite verip yaşlılığında apartman dairesinde keyif sürmeyi aklına koymuştur bir kere. Bu amaç uğruna, yıllardır kiracısı olan, oğlu yerine koyduğu Fikret'i üç çocuğu ile kapı önüne koymaktan çekinmez. Yıllar sonra mahalleye dönen, herkesin küllendiğini sandığı gençlik aşkı İpek ise Fikret'in 15 yıl önce kendisini terk edip Şule ile evlenmesinin intikamını almaya kararlıdır.

Üç çocuğuna hem annelik hem babalık yapan Fiko'nun (Şevket Altuğ) zorluklarla geçen hayatını anlatıyordu. Ayrıca bu dizi İstanbul'un en güzel mahallelerinden Çengelköy'de çekiliyordu.

2. Sizce bu diziler hangi türdedir?

Macera

Aile hikâyesi

Korku

Romantik

3. Aşağıdaki cümleler doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazalım.

1. Urfalı Ali Haydar, Samatya'da kebabçı dükkânı sahibiydi. ( )
2. Ali Haydar, öğrenim görmemişti ama hayat okulundan mezun olmuştu. ( )
3. Kebab ustası Ali Haydar, eşi ve çocuklarıyla birlikte yaşıyordu. ( )
4. İkinci bahar, gelecek bahar anlamındadır. ( )
5. Hanım, haksızlıklara karşı gelen, aklına koyduğunu yapan bir kişiliğe sahiptir. ( )
6. Dizide küçük insanların hayatı anlatılır. ( )
7. İkinci Bahar, Türk insanının sevinçlerini, üzüntülerini kaygılarını, aşklarını anlatır. ( )
8. Neriman, Ali Haydar'ı karşılıksız sever. ( )

4. Aşağıdaki cümleler doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazalım.

Ali Haydar	Sigortacı ( )	Kasap ( )	Kebabçı ( )
	40 yaşın üstünde ( )	50 yaşın altında ( )	50 ile 60 yaş arasında ( )
	Güvenilir ( )	Duygusal ( )	Heyecanlı ( )
	Babasıyla yaşıyor. ( )	Babası, kızları ve oğluyla birlikte yaşıyor. ( )	Çocuklarıyla birlikte yaşıyor. ( )
Hanım	Öğretmen ( )	Ev Hanımı ( )	Asgari ücretle bir yerde çalışıyor. ( )
	40'lı yaşlarda ( )	50'li yaşlarda ( )	60'lı yaşlarda ( )
	Dediğim dedik ( )	Ukala ( )	Çok bilmiş ( )
	Eşinden boşanmış. ( )	Eşi ölmüş. ( )	Eşi ile ayrı yaşıyor. ( )
	Bir kızı, bir oğlu var. ( )	İki kızı var. ( )	Üç kızı var. ( )
Fikret	Sigortacı ( )	Kasap ( )	İşsiz ( )
(Fiko)	40 yaşın üstünde ( )	50 yaşın altında ( )	50 ile 60 yaş arasında ( )
	Güvenilir ( )	Duygusal ( )	Heyecanlı ( )
	Babasıyla yaşıyor. ( )	Babası, kızları ve oğluyla birlikte yaşıyor. ( )	Çocuklarıyla birlikte yaşıyor. ( )

DİL BİLGİSİ

5. Aşağıdaki boşlukları tamamlayalım.

1. Ayşe beni lafa tuttu, ... sekizdeki deniz otobüsünü kaçıracaktım.
2. Genç adam, sevgilisinin arkasından bak.....
3. O kadar açtı ki önüne ne konduysa silip süpür.....
4. .... bir ay oldu, oğlum beni arayıp sormadı.
5. Ben eve yalnız dönerim, siz sadece bir taksi çağır.....
6. Sokaklarda boş boş gez....., ne zaman bir baltaya sap olacaksın?
7. Cep telefonuyla konuşurken ..... önümdeki arabaya çarpıyordum.
8. Onun bu sözleri karşısında şaşır.....
9. Hiç beklemediğimiz bir anda karşımıza çık.....
10. .... altı ay oldu, diyet yapıyorum, Hala istediğim kiloyu veremedim.
11. -Merhaba! Neler yapıyorsun? Nasıl gidiyor hayat?
-Nasıl olacak, her zamanki gibi! Yuvarlan.....
12. .... altı ay oldu, eşim hala iş bulamadı.
13. Köpekten o kadar çok korkuyordu ki onu karşısında görünce don .....
14. .... üç ay oldu, ekonomik kriz yüzünden müşterilere hizmet vermekte zorlanıyoruz.
15. Niçin bu kadar ihmal ettiniz? ..... bütün dişleriniz çürüyecekmiş.

6. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Ütüyü prizde unutmuşum neredeyse .....
2. Yemekler o kadar güzel görünüyordu ki az kalsın .....
3. Telefonda konuşmaya öylesine dalmışım ki neredeyse .....
4. Trafik o kadar yoğundu ki az kalsın .....
5. Saat altı olmak üzere neredeyse .....
6. Gün ağardı ağaracak .....
7. İtfaiye zamanında gelmeseydi neredeyse .....
8. Adam öldü ölecekti ki .....
9. Evden çıkmak üzereydim az daha .....
10. Cankurtaran yetişmeseydi az kalsın .....

7. Aşağıdaki cümleleri süreklilik fiili ile tamamlayınız.

1. Onun bu sözleri karşısında şaşır.....
2. Ölünceye kadar çalış.....
3. Durmadan aynı şeyleri tekrarla.....
4. Benim üniversite sınavını kazandığımı duyunca herkes beni geç saatlere kadar ara.....
5. Sen kahvelerimizi pişir....., ben de bulaşıkları makineye koyayım.
6. Küçük kız, o kadar uzun şiiri okuyunca bütün dinleyiciler hayretle bak.....
7. Onun, arkadaşına yaptığı çirkince davranışı karşısında hepimiz don.....
8. Noel tatiline gelen turistler sabahlara kadar içki iç.....
9. Kız arkadaşıyla kafede otururken babasını görünce şaş.....
10. Sen mecmuaları karıştır....., ben de sana kahve yapayım.
11. Niçin ara....., artık seninle konuşmak istemiyorum.
12. Hayatım boyunca ailemi rahat ettirmek için didin..... ama onlara bir türlü yaranamadım.
13. Onun kıldığı pot karşısında herkes don.....
14. Aylardır Murat'la mektuplaş..... ama hala birbirimizi görmedik.
15. Zavallı bebek diş çıkardığı için mızızızlan.....
16. Annem mutfaktaki fareyi görünce önce don..... sonra avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tezlik, hangisinde sürerlilik, hangisi yaklaşma anlamı vardır? Yanlarına yazalım.

1. Adam, kendisini terk eden sevgilisinin arkasından bakakaldı. (.....)
2. Küçük çocuk aniden karşıma çıkıverdi. Az kalsın çarpacaktım. (.....)
3. Okulun önünde bekleyedurun, ben çantamı sınıftan alayım. (.....)
4. Teyzem öldü ölecek, çocukları başucunda miras kavgası yapıyor. (.....)
5. Yaşlı kadın, metroya binerken az daha düşüyordu. (.....)
6. Polis az daha geç kalsaydı, hırsızlar kaçacaktı. (.....)
7. Ayaktayken şu pencereleri de kapativer. (.....)
8. Sen dergilere bakadur, ben çayı koyayım. (.....)
9. Az kalsın köpeğe araba çarpacaktı, son anda kurtuldu. (.....)
10. O kadar geç kalmıştım ki az daha anahtarı kapının arkasında unutuyordum. (.....)

9. Aşağıdaki boşlukları “-ıp durmak, -adurmak, -akalmak” ile tamamlayınız.

1. Öksür..... Yoksa hasta mısın?
2. Televizyonun karşısında uyu.....
3. Siz yürü....., ben size yetişirim.
4. Kadın, o kadar yüksek sesle konuşuyordu ki otobüsteki herkes ona bak.....!
5. Çocuklar bahçede oyna....., biz de sohbetimize devam edelim.
6. Biz git....., o bize yetişir.
7. Sen hala yat....., arkadaşların okula gitti bile.

10. Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları tezlilik eylemiyle tamamlayınız.

1. Ne olur, o güzel sesinle bize sen de bir şarkı söyle.....
2. İşe o kadar daldım ki birden akşam ol.....
3. Otobüs aniden hareket edince ayağım takılıp koltuktaki adamın üzerine düş.....
4. Ben çok meşgulüm, lütfen şu müşteriyle sen ilgilen.....
5. Yemek pişmiştir, şu ocağı kapat.....
6. Bebek, denize girmeye alışık değil, aniden hastalan.....
7. Şu raporları şirkete faksla.....
8. Hırsızlar, köpeğin sesini duyunca kaç.....
9. Onlar çocuktur, olağan şeyler bunlar, her şeye kız.....
10. Tamam, herkes yanlış yapabilir, bu kadar söylenme, biraz da aldırma.....
11. İnsanlar yanlış yapabilir, sen de eşinin bazı yanlışlarına göz yum.....
12. Soğan doğrarken parmağımı kes.....
13. Bu kadar çok kaza yapılmaz ki sen de arabayı hızlı kullanma.....
14. Bankaya gidiyorsan, benim faturamı da yatır.....
15. İnsanların yanlışlarını biraz da görme.....
16. Maç seyrederken heyecandan kalbi dur.....

11. Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştirelim.

ASALET HANIM

atlıverirdi çıkıverirse oluverirdi neredeyse bölüştürüver pişiriverin
soruverince anlatıp dururdu neredeyse bakakaldı

Ukalılığı önceden tasarlanmış bir davranış değildi. Bir sohbe girdiği zaman hemen ortaya ..... , hiç vakit geçirmez, gençlik günlerinin Asalet Hanım'ı ..... Özellikle geçmişten söz edildiğinde kimsenin konuşmasına fırsat vermeden kendisini .....

Sözlerine, “Sevgili babacığı, Ramazanda pastırma olmadan sofraya oturmazmış. Bir de Hünkârbeğendi çok severmiş. Hünkârbeğendi en iyi nasıl pişirilirmiş?” diye başlardı.

“Bakin size anlatayım.” deyip ..... bir saati bulan ayrıntılı yemek tarifine girişirdi. Bir defasında vapurda karşılaştığı bir hanıma Hünkârbeğendinin tarifini verirken önce, patlıcanları ateşin üzerinde ..... diye konuşmaya girince karşısındaki şaşkın şaşkın sormak zorunda kalmış: “Sizin tencereniz yok mu?” Arkadaşlar arasında birbirine anlatılan, gülünen bir konu olmuştu bu. Asalet Hanım'a şimdi sorsanız belki de hatırlamazdı bile, çünkü onun hayatında espriye pek yer yoktu.

O gün, kızının evine giderken rahmetli kocasının öleli ..... on yıl olduğunu düşünüyordu. O sağ olsaydı, bankaya kasa kiralamaya birlikte giderlerdi. Kızından yardım istemesine gerek kalmazdı. Mücevherlerini artık eskisi gibi koruyamamaktan korkuyordu. Ya bankaya giderken önüne bir hırsız ..... ne yapardı Asalet Hanım?

Geçenlerde bir tanıdığı, onun yalnızlığını görüp “Takılarını niçin çocukların arasında paylaşırmıyorsun?” diye.....
..... öylece ..... , cevap veremedi.

“Bir arkadaşı da hepsini çocukların arasında ..... böylece onlardan kurtulursun?” demişti. Bunu yapabilmek elinden gelse! Ne iyi olurdu. O da rahatlayıp geniş bir nefes alacaktı. Ne yazık ki yaşamının birer parçası olmuştu onlar.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

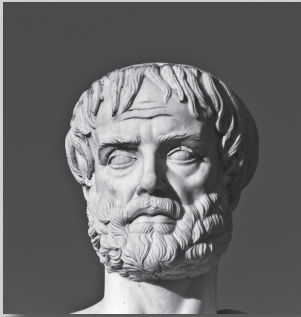
1. “Doğru bilgiye ulaşmada kullanılacak tek araç akıldır.” diyen bir bilgin aşağıdakilerden hangisini söylemez.

- a. Düşünüyorum; o halde varım.
- b. Ateş her zaman yakar.
- c. Seni bütün kalbimle seviyorum.
- ç. 1+1 her zaman 2 eder.

OKUMA

DÜNYAYA YÖN VERENLER

Aristoteles (M.Ö. 384-322)

Aristoteles, mantığın kurucusudur. Ona göre mantık, doğruya vardır bir araçtır. O, mantıklı düşünmeyi tümdengelim olarak değerlendirir. Gerçek bilgi, tümel gerçekliklerden tümdengelim yoluyla elde edilebilir. Aklın genel gerçekliklerden yola çıkarak tikel ve özel bilgiler elde etmesi, aklın temel fonksiyonudur. Aristoteles'e göre iki tür bilgi vardır: Biri deneye dayanan, yani yaşarken duyum ve algılarla kazanılan bilgi, diğeri ise bilimsel bilgidir. Bilimsel bilgi; kavram, yargı ve akıl yürütmeye bağlıdır. Bilimsel bilgi, tek tek var olanlardan kalan bilgi olmayıp, genel ve tümel olanı kavramaya yönelik rasyonel bilgidir. Aristoteles için akıl da etkin ve edilgen akıl olarak iki yönlü özellik gösterir. Etkin akıl, ideaları kavrar, bilir ve bütün insanlarda ortaktır. Edilgen akıl ise duyu verilerini işler, tümel kavramları oluşturur. Bu akıl bulunduğu bireyin özelliğini taşır.

Farabi (870-950)

Ünlü Türk filozofu ve bilginidir. Türkistan'da Farab bölgesinde doğan Farabi'nin asıl adı Ebu Nasr Muhammet'tir. Doğum yerinden dolayı Farabi adıyla anılır. İlköğrenimini doğduğu yerde yapan Farabi yükseköğrenim görmek için Bağdat'a gitti. Zamanının ünlü bilginlerinden ve bazı yabancı filozoflarından mantık ve dilbilgisi dersleri aldı. Elbette bunlardan önce ve bunlarla birlikte Arapçayı da çok iyi öğrendi. Eski Yunan filozoflarını, bu arada Aristoteles'i inceledi. Zamanında çok yaygın bir ünü olmayan Farabi, ölümünden sonra dünyanın birçok bölgesindeki filozofların ilgisini çekti. Farabi daha çok metafizik üzerinde çalıştı, felsefeyle İslâm dini arasındaki ayrılıkları, uyumsuzlukları, çelişmeleri mantık ilkelerine dayanarak gidermek amacı güttü. Dini değişmez bir öz olarak aldı ve Aristoteles mantığının verilerini göz önünde tutarak, İslâm dinine felsefi bir nitelik kazandırmaya çalıştı. Bu yüzden Doğu'da İslâm felsefesinin kurucusu sayılır. Ona göre, dinle felsefe birbirinden ayrılamaz, felsefe dinin yardımcısıdır. Bağdat'ta karışıklıklar çıkması üzerine Şam'a giden Farabi, orada 80 yaşında öldü. Yüzden fazla eser yazan bilgin, kendinden sonra gelen İbn-i Sina ve İbn-i Rüşd gibi ünlü bilginleri büyük ölçüde etkilemiştir.

İbn-i Haldun (1332-1406)

Tunus'ta doğan İbn-i Haldun'un asıl adı Abdurrahman'dır. İbn-i Haldun; fıkıh, hadis, tefsir, akait, mantık, felsefe, matematik, tabiat bilimleri, dil bilimleri, şiir, edebiyat gibi alanlarda çok iyi bir öğrenim gördü. Özgün bir tarih kuramcısı, kültür, siyaset felsefecisi ve toplumbilimci olan İbn-i Haldun, tarihsel olayları toplumsal, etnik, kültürel, siyasal, ekonomik, hatta coğrafi ve biyolojik koşullarla bağlantıları içinde değerlendiren ilk düşünürdür. Birçok bilim adamı, tarih felsefesinin ve sosyolojinin çağdaş anlamda birer bilim olarak ortaya çıkmasını İbn-i Haldun'la başlatmışlardır. İbn-i Haldun'un başka bir özelliği de İslâm dünyasında bilimsel ve düşünsel durgunluğun yaşandığı bir dönemde gözlemci ve eleştirci bir düşünür olmasıdır. İbn-i Haldun'un iki temel yönü vardır: Tarih felsefesi ve sosyoloji. Bu iki alan İbn-i Haldun'a çok şey borçludur. En önemli eserleri sosyolojik bir çalışma olan “Mukaddime” ve tarihi bir çalışma olan “El-İber”dir.

2. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım?

1. Aristoteles'e göre kaç tür bilgi vardır?
2. Farabi, hangi alanlarda çalıştı ve neler yaptı?
3. İbn-i Haldun'un en önemli iki temel özelliği nedir?

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki boşlukları tamamlayalım.

1. Üç aydır arama..... seni unutmuştur.
2. Biletleri yarın al..... gitmeye kararlı.
3. Bu saatte beni görmek iste..... acil bir şey olmalı.
4. Benzinimiz bitti. Telefonumuz da çekme..... yapılacak tek şey yürümek.
5. Bu işi onların söyle..... yapmamız gerekiyor.
6. Toplantı bit..... işimize dönebiliriz.
7. Saatlerdir otur..... işinizi bitirdiniz demek ki.
8. Çok uyu..... dinlenmiş olmalısın.
9. Ara..... gelmeyecektir.
10. Hastalığın bit..... işe başlayabilirsiniz.

4. Aşağıdaki cümleleri yeniden yazalım.

1. onun / olduğuna / hediye / lazım / göre / doğum günü / yarın / almamız
.....
2. yıllardır / yazdığına / bu konuda / çok / göre / olmalı / tecrübeli
.....
3. eminim / o / Mimar Sinan / yaptığına / camiyi / göre / güzeldir / çok / içi de
.....
4. göre / işin / acil / geldiğine / bu saatte / olmalı / çok
.....
5. suçlu / anlatacaklarınıza / Ali Bey'in / sizin / göre / karar / olmadığına / olup / vereceğiz
.....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki cümlelerden hangileri tümdengelim yöntemi için örnek olarak gösterilebilir?

- Bütün kuşlar kanatlıdır. Papağan bir kuştur. Öyleyse papağan da kanatlıdır.
- Ahmet'in iki kolu vardır. Ahmet insandır. Bütün insanların iki kolu vardır.
- Tekir, bir kedidir. Tekir miyavlar. Bütün kediler miyavlar.

OKUMA

BİLİMSEL ARAŞTIRMA NASIL YAPILIR?

İnsan, yaratılışı gereği etrafında olup biten olayları anlamaya, bunları yönlendirmeye, değiştirmeye çalışır. İnsandaki bu tecrübe tarih boyunca devam edegelmiştir. İnsanoğlu, “bilgi”ye iki şekilde ulaşmaya çalışmıştır. Birincisi, gelişigüzel bir şekilde günlük gözlemlerine dayanarak elde ettiği bilgi. İkincisi sistemli çalışmalarla elde edilen bilgi. Yani “bilimsel araştırma” yaparak elde edilen bilgi. Bilimsel araştırma, bir arama, öğrenme, neticeler ve sistemler ortaya koyma girişimidir. Buradan hareketle diyebiliriz ki, araştırma işinin bilimsellik kazanması için, belli metot ve tekniklerle yapılması gerekmektedir.

Bilimsel araştırmada kullanılan yöntem ve teknikler de önemlidir. Bunlar uzun tecrübeler sonu elde edilmiş olmalıdır. Aksi takdirde, gelişigüzel olarak yapılmaya çalışılan araştırma sağlıklı neticeler vermez. Zaten herhangi bir çalışmayı bilimsel yapan şey onun kullandığı yöntem ve tekniklerdir. Araştırmalar için kullanılan farklı yöntem ve teknikler vardır. Bu sebeple, araştırma yapılacak konuya uygun yöntem ve tekniğin bulunması o araştırmanın verimli bir şekilde neticelendirilmesi demektir. Araştırma yöntemleri “Betimleme Yöntemleri” ve “Deneme Yöntemleri” olmak üzere iki grupta incelenebilir. Betimleme yöntemi, olayların, olguların ve nesnelerin ne olduklarını, hangi özelliklere sahip olduklarını ortaya çıkarma yöntemidir. Bu yöntemde, üzerinde çalışılacak konu kendi tabii ortamında incelenir ve bu inceleme, gözlem sonucu çıkarımlar ortaya konulur. Betimleme yöntemleri dört ana başlıkla ele alınabilir. Birincisi “Sosyal Betimleme Yöntemi”dir. Bu yöntemde insan grupları üzerinde anket, görüşme ve gözlem teknikleri kullanılarak yapılır. İkincisi “Tarihsel Betimleme Yöntemi”dir. Burada tarihi kalıntılar, belgeler toplanır ve karşılaştırılıp yorumlanır. Üçüncüsü “Fikir Betimleme Yöntemi”dir. Bu yöntemde ise, bir konu ile ilgili olarak uzmanların ortaya koyduğu fikirler ve alandaki dokümanlar taranır. Son yöntem “Değerlendirme Yöntemi”dir. Test, anket, görüşme gibi tekniklerin kullanıldığı bir yöntemdir. Bir de “Deneme Yöntemleri” vardır. Deneme yönteminde araştırılacak konu kendi doğal ortamında değil, araştırmacının hazırladığı bir ortamda incelenir.

Bir araştırma başlangıcından bitimine kadar belirli bir düzen içinde gerçekleştirilmelidir. Araştırma boyunca bir düzene ihtiyaç vardır. Bu düzene araştırmanın “model”i denir. Model, yapılacak işlerin neler olduğunu ve bu işlerin hangi sıraya göre yapılacağını gösterir. Araştırmacı, yapacağı araştırmanın konusunu, kullanacağı yöntem ve teknikleri seçebilir. Ama bunları kullanırken inançlarını, duygu ve düşüncelerini sonucu etkileyecek biçimde araştırmaya katmamalıdır. Sonuçlardan sonra, araştırmacı haliyle bunları kendi anlayışına göre yorumlayacaktır. Bu gayet normaldir. Normal olmayan, yöntem ve tekniklere duygusal bir şekilde müdahaledir. Bir bilimsel araştırma temelde üç safhadan geçecektir:

1. Hazırlık safhası
2. Veri toplama ve verileri tasnif etme safhası
3. Verileri işleme, yorumlama, rapor etme safhası

2. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. İnsanoğlu bilgiye hangi şekillerde ulaşmaya çalışmıştır?
2. Bir araştırmada kaç türlü yöntem vardır?
3. Betimleme yöntemi nedir ve bu yöntemle neler ortaya konur?
4. Bir bilimsel araştırma hangi safhalardan oluşur?

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Yollar genişletildiği takdirde	a. elimden geleni yaparım.
2. Bu şartları kabul ettiğiniz takdirde	b. onlar da siz de mutlu olabilirsiniz.
3. İsteklerinizi bana söylediğiniz takdirde	c. sizinle çalışabiliriz.
4. Elbiseye kuru temizleme yapmadığınız takdirde	ç. trafik rahatlayacak.
5. Engellilere yardım ettiğiniz takdirde	d. rengi solabilir.

4. Aşağıdaki cümleleri yeniden yazalım.

1. Yaramazlık yapmazsan sana istediğin oyuncayı alırım.
.....
2. Cuma gününe kadar evraklarınızı tamamlarsanız başvurunuz kabul edilecek.
.....
3. Bu üründen iki tane alırsanız üçüncüsünü bedava veriyoruz.
.....
4. Aşağıdaki yazılı olan kurallara uymazsanız kaydınız silinecek.
.....
5. İstasyonda sahipsiz çanta ve paket görürseniz hemen görevlilere haber verin.
.....
6. Çok çay içersen uykun kaçabilir.
.....
7. Televizyonu çok yakından izlerseniz gözleriniz bozulabilir.
.....
8. Arkadaşının düğününe gitmezsen sana darılabilir.
.....
9. Cep telefonu ile saatlerce konuşursanız ileride çok ciddi hastalıklara yakalanabilirsiniz.
.....
10. Düzenli yemek yerseniz sağlıklı olursunuz.
.....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Yeni bir bilgisayar aldım. Bilgisayarın bozulması durumunda
  2. Gece yarısı ev arkadaşımın hastalanması durumunda
  3. Pasaportumu kaybetmem durumunda
  4. Çok önemli bir toplantıya geç kalmam durumunda
- a. doktoru ararım.
  - b. polise giderim.
  - c. arayıp haber veririm.
  - ç. servisi ararım.

OKUMA

DÜNYA ÜLKELERİNDEKİ EĞİTİM SİSTEMİ

Dünyadaki ülkelerin büyük çoğunluğu, uzun süreli zorunlu eğitimi tercih ediyor. 197 ülkenin 60'ında zorunlu eğitim süresi 8 yıl ve daha az süredeyken, 130'unda 12 yıla kadar zorunlu eğitim uygulanıyor. Zorunlu eğitime başlama yaşı 3-7 arasında değişiyor. Ülkelerin çoğunluğunda zorunlu eğitime başlama yaşı 6 iken, 38 ülkede ise zorunlu eğitime 6 yaştan önce başlanıyor. Zorunlu eğitime başlama yaşı 7 olan 44, 6 olan 113, 5 olan 33, 4 olan 4 ve 3 olan 1 ülke bulunuyor. Zorunlu eğitime başlama yaşı Belçika, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Almanya, İrlanda, Estonya, Fransa, İtalya, Avusturya, Romanya, Portekiz, Polonya, ABD, Avustralya, Kore ve Japonya'da 6 olarak uygulanıyor. Bulgaristan, Finlandiya ve İsveç'te 7; Macaristan, Hollanda ve Malta'da 5; İngiltere'de ise 4-5 yaşındaki çocuklar zorunlu eğitime başlıyor. Ülkelerin ilköğretimin başlangıcından lise son sınıfa kadar toplam öğrenim süreleri, 10 yıl ile 13 yıl arasında değişiyor. Dünya genelinde 204 ülkenin 50'sinde lise sona kadar öğrenim süresi 13 yıl, 116'sında ise 12 yıl olarak uygulanıyor. Dünyada lise eğitimin süresi de genel olarak 2-4 yılları arasında değişiyor. Filipinler'de 1 yıllık lise eğitimi süresi, İtalya, San Marino ve Samoa gibi ülkelerde 5 yıl uygulanıyor. Lise eğitimi süresi 66 ülkede 2 yıl, 88 ülkede 3 yıl ve 47 ülkede ise 4 yıl olarak belirlendi. Kuzey Amerika ve Batı Avrupa ülkelerinde lise eğitimi süresi 2-5 yılları arasında değişiyor. İrlanda, Malta ve İspanya'da 2 yıl iken, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Hollanda, Norveç, İsveç, Portekiz ve ABD'de 3 yıl, Avusturya, Belçika, İsviçre, İngiltere ve Kanada'da 4 yıl, İtalya'da ise 5 yıl olarak veriliyor.

Ülkelerde, eğitim süresinin üniversite öncesi yıllar itibarıyla yapılandırılmasında, 3 basamaktan oluşan bir yapılanma olduğu görülüyor. 12 yıllık zorunlu eğitim uygulanan ABD'de, okul öncesi eğitim zorunluluğu bulunmuyor. Amerika eğitim sistemi ilköğretim (okul öncesi ve ilkökul), ortaöğretim ve yükseköğretim olmak üzere 3 düzeyde organize ediliyor. Almanya'da eğitim sistemi, hemen tüm eyaletlerde okul öncesi, ilköğretim, birinci kademe ortaöğretim, ikinci kademe ortaöğretim ve yüksek öğretim olmak üzere 5 basamaklı yapıdan oluşuyor. Almanya'da zorunlu eğitim süresi 6-16 yaş arasında başlıyor ve 10 yıl sürüyor. İtalya'da da zorunlu eğitimin süresi 10 yıl olarak uygulanıyor. 16 yaşını dolduran ve örgün eğitime devam etmeyen öğrencilerin 18 yaşına kadar mesleki eğitim görmeleri öngörülüyor. İngiltere'de ise örgün eğitim sistemi, 3-5 yaş arası çocukların devam ettiği okul öncesi eğitim, 5-11 yaş arasındaki çocukların devam ettiği 6 yıllık ilköğretim, 11-16 yaş grubunun devam ettiği ortaöğretim birinci kademesi ve 16-18 yaş grubunun devam ettiği genel ve mesleki eğitimin verildiği ortaöğretim ikinci kademesi, akademik ve mesleki eğitimin bulunduğu yükseköğretimi kapsıyor. Japonya'daki eğitim, 6 yıllık ilkökul, 3 yıllık ortaokul, 3 yıllık lise ile 4 yıllık üniversitelerde veriliyor. İlkokul ve ortaokulu kapsayan zorunlu eğitim süresi 9 yıl olarak uygulanıyor. Ülkede ulusal okullar, kamu okulları ve özel okullar olmak üzere üç tür okul bulunuyor. Ulusal okulların finansmanı merkezi hükümetçe, kamu okullarının il ve belediye yönetimlerince özel okullarının ise özel kuruluşlar karşılanıyor.

2. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Dünya genelinde zorunlu eğitim süresi kaç yıl?
2. Almanya'daki eğitim sistemi nasıl?
3. Japonya'da kaç tür okul bulunuyor ve bu okulların finansmanı nasıl karşılanıyor?
4. Dünyada üniversite öncesi eğitim süreci genel olarak kaç kademede yapılandırılmıştır?
5. Lise eğitimini bir yıl olarak uygulayan ülke var mı?

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki boşlukları tamamlayalım.

1. Benimle evlen..... bütün hayatın değişecek.
2. Yurt dışına çık..... mutlaka bize haber verin.
3. Fotoğraftaki kişiler kayıp. Onları gör..... durumunda aşağıdaki numaraları arayın.
4. Sigarayı bırak..... sağlığınıza kavuşacaksınız.
5. Görüşmeye zamanında gelme..... yeniden randevu almanız gerekecek.
6. Belgelerinizi eksiksiz getir..... kaydınız yapılacaktır.
7. Yangın çık..... 110'u arayabilirsiniz.
8. Dilekçenizle bize başvurun..... istediğiniz bilgileri size verebiliriz.
9. Size gönderdiğimiz şifreyi ekrandaki boşluğa yaz..... sisteme giriş yapabilirsiniz.
10. Kapalı alanlarda sigara iç..... size ceza kesilecektir.

4. Aşağıdaki cümleleri yeniden yazalım.

1. Düzenli spor yaparsanız sağlığınıza koruyabilirsiniz.
.....
2. Programda bir değişiklik olursa size haber vereceğiz.
.....
3. Ekonomi böyle giderse daha fazla para kazanacağız.
.....
4. Yemekleri beğenmezseniz dışarıdan yemek isteyebiliriz.
.....
5. Kalp hastaları çok sıcak havalarda dışarı çıkarlarsa kalp krizi geçirebilirler.
.....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki resimlerle, sizde uyandırdığı duyguları eşleştiriniz. Bir resim için birden fazla duygu seçebilirsiniz. Resmin sizde uyandırdığı duygu listede yoksa siz ekleyebilirsiniz.

- a. Acıma
- e. Kınama
- ı. Özlem

- b. Heves
- f. Kıskaçlık
- i. Pişmanlık

- c. Huzur
- g. Nefret
- j. Sevgi

- ç. Hüzün
- ğ. Neşe
- k. Sıkıntı

- d. Karamsarlık
- h. Öfke
- l. Yalnızlık

OKUMA

SAHİLDE İKİ ÇOCUK

1983, Avni Arbaş (1918), tual üzerine yağlıboya, 55 x 74 cm.

Kurgularında konu ve renk açısından “en az” ile yetindiğini sıkça izlediğimiz Avni Arbaş’ın bu yapıtı; sanatçının genellikle çok sayıda insan figürüne yer verdiği “Plaj” serilerinin aykırı bir örneği ve yalın, bambaşka duygularla yüklü ve bir cebir denklemi gibi ustaca kurgulanmış bir çalışması...

Uzun Paris yıllarından sonra 1974’te ülkesine kavuşan ressamın; İstanbul’da, Büyükada’da, Bodrum’da çevresini sevecen bakışlarla gözlemlediği ve “resimsel av”larını yakaladığı yıllardan önemli bir çalışma.

Yapıt dört belirgin resim öğesinin dengelenmesine ve aralarındaki ilişkilerin kurgulanmasına dayanmakta. Kendi başına soyut anlatımcı bir iş olarak değerlendirilebilecek dokusal özelliklere ve çok sayıda farklı gri tonlarına sahip arka plan, birbirlerine sarılı tek bir gövde veya kütle gibi algılanabilen iki çocuk figürü, sağ alt köşedeki “balıksı” biçimi ile denizi ve kıyıyı çağrıştıran mavi leke ve sol alt köşedeki kırmızı imza ve tarih... Bu öğeleri birbirlerine bağlayan sisli fondaki ışık, gölge ve renk kıpırtıları ile resmin her yanındaki dar açılar, üçgen alanlar... Çocukların ayaklarının arasındaki, mavi lekenin iki ucundaki ve hatta ressamın imzasının “A”larındaki üçgenler...

Fırça vuruşlarının değerlerinin, yönlerinin ve boya yüklülük oranlarının çeşitlendirilmesi ile biçimlendirilen, renkli grile- rin oluşturduğu geri planın soyut uzamı içerisinde, bizi kendi çocukluğumuzun deniz kıyılarına, arkadaşlıklarına, kardeşlik- lerine uzandıran bir yapıt. Aynı zamanda her an yaşam karşısında ne kadar yalnız olduğumuzu da duyumsatan hüzünlü bir çekicilik ile sizi sarmalına alan ve resim sanatında yalın, çarpıcı imgenin gücünü sergileyen iyi bir örnek.

2. Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazalım.

1. Avni Arbaş genellikle fazla renk ve yoğun bir konu seçmez. ( )
2. Bu resim, ressamın “plaj” serisindeki diğer resimlere benzemeyen bir resim. ( )
3. Ressam, 1974’te sanat eğitimi almak için Fransa’ya gitmiştir. ( )
4. Ressam, resimlerinde sadece İstanbul, Büyükdada ve Bodrum’u resmetmektedir. ( )
5. Ressam, soyut bir anlatım seçerek izleyiciyi anılarına gönderiyor. ( )
6. Ressam, kullandığı kırmızı ve mavi lekelerle resimdeki hüznü dağıtmaya çalışıyor. ( )

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Dergimizin grafik tasarımını yap..... elemanımız bugün izinli.
2. Düşünümüze gelerek bizi onurlandır..... konuklarımız için küçük sürprizler hazırladık.
3. Dünden beri yağ..... yağmur, hafta sonu da hız kesmeyecek.
4. Dünyayı gez..... kişiler hayata geniş bir açıyla bakmazlar.
5. Film festivalinde gösteril..... filmlerin bir listesini bugünkü gazetede bulabilirsiniz.
6. Haziranın ilk haftası başla..... yaz okulumuz sekiz hafta sürecek.
7. Henüz adı duyul..... ressamlar küçük müzayedelere katılıyorlar.
8. Her ayın 3’ünde çık..... dergide sanat yazıları ve etkinlik duyuruları bulabilirsiniz.
9. İki hafta sür..... etkinlikler bu akşam başlıyor.
10. İstanbul hakkında anlatıl..... efsaneler, kitaplara ve tezlere konu olmuştur.
11. İstanbul’a hiç gel..... bir arkadaşınıza İstanbul’u nasıl anlatırsınız?
12. Mektupta yazıl..... isimler, bizim bildiğimiz isimler.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Kazancınızı hangi yatırım araçlarıyla değerlendirmeyi düşünürsünüz? Sizin için en iyi yatırım araçları nelerdir?

Örnek: Altın, döviz, fon...

OKUMA

RESİM GELECEĞİ ANLATABİLİR Mİ?

Bugün resim sanatı yalnız sanatsal bir faaliyet olarak geleceği anlatmıyor. Gelecekte neyin daha değerli, az bulunur olacağını da anlatıyor. Dünyanın ve tabii gidecek evrenin kaynakları herkesin ve herkese yetecek kadardır. Kaynaklar aslında kıt değildir. Onu kıt yapan adaleti bulamayan sosyal ve iktisadi düzenlerdir. Kaynakları kıt, ulaşılmaz ve herkese yetmeyecek hale getiren bütün sistemler insanlık dışıdır; insanın doğasına, özüne aykırıdır. O zaman gelecekte kıt olacak olan, sadece ve sadece biricik olan sanat eserleri olacaktır. Sanat ve sanatçı, yalnız bu niteliğiyle sürekli değerlendirilen, tek olanı oluşturmaz; aynı zamanda hem çağını -gerçek anlamda- görür hem de geleceği anlatır.

Bilirsiniz Picasso'nun hikâyesi 20. yüzyılın hikâyesidir. Korku ve onu yaratan zalimi aynı anda gösterebilmek Picasso'nun sırrıydı. Picasso'nun görünmeyeni gösterme becerisinin ve sırrının en önemli örneği ve başlangıcı olan Avignonlu Kızlar tablosu, bugünlerde 105 yaşına girdi. Picasso'nun kızları bakışlarıyla çok şeyi anlatır. Onlar, katillerinin gözlerinin içine bakmayı becerirler. Picasso'nun 1911-1914 yılları arasında geliştirdiği Kübizm'in yeni gerçekçi anlayışı, tam da madde ve gerçekliğin yorumlanmasında yeni bir eşiğe gelindiği döneme rastlar. Şimdilerde kriz içindeki İspanya yeni bir Picasso çıkarır mı bilemem ama bugün krizde sanat eserleri özellikle resim piyasası çok güvenilir bir yatırım aracı. Gelişmekte olan ülkelerde -mesela Çin'de- genç ressamın hatırı sayılır prim yapıyor.

Sanat hemen her zaman, geri dönüşü yüksek bir yatırım aracı olarak görüldü. Onun yatırım değerini anlatmak için sıkça verilen bir örnek var: 1897'de 50 dolara satın alınan Van Gogh'un Doktor Gachet portresi, birçok eli dolaştıktan sonra 1990'da New York'ta düzenlenen bir müzayedede 82,5 milyon dolara satıldı. Küresel rezerv paralarının kâğıt olma yolunda ilerlediği, altının ne olacağını belli olmadığı, borsaların hatta ülkelerin borç senetlerinin yatırım aracı olmaktan çıktığı bir dönemde resim sanatı, yatırım aracı olarak da yukarı çıkacak.

Portföy teorisi, fiyatın, ilgili tüm pazar bilgisini barındırması gerektiğini; aksi takdirde kâr fırsatının gerçekleşmeyeceğini ve bunun da rasyonel olmadığını söyler. Küresel sanat pazarı da giderek bu teoriye uygun hale geliyor. Uzun zaman boyunca, Batıda sanat pazarı gerçek fiyatların bilinmediği, seçkinlere özel, kapalı bir pazar olarak kaldı. Ancak şimdilerde ciddi fiyat endeksleri oluşmuş durumda. Burada ciddi bir başlangıç noktası 1985'te ortaya çıkan ve dünya sanat piyasasındaki fiyat hareketlerini ölçmeyi amaçlayan, 500 endekslik Sanat Pazarı Araştırması'dır (AMR). AMR dünya çapındaki müzayedeye verilerine dayanır, 1.000 farklı sanatçıyı ve 300 ayrı alanı kapsar. AMR ve buna benzer çalışmalar sanat fiyat endekslerine öncülük ettiler. Türkiye'de ise resim sanatına, giderek gelişen bir ilgi ve gelecek vaat eden genç sanatçılar var ama bir resim – sanat endeksimiz yok. Şu sıralar Türkiye'de resim sanatının Türkiye'nin sınırlarını aşması gerek. Bunun için ciddi bir ölçüm müessesine ihtiyaç olduğu açık.

2. Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazalım.

1. Kaynakların yetersizliği, insanın onları değerlendirme biçiminden kaynaklanır. ( )
2. Sanatçı yaşadığı dönemin sıkıntılarını anlatmakla yetinmelidir. ( )
3. Resim sanatı yapıtlar, bir yatırım aracı olarak revaçta. ( )
4. Picasso, döneminin tarihi olaylarını tablolarına başarıyla yansıtmıştır. ( )
5. Resim, tarihte yatırım aracı olarak önemsenmedi ama gelecekte değeri artacak. ( )
6. Sanat Pazar Araştırması, resim sanatından 1.000 sanatçıyı baz alır. ( )

3. Metinde altı çizili ifadelerin nelere karşılık geldiğini yazalım.

1. onu: .....
2. onu: .....
3. onlar: .....
4. onun: .....
5. bunun: .....
6. bu teoriye: .....
7. buna: .....

DİL BİLGİSİ

4. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Göster..... yüksek performans, yöneticileriniz tarafından fark edilecektir.
2. Hazırla..... bu karışımı her gece yatmadan önce yüzünüze sürün.
3. İzle..... film 12. yüzyıl İstanbul’unu anlatıyor.
4. Kullan..... kozmetiklerin içinde hangi maddeler olduğunu araştırdınız mı hiç?
5. Kur..... takımla büyük başarılarla imza atacağız.
6. Mağazanızdan al..... ceket ilk yıkamada çekti. Şikâyetçiyim.
7. Oku..... hikâye sizce hangi yazara ait?
8. Otelimizde kullan..... tüm enerjiyi güneşten elde ediyoruz.
9. Öğrencilerimiz hazırla..... dans gösterisini sunacaklar.
10. Ressamın bu tabloda uygula..... teknik, kübist akımın başlangıcı niteliğindedir.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Yorucu ya da stresli bir günün etkilerini azaltmak, rahatlamak için neler yaparsınız?

OKUMA

SANATIN İYİLEŞTİRME GÜCÜ

“Sanat, yaranın ışığa dönüşmüş halidir.” Georges Braque

Günümüzde “sanat terapisi” olarak bilinen ve çeşitli hastalıkların tedavisinde sanatın iyileştirme gücünden yararlanmayı içeren yeni bir uygulama hızla yaygınlaşıyor. Tarih boyunca her coğrafyada sanatın iyileştirme gücünden çeşitli şekillerde yararlanıldığı halde, sanat terapisi Batı’da ancak 1940’lı yılların sonlarına doğru meslek olarak kabul edilmeye başladı. Bugün artık birçok hastane ve rehabilitasyon merkezinde davranış bozuklukları, psikolojik ve psikiyatrik sorunlar, Alzheimer hastalığı, kanser, AIDS gibi çok çeşitli hastalıklardan muzdarip her yaşta hastaya yönelik sanat terapisi programları uygulanıyor. Bu programlar sırasında hastalar bir sanat terapistinin eşliğinde yaratıcı güçlerini ortaya çıkararak özgün yapıtlar yaratıyorlar. Burada asıl önemli olan, ortaya çıkan sanat yapıtının sanatsal değeri değil; hastanın bu süreçte zihnini, duygularını, bedenini ve ruhunu bütünleştirerek, yaratmanın iyileştirici gücünden faydalanmasını sağlamak. Bugün artık geleneksel tıp da sanat terapisinin hastalarda olumlu gelişmelere yol açtığını kabul ediyor. Peki sanat nasıl iyileştiriyor?

Bilimsel araştırmalar bir sanat dalıyla uğraşmanın kişinin fizyolojisini, genel tutumunu ve ruh hâlini değiştirdiğini gösteriyor. Sanatla uğraşırken stres, yerini derin gevsemeye bırakıyor. Korku ve endişenin yerini yaratıcılık, ilham ve umut alıyor. Sağ beynin işlevi etkinlik kazanırken, beyin dalgalarının düzenindeki değişikliğin yanı sıra; otonom sinir sistemi, vücuttaki hormonların düzeyi ve beyindeki nöroiletkenler de olumlu şekilde etkileniyor. Özellikle resim, müzik ve heykelle uğraşmak beden tüm hücrelerine olumlu mesajlar gönderiyor. Kişinin tavrı ve duygusal durumundaki olumlu değişiklikler sonucunda bağışıklık ve sinir sistemi de güçleniyor. Kişi, kendini açıp duygu ve düşüncelerinin özgürce dışarı akmasına izin verdiğinde iç sesini daha iyi duymaya başlıyor.

Günümüzün modern dünyasında çoğu insan ister istemez hayatını sürdürme çabası içinde sürekli “sahip olma”ya odaklanmış durumda. Kendi iç sesinden çok, dıştan gelen sesleri dinlemeye alışkın olan insanlar sürekli iki şeyin peşinden koşuyorlar: Güç ve haz. Medya toplumu, tüketim ve anında tatmin kültürünü hiç durmadan yeni imgelerle besliyor. Bütün bu koşuşturma ve gürültünün arasında insanlar sanatı bile bir tüketim aracı, daha iyi ve daha başarılı olacakları yeni bir alan, toplumsal statülerini güçlendirecek bir araç olarak görüyorlar. Sanatın iyileştirici gücünden yararlanmak için ne hasta olmak gerekiyor ne de son moda pahalı kurslara yazılmak. Herkes, kendi olanakları doğrultusunda az bir kaynak ve zaman ayırarak bugüne kadar keşfetmediği yaratıcı yönünü ortaya çıkarabilir. Belki başlangıçta tek başına öğrenmesi biraz daha zor olan sanat dalları söz konusu olduğunda makul bir ücret karşılığında bir kursa bir süre giderek temel bilgiler edinilebilir. Bütün büyük kitapçılarda çeşitli sanat dalları konusunda öğretici kitaplar var. Ayrıca İnternet’te de pek çok konuda ayrıntılı bilgi bulmak mümkün. Üstelik yabancı dil biliyorsanız, ulaşabileceğiniz ücretsiz bilgi kaynaklarının sayısı inanılmaz şekilde artıyor. Yapmanız gereken ilk şey, hangi sanat dalıyla ilgileneceğinize karar vermek. Seçenekler Sonsuz! Sanatsal etkinliklerden biri veya birkaçıyla uğraşırken dikkat edilmesi gereken bazı önemli noktalar var:

- Mükemmel olmaya veya başarı kazanmaya odaklanmayın. Ürettiklerinizi yargılamayın. Sürece odaklanın ve keyif alın.
- Seçtiğiniz sanatsal etkinlikle mümkün olduğunca düzenli olarak ama kendinizi strese sokmadan uğraşmaya çalışın. Örneğin haftada bir gün çalışacaksanız, her hafta aynı günü o işe ayırın.
- Ritim duygusu sanatın iyileştirme gücünü artıran bir etmen.
- Etkinlikleri cinsiyete göre sınıflandırmayın. Erkekler dikiş dikebileceği gibi, kadınlar da ahşap ev eşyaları yapabilir.
- Ellerinizi mümkün olduğunca işin içine katmaya çalışın.

2. Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazalım.

1. Sanat terapisi, hemen bütün hastalıkların tedavisinde kullanılmaktadır. ( )
2. Sanat terapisi, dünyada hastalıkların tedavisi konusunda önem kazanmaktadır. ( )
3. Sanat terapisi, 1940’ta bir meslek olarak kabul edildi. ( )
4. Tedavi amaçlı yaratılan ürünün sanatsal değeri önemli değil. ( )
5. Bir sanat ürünü yaratırken biraz korku ve tedirginlik duymak normaldir. ( )
6. İnsanlar, sanatı kendilerini ispat etmek için kötüye kullanıyorlar. ( )
7. Sanatın iyileştiriciliğinden yararlanmak için önemli bir maddi yatırım yapmak gerekiyor. ( )
8. Bir sanat dalıyla ilgilenmek için bir kursa gitmek şart. ( )

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. İnşaat sırasında verdiğimiz rahatsızlık..... özür dileriz.
2. İnternet şirketinden gelecekler ..... bütün gün evden çıkmadım ama ne gelen oldu ne giden.
3. Planlı ve disiplinli çalışmamız ..... bugünlere geldik.
4. Programdaki aksaklıklar ..... tüm planlarımız altüst oldu.
5. Sempozyumdaki ilginç sunumu..... katılımcıların ilgi odağı oldu.
6. Sen seversin ..... fıstıklı lokum aldım.
7. Senin uyuşukluğun ..... servisi kaçırdık. Nasıl gideceğiz şimdi?
8. Stadyumda çıkan kavgalar ..... maç ertelendi.
9. Tarifedeki değişiklik ..... Bostancı deniz otobüsü 16.40’ta hareket edecektir.
10. Üniversitede öğrendiklerim ..... iş hayatında kolayca yükseldim.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıda verilen suç türlerinin hangi başlığa ait olduğunu yazalım.

Kişilere Karşı Suçlar

Millete ve devlete karşı suçlar

Uluslararası Suçlar

adam yaralama terörizm işkence tehdit rüşvet görevi kötüye kullanma insan ticareti
devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak cinsel saldırı göçmen kaçakçılığı anayasayı ihlâl

OKUMA

SUÇ İŞLEYEN VE SUÇA MARUZ KALAN ÇOCUKLAR

Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Tülin Günşen İçli tarafından yapılan “Sokakta Yaşayan, Suç İşleyen ve Suça Maruz Kalan Çocuklar: Ankara ve İstanbul Örneği, Çözümler ve Öneriler” araştırmasına göre, “çocukları suç işlemeye yönlendiren etkenlerin başında arkadaş çevresi ve televizyon geliyor.” Araştırma, toplam 1526 çocuk ve gençle görüşülerek yapıldı. Görüşülen çocukların % 87,5’ini erkekler oluşturuyor. Araştırmaya katılan çocukların % 40,5’i ilköğretim mezunu, % 18,2’si lise öğrencisi ve % 3,5’i lise mezunu; bunların % 42,2’si evde, %35’i cezaevinde, % 19,5’i de bir merkezde ya da kurumda yaşıyor.

Araştırma kapsamında görüşülen çocukların annelerinin % 30,1’i okuma yazma bilmiyor, % 29,1’inin de ilköğretim mezunu; babalarının ise % 33,8’inin ilköğretim mezunu, % 13,1’inin de okur-yazar.

Araştırma kapsamında görüşülen çocuklar arasında geceyi dışarıda geçiren % 52’lik bölümden % 39’u “eve gitmek istemedikleri”, % 32,7’si de “gezdiği, eğlendiği” için dışarıda kaldığını ifade etti. Çocukların % 22,9’u ailesinin evde kalmaları için çaba göstermediğini bildirdi. Gruptakilerin % 27,2’si ailede dövme, yaralama, hakaret, küfür şeklinde şiddete maruz kaldığını dile getirdi. % 48,4’ü aile içi şiddetin sadece kendisine karşı uygulandığını söyledi.

Çocukların % 50,9’u 5 yıl ve üzeri, % 21,5’i 1-3 aydır evden ayrı olduğunu belirtti. Araştırmada görüşülen çocukların tamamına yakını evden ayrılma nedeni olarak “aileleriyle ilgili problemleri” gösteriyor. Gruptakilerin % 10,5’i evden ilk kez ayrılmasına “anne ve babasının fiziksel şiddet uygulamasını” neden olarak gösterdi. Çocukların % 22,8’i parklarda, % 13,5’i inşaatlarda ve terk edilmiş binalarda kalıyor.

Sigara ve Uyuşturucu Kullanımı

Gruptakilerin % 71,1’i sigara içtiğini, % 24,9’u ise daha önce uyuşturucu bir madde kullandığını belirtti. Uyuşturucu madde kullananların % 49,9’u günde bir kereden fazla, % 11,9’u günde bir kere, % 16,4’ü de haftada bir veya iki kez uyuşturucu madde kullandığını ifade etti. Araştırmaya katılan çocukların % 87’si okulu sevdiğini belirtirken, % 41,9’u okula gitmediklerini ifade etti. Bunların % 30,5’i “kendisi istemediği için”, % 27,7’si “ailesi izin vermediği için”, % 26,2’si de “ekonomik nedenlerden” okula gidemiyor.

İşlenen Suç ve Ebeveynlerin Eğitim Durumu

Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Tülin Günşen İçli, araştırmada ikili ilişkilerin etkilerini de ele aldı. “Çocukların ebeveynlerin eğitim durumu ile suç türleri arasında önemli bir ilişki bulunduğunu” belirten İçli, araştırmada, okur-yazar olmayan annelerin çocuklarının kaçakçılık ve narkotik suçları beklenenden daha çok işlediğini kaydetti. İçli, “üniversite mezunu babaların çocuklarının gasp, dolandırıcılık, yankesicilik, kapkaç suçlarını beklenenden az işlediğinin, ortaokul mezunu babaların çocuklarının ise sövme, devlet memuruna hakaret gibi suçları daha çok işlediğini” ifade etti. Araştırma sonuçlarına göre ikili ilişkiler analizlerinin diğerleri ise şöyle: “Lise öğrencisi çocuklar kız kaçırma ve sarkıntılık gibi suçları, sokakta ve iş yerinde çalışan çocuklarla herhangi bir uyuşturucu madde kullananlar kaçakçılık ve narkotik suçlarını, alkol kullananlar adam öldürme, yaralama, darp gibi suçları beklenenden fazla işliyor. Uyuşturucu kullananlarda cinsel tacize uğrama oranı daha çok görülüyor. Tutuklananların uyuşturucu kullanma oranları da diğerlerine oranla daha fazla.” İçli, araştırmada, “çocukların arkadaşlarının işledikleri suçlarla kendi işledikleri suçlar arasında da dikkat çekici benzerlikler bulunduğunu” da belirtti.

Öneriler

Araştırmamanın, “Çözümler ve Öneriler” bölümünde çocukların önemli bir kısmının durumlarından ailelerini ve arkadaşlarını sorumlu tuttuğunu belirten İçli, ailelerin eğitilmelerinin önemine dikkati çekti.

Kalabalık aileye sahip olan çocukların daha çok “istismar, ihmal ve ekonomik yetersizlik gibi problemlerle karşılaştıklarını” belirten İçli, “aile ilişkilerini güçlendirici aileye yönelik öğrenim programları düzenlenmesi, aile planlamasının öneminin vatandaşlara anlatılmasını” önerdi.

“Köyden kente göç konusunda makro tedbirlerin alınması gerektiğini” ifade eden İçli, koruyucu önlemlerle göçün neden olabileceği olumsuz durumların önünün kesilebileceğini kaydetti. İçli, ayrıca tiner gibi kimyevi maddelerin amacı dışında çocuklar tarafından kullanımını ve çocuklara satışını yasaklayan yasal düzenlemelerin yapılmasını önerdi.

Suç isnadı ile haklarında tedbir kararı alınan çocukların korunmasına, bakımına ve rehabilitasyonuna yönelik çocuk koruma merkezlerinin Adalet Bakanlığı tarafından oluşturulması gerektiğini belirten İçli, risk altındaki çocukların okul dışı boş zamanlarını değerlendirmelerinde, Gençlik ve Spor Müdürlüklerine bağlı “Gençlik Merkezleri”nin yaygınlaştırılması ve daha fazla sayıda çocuğa ulaşılmasının hedeflenmesi gerektiğini kaydetti.

Televizyonlarda madde kullanımını, suç işlemeyi özendirici, çocuğun sağlıklı gelişimine zarar verici programların daha sıkı denetimden geçirilmesi gerektiğini vurgulayan İçli, çocukları bilgilendirici ve gelişimlerini destekleyici yayınlar ile çeşitli riskler konusunda bilinçlendiren yayınlar hazırlanmasının önemine değindi.

2. Aşağıdaki cümleleri okuyalım. Doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazalım.

1. Çocukları suç işlemeye yönlendiren etkenler televizyon kaynaklıdır. ( )
2. Araştırmaya katılan çocukların ailelerinin eğitim durumları aynı değildir. ( )
3. Suçu engellemek için televizyonda eğitici programlar yapmak yeterlidir. ( )
4. Ailedeki kişi sayısı arttıkça problemlerle karşılaşma olasılığı da artmaktadır. ( )

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki boşlukları dolduralım.

1. Metin, öğrencilere önce oku....., sonra yaz..... .
2. Sırada bekleyen insanlar bilgilen..... .
3. Yazıcının kırılan kapağı tamir et..... .
4. Bütün çocukların aşısı yap..... .
5. Ödemeler zamanında bankaya yat..... .
6. Pencereler temizlik şirketine temizle..... ?
7. Bu iş ile ilgili Ahmet Bey görevlen.....? Neden sen yapıyorsun?
8. Proje başarıyla sonuçlan..... .
9. Türkçe, bana şiirle sev..... .
10. Filmin Türkçesi ünlü sanatçılar tarafından seslen..... .

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki atasözleriyle anlamlarını eşleştirelim.

1. Hak yerini bulur.
2. Hekimsiz, hâkimsiz yerde oturma.
3. Her koyun kendi bacağından asılır.
4. Kimsenin âhı kimsede kalmaz.

a. Herkes kendi davranışlarından sorumludur. Herkes kendi hatasının cezasını kendi çeker. Hiç kimse başkasının yaptığı bir hatadan ötürü hesap vermez.

b. Güçlü bir kimsenin yaptığı haksızlık ve cefa asla karşılıksız kalmaz. Zalimler, er veya geç zulme uğrayanların bedduasını alırlar ve perişan olurlar.

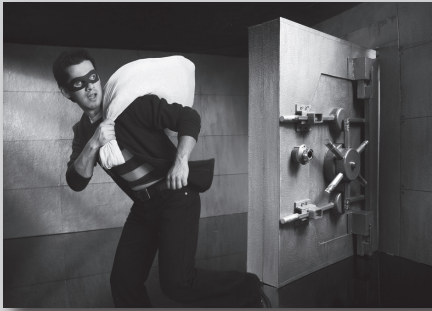
c. Haksızlık er veya geç ortaya çıkar, bunun da hesabı kuşkusuz sorulur. Suçlunun cezalandırılması, hakkıyla hakkının verilmesi eninde sonunda mutlaka gerçekleşir.

ç. Sağlığımızı yitirdiğimiz, hastalandığımız zaman kapısını çalacağımız tek kişi hekimdir. Haksızlığa uğradığımız, can ve mal emniyetini kaybettiğimiz yerde başvuracağımız kişi de hâkimdir. Bu önemli iki kişinin bulunmadığı yerde oturmak son derece sakıncalıdır.

OKUMA

ÜNLÜ SOYGUNLAR

1. Büyük Tren Soygunu (İngiltere)

1963 yılında, 15 kişilik bir çete, Glasgow'dan Londra'ya giden Kraliyet Posta Treni'ni soydu.

Sinyalizasyon ışıklarını değiştirerek treni durduran soyguncular, makinist ve güvenlik görevlilerini yaralayarak etkisiz hale getirdikten sonra, toplam 12 çuvalda duran 5.2 milyon doları alarak kayıplara karıştı. Soyguncuların izini süren polis, çetenin toplandığı çiftlikten aldığı parmak izi örnekleriyle tüm soyguncuları yakaladı. 2 çete üyesi, hapisneden kaçmayı başarmışsa da, daha sonra yeniden yakalanarak hapse atıldı.

2. British Bank of Middle East Soygunu (Lübnan)

20 Ocak 1976 yılında Beyrut'ta bulunan British Bank of Middle East'in şubesinden tam 44 milyon dolar çalındı. İçeri girmek için banka duvarını patlayıcılarla havaya uçuran soyguncular, kasadaki külçe altınlar, nakit para ve mücevherleri çantalarla doldurarak olay yerinden hızla uzaklaştı.

3. Brezilya Merkez Bankası Soygunu (Brezilya)

Ağustos 2005'te Brezilya Merkez Bankası'nın Fortaleza kentindeki binasının yakınında bir ev tutan hırsızlar, buradan kasanın bulunduğu odaya kadar yaklaşık 200 metrelik bir tünel kazdı. 130 milyon doları alarak kayıplara karışan soyguncuların, soygun günü olarak hafta sonunu seçmesi nedeniyle, polisin olaydan ancak 2 gün sonra haberi oldu. Soygunu 10 kişinin gerçekleştirdiğini belirleyen polisler, çeteden bugüne kadar ancak 2 kişiyi yakalayabildi. Çalınan paranın ise sadece 500 bin dolarlık kısmı bulundu.

4. Brinks Mat Deposu Soygunu (İngiltere)

26 Kasım 1983 yılında, 6 silahlı kişi, Londra'daki ünlü Heathrow Havaalanı'nda bulunan yüksek güvenli Brinks Mat deposuna girdi. Güvenlik görevlisini etkisiz hale getirdikten sonra, hareket etmesi halinde ateşe vermekle tehdit eden soyguncular, 52 milyon dolar değerinde altın ve mücevher çaldı. Bugünkü değeri yaklaşık olarak 224 milyon dolar olan soygundan sonra çetenin tamamı yakalandı.

5. Security Express Deposu Soygunu (İngiltere)

1983'te bir grup soyguncu, Londra'nın doğusunda bulunan Security Express kasa merkezine silah zoruyla girerek, 12 milyon dolar aldıktan sonra kaçmayı başardı. Bugünkü değerinin 52 milyon dolar olduğu tahmin edilen soygundan sonra çete üyeleri teker teker yakalandı.

6. Büyük Tahvil Soygunu (İngiltere)

2 Mayıs 1990'da Londra'nın sakin bir caddesinde elinde tahmini değeri 584 milyon dolar olan hazine bonolarıyla dolu bir çanta taşıyan kurye soyuldu. Kuryenin öldürüldüğü soygun sonrası bonolarla kaçan soyguncular, bir ihbar sayesinde kısa süre sonra yakayı ele verdi.

7. Da Vinci'nin Meryem'i (İskoçya)

Ağustos 2003'te İskoçya'da bir kalede sergilenen ünlü ressam Leonardo Da Vinci'nin "Yarnwinder'li Meryem" adlı tablosu 2 kişi tarafından çalındı. Hırsızlar, değeri 100 milyon dolar olan tabloyu, kalenin halk ziyaretine açıldığı saatler arasında içeri turist gibi girdikten sonra kendilerine eşlik eden rehberi etkisiz hale getirdikten sonra çaldıkları belirtiliyor. Tablo daha sonra bir evde bulundu.

8. Dar El Salem Soygunu (Irak)

Haziran 2007'de başkent Bağdat'ta bulunan Dar El Salem Bankası'na giren güvenlik görevlisi kılığındaki soyguncular, tam 292 milyon dolar çaldı.

2. Aşağıdaki cümleleri okuyalım. Doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazalım.

1. Lübnan'daki soygunda hırsızlar sadece bankadaki mücevherleri çaldı. ( )
2. Da Vinci'nin tablosunu çalan hırsızlar turist kılığında yakalandı. ( )
3. Hırsızlar, Brezilya Merkez Bankasını soymak için iki yüz metrelik tünel kazdı. ( )

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki boşlukları dolduralım.

1. İşler kolay..... daha çok mesafe kat edilir.
2. Ailelerinden ayrı yaşamak zorunda kalan çocuklar zaman zaman ebeveynleriyle gör.....
3. Elde edilen gelir ihtiyaç sahiplerine pay.....
4. Konuyla ilgili bütün yazılar tek bir dosyada birle.....
5. İnsanların döv..... ile yapılan sporları ilginç bulmuyorum.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıda Türkiye’de Emniyet Müdürlüğü içerisinde bulunan birimler verilmiştir. Bunlarla verilen suçları eşleştirelim.

1. Organize Suçlar	2. Narkotik	3. Asayiş
4. Kaçakçılık	5. Olay Yeri İnceleme	

- a. Meydana gelen bir olayın aydınlatılması amacıyla, olay yerlerinde delil niteliği taşıyabilecek bulguların çeşitli bilimsel ve teknik yöntemler kullanmak suretiyle araştırmasını yapar.
- b. Toplumsal düzeni, günlük hayatı bozanlarla mücadele eder.
- c. Uyuşturucu maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal veya ithal edenlerle mücadele eder.
- ç. Eşyayı gümrük işlemlerine tabi tutmadan ülkeye getirmeye çalışanların takip ve kontrolünü yapar.
- d. Ulusal ve uluslararası düzeyde organizasyon oluşturarak, yasalara aykırı biçimde, haksız menfaat veya yüksek kazanç sağlamak amacıyla oluşturulan örgütlerle mücadele eder.

OKUMA

SUÇLULAR TEDAVİ EDİLEBİLİR Mİ?

Suç ve psikiyatrik hastalıkların kesiştiği alan konusunda, pek çok yanlış ön yargı vardır. Psikiyatri servisine ilk defa giren stajyer öğrenciler korku ile karışık bir çekingenlik duygusu hissederler. Bu duyguyu ben de ilk defa psikiyatri servisine girdiğimde hissetmiştim. Ama psikiyatri servisinde zaman geçirmeye başladıkça, servisin “dış dünyadan” çok daha güvenli olduğunu fark edersiniz.

Suç işleyen insanların önemli bir bölümü, psikiyatrinin ilgi alanına girecektir. Ama sorun şu ki, suçluların önemli bir bölümü psikiyatri ile ilgilenmemektedir. Bu insanlar, psikiyatri dünyasının dışında kalmayı tercih eder. Bu yüzden, sanıldığı kadar aksine, psikiyatri ile ve doktorlarla ilişkiye geçen hastalardaki suç işleme oranı azdır. Bence, suç işleyen bir insanın toplum tarafından yargılanma – cezalandırılma sürecine psikiyatri bilimini de katmak gerekir.

Suçlu sadece zaman doldurmak için hapisshanede yaşayacağına, psikiyatrik bir yeniden yapılanma sürecinin içinde olmayı gönüllü olarak kabul edecektir. Gelecek on yıllar içinde bir şekilde bu konunun gündeme geleceğini düşünüyorum. Olanaklar arttıkça ve sosyal destek sistemleri geliştikçe, suçluların rehabilitasyonu projesi önem kazanacaktır. Gelecek yıllarda, suçlunun topluma psikiyatrik bir program çerçevesinde, kazandırılmasının önemi daha fazla anlaşılacaktır. Ama bunun için her şeyden önce sosyal destek sistemlerinin gelişmiş olması gerekir.

Seri katillerin büyüdükleri aileler, içinde şiddetin, tacizin ve yozlaşmanın olduğu aile yapılarıdır. Öncelikle (bütün dünyada) çocukların istismarını engelleyici yeni sosyal organizasyonlar oluşturulması gerekiyor. Yalnızca bunun yapılması bile suç oranını çok düşürecektir.

Suçluların tedavi edilebildiği bir programın uygulanması, insan ilişkilerinde olağanüstü bir verimliliğe, özgüvene, huzur ve mutluluğa sebep olacaktır. Ama suçluların tedavisi, bugün için bir ütopyadır. En azından, psikiyatrinin kendisinin de kötüye kullanılabacağına dair bir algılama tarzı vardır. Örneğin, “Guguk Kuşu” filminde psikiyatri servisinde olma bir ceza olarak algılanmıştır.

2. Aşağıdaki cümleleri okuyalım. Doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazalım. Boşlukları metne göre dolduralım.

1. Psikiyatri sadece suç işleyen insanları inceleyen bir bilimdir. ( )
2. Doktorlar ve psikiyatri ile ilişki içinde olan hastalardaki suç işleme oranı daha yüksektir. ( )
3. Suçluların rehabilitasyonu konusu ileriki zamanlarda daha önemli hale gelecektir. ( )
4. Çocukların istismarını engellemek için ..... gerekiyor.
5. Suçluların tedavi edilebildiği programlar sonucunda .....

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki boşlukları tamamlayalım.

1. Hoca dersi asistana anla..... .
2. Turgay Beyin işi olduğu için faturaları Kadir Beye yat..... .
3. Binanın dış cephesi yeniden boya..... .
4. Aysel Hanım bütün yemekleri yardımcısına piş..... .
5. Kiralık katil tutarak düşmanını vur..... .

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

“Güzellik güçtür; gülümseyiş de kılıcıdır onun.”

Charles Reade

1. Yukarıdaki sözü örnek vererek açıklayalım.

OKUMA

ÇOK GÜLÜN, ÇOK YAŞAYIN

Gülmek, daha sağlıklı bir yaşam sürmek için en az diyet ve egzersiz kadar önemli. Araştırmalar, mizah duygusunun hastalıklara karşı direnci artırdığını ortaya koyuyor.

Atalarımızın yüz yıllar önce söylediği “Bir kahkaha, bir kilo pırzola bedeldir.” sözü, günümüzde bilimsel araştırmalarla kanıtlanmış bir gerçek hâlini aldı. Son 20 sene içerisinde mizahın tedaviye yönelik yararlarıyla ilgili yapılan çalışmalar, gülmenin ve mizah duygusunun insan sağlığı üzerine ne kadar etkili olduğunu gösteriyor. Neşe ve mutluluğun vücudumuzun hastalıklara karşı

direncini artırdığını gösteren bilimsel deliller ise her geçen gün artıyor.

Bir hastanede gerçekleştirilen “Gülmek Güçlü Bir İlaçtır” konulu toplantıda mizahın faydaları üzerine konuşan Hemşire Patty Wooten, “Mizah, zorluklar karşısında neşelenecek şeyler bulabilme yeteneğidir. Mizah duygumuz, herhangi bir zamanda veya yerde, mutluluk bulmamıza yardım eden idrak keskinliği verir. Mizah duygusu, stresten geri çekilebilme yeteneğimizi artırır ki vücudumuzun bağışıklık sistemi de mizaha karşı aynı tür tepki vermektedir.” diye konuştu.

Gülmenin insan bedeni ve ruhu için ne kadar önemli olduğunun ortaya çıkmasıyla birlikte, tedaviye yönelik mizah kavramı da günden güne değişiyor. Günümüzde hastaların, hastalıkları sırasında pozitif olabilmesi sadece kendi kişilik özelliklerine bağlı değil. Hastanelerde görev yapan hastane palyaçoları bunun için hizmet veriyor. Patty Wooten, hastane palyaçoğunu şöyle tarif ediyor: “Hastane palyaçosunun amacı hastanede bulunan hastalara, ailelerine ve hastane personeline neşe, kahkaha ve keyif için bir fırsat oluşturmaktır. Birincil amaç, izleyicimizi gülünç maskaralıklarla oyalamaktır.”

Pozitif düşünen kişilerin hastalıkları daha kolay yendiğini belirten uzmanlar, araştırmaların bağışıklık sistemindeki hücrelerin birçoğunun, kişi yapıcı duygular içerisinde olduğunda daha güçlü, yıkıcı duygular içerisinde olduğundaysa daha zayıf olduğunu kaydediyor. Bu sebeple yıkıcı duygular bağışıklık sistemini zayıflatırken yapıcı duygularsa bağışıklık sistemini güçlendiriyor.

2. Metinde geçen aşağıdaki kelime ve kelime gruplarının anlamlarını bulalım ve eş anlamlılarını tahmin edip yazalım.

1. direnç : .....
2. idrak keskinliği : .....
3. maskaralık : .....
4. oyalamak : .....

3. Metinde bahsedilen hastanede yapılan uygulama sizce başka hangi alanlarda yapılabilir? Örnek verelim.

DİL BİLGİSİ

4. Aşağıdaki kutucuktaki ikilemeleri boşluklara yerleştirelim.

acı acı	çoluk çocuk	kitap mitap	aşağı yukarı
usul usul	sağ salim	eften püften	yalan yanlış

1. .... sınıfı terk etti.
2. .... sözlerle ortalığı karıştırdı.
3. .... iki aydır kimse uğramadı buraya.
4. Böyle .... sebeplerle oyalama beni.
5. Yüzüme .... gülümsedi.
6. Ben biraz dışarı çıkıyorum. Öğretmen okuma listesi verdi. Onun için .... alacağım.
7. Olaylı bir yolculuktan sonra .... eve vardılar.
8. Evde .... ekmek bekliyor.

5. Aşağıdaki ikilemeleri kullanarak birer cümle yazalım.

1. püfür püfür : .....
2. mışıl mışıl : .....
3. abur cubur : .....
4. çoluk çocuk : .....
5. hüngür hüngür : .....
6. cayır cayır : .....
7. nefes nefese : .....
8. pırlıl pırlıl : .....
9. ıvır zıvır : .....
10. yarım yamalak : .....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıda klasik Türk yalanları bulunmaktadır. Sizin ülkenizde bu tarz yalanlar var mı?

Klasik Türk Yalanları

1. Ben de tam seni arayacaktım.
2. Bu, son sigaram.
3. Formu doldurun, biz sizi ararız.
4. Sadece arkadaşız.
5. Ay, canım diyeteyim!
6. Bu kızı kimler kimler istedi de vermedik.

OKUMA

SON SÖZLER

- Rus ruleti öyle oynanmaz. Ver bana, ver!
- Korkma, bu tünelden yıllardır tren geçmiyor.
- Demek pirana dedikleri şey bu. Hehehe, bak Hulusi Ağabey! Bıyıkları ile oynuyorum bir şey olmuyor.
- O irmikleri neden aldın Nurhan, helva mı yapacaksın? Niye?
- Kim bekler yeşilin yanmasını?
- Bekle Cemşit Ağabey, ben bir dalıp çıkacağım.
- Elektrikçiye ne gerek var canım, ben hallederim.
- Semracığım bak! Arabanın ibresi 200'ü gösteriyor.
- Ooohoooo! Doktorun her dediğini yapsak açlıktan ölürüz birader. Haydi yiye, yiye! Afiyet olsun.
- Sayın seyirciler! Şimdi en büyük numaraya geldik. Aslanın ağzını açıyor ve başımı içine sokuyorum.
- Havlayarak üzerimize geliyor çünkü bu cinsler, çok insan canlısıdır.
- Paraşütü en aşağıda ben açacağım.
- Yok be, bu mantarlar zehirli değil. Bak ben nasıl yiyorum.
- Kaplanlar da aynı kedi yavruları gibidir. Bak, böyle gıdısından seveceksin, bak, iyi bak!
- Komutanım, pimini çektiikten sonra kaç kadar sayacaktık?
- Bak! Gelen şey, köpekbalığına ne kadar da benziyor!

2. Yukarıdaki mizahi anlatım hangi mizah türünün örneğidir? Tahmin edelim.

3. Metindeki son sözler hangi durumlarda söylenmiş olabilir?

DİL BİLGİSİ

4. Aşağıdaki cümlelerde geçen mecaz anlamlı kelimeleri bulalım ve gerçek anlamlarıyla birer cümle kuralım.

- a. Cesaretinin kırılmasına sen sebep oldun. ....
- b. Derdim çoktur, hangisine yanayım ..... .
- c. Doktora boş gözlerle bakıyordu. ....
- ç. Bu şarkıya bayılıyorum. ....
- d. Tatlı sözlerle babasının gönlünü aldı. ....

5. Aşağıdaki deyimleri anlamlarıyla eşleştirelim ve birer cümle kuralım.

Dilinin altında bir şey olmak	Küçük dilini yutmak	Dilinde tüy bitmek
Dili damağına yapışmak	Dile düşmek	Dil uzatmak

1. Yermek veya alay etmek amacıyla birinin kötü veya yanlış davranışını sürekli söylemek : .....
- .....
2. Tekrar tekrar söylemekten usanmak, bıkmak : .....
- .....
3. Bir kimsenin sözlerinden, açıkça söylemediği bir şeyler anlaşılması : .....
- .....
4. Bir kimse veya bir şey için kötü şeyler söylemek : .....
- .....
5. Çok susamak : .....
- .....
6. Şaşırmak, donakalmak : .....
- .....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

“Bir insanın nasıl güldüğünden terbiyesini, neye güldüğünden ise zekâsını ve seviyesini anlarsınız.”

Mevlana Celaleddin-i Rumi

1. Yukarıdaki söze katılıyor musunuz?

OKUMA

SANATIN DEVLERİNDEN MÜNİR ÖZKUL

Münir Özkul, 15 Ağustos 1925 tarihinde İstanbul'un Bakırköy semtinde, eski Osmanlı paşalarından birinin torunu olarak dünyaya geldi. Küçük yaşlarda tiyatroya merak salmış olan Özkul, İstanbul Erkek Lisesi'ndeki eğitiminin ardından oyuncu olmaya karar vererek gözünü sahnelerle dikti. O zamana kadar yaşamını sürdürdüğü ve aşinası olduğu Bakırköy'de bulunan Halkevi'nde oyunculuğa adım attı. İlk amatör sahne deneyimlerini burada gerçekleştiren Özkul, İstanbul Devlet Tiyatrosu'nda bir süre oynadıktan sonra Ankara Devlet Tiyatrosu'na geçti. Ardından da, İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda profesyonel oyunculuk kariyerine devam etmeye başladı ve artık bağımsız çalışabilecek düzeye geldiğine kanaat getirerek, özel sektöre geçiş yaparak Ses Tiyatrosu'nda sergilenen oyunlarda rol almaya başladı. Ancak, buradaki çalışması uzun soluklu olamadı ve hemen ardından yine özel bir tiyatro olan Küçük Sahne'ye geçti.

Küçük Sahne, genç oyuncunun kariyerinin yükselişinde bir dönüm noktası oldu. Çünkü, ilk defa önemli bir oyunda rol alma şansı doğdu.

Tiyatro sahnelerinden “tesadüfen” film setlerine geçişi 40'lı yılların sonuna denk düşen Özkul, askerliğini yaptığı dönemde, “Vatan ve Namık Kemal” adlı filmde yönetmen asistanlığı yapan arkadaşı Sırrı Gültekin'i ziyaret için Yeşilçam'a gittiği bir gün ilk defa bir filmde figüran olarak rol aldı. 50'li yılların başlarında, ilk olarak beyaz perdenin siyah-beyaz karelerinde küçük rollerle karşımıza çıkan Özkul, ilk defa 1950 yılında, senaryosu İhsan Koza ile Nazım Hikmet tarafından yazılan ve Vedat Ar'ın yönetmenliğinde çekilen “Üçüncü Selim'in Gözdesi” adlı bir İpek Film yapımında yer aldı.

1953 yılında, Muhsin Ertuğrul'un yönettiği “Halıcı Kız” filminde yer aldıktan sonra kariyerinin önü iyice açıldı.

Sinema çalışmalarının yanı sıra, gönül verdiği tiyatro sahnelerini de bırakmayan Özkul, 1957 yılında Devlet Tiyatroları'nın yönetmenliğine getirildi. Sanat kariyerinde adeta bir atılım olarak değerlendirilebilecek bu gelişmenin ardından, Küçük Sahne'yi terk etmek zorunda kaldı. Bu durum, sanatçının profesyonel oyunculuğa adım attığı Küçük Sahne'nin, ustasını kaybetmesiyle birlikte daha fazla tutunamayarak dağılmasına neden oldu.

Münir Özkul, 1972 yılında, başrollerini Hülya Koçyiğit ile Tarık Akan'ın paylaştığı “Sev Kardeşim” adlı Ertem Eğilmez filmindeki başarılı performansıya, Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde “En İyi Erkek Oyuncu” ödülüne layık görüldü.

70'li yıllarda, Ertem Eğilmez imzalı filmlerde unutulmaz rollere hayat veren, ağlatan duygusal replikleri o etkileyici sesiyle Türk izleyicisinin hafızasına kazıyan Özkul, “Neşeli Günler”, “Mavi Boncuk”, “Aile Şerefi”, “Gırgıriye” serileri, “Gülen Gözler” ve “Bizim Aile” gibi filmlerle karakter oyunculuğundaki ustalığını ortaya koydu. Sanatçının unutulmaz rolleri arasında zirveyi ele geçirense, “Hababam Sınıfı” seri fimlerinde canlandırdığı, disiplinli, ancak yufka yürekli öğretmen “Kel Mahmut” karakteri oldu. Öyle ki, bu tiplere neredeyse adını aşarak sanatçının lakabı haline geldi ve bu şekilde anılmaya başlandı.

1998 yılında, T.C. Kültür Bakanlığı, Münir Özkul'a Devlet Sanatçısı unvanını vermiştir. Özkul, İsmail Dümbüllü'den aldığı ünlü kavuğu, 1989 yılında tiyatro oyuncusu Ferhan Şensoy'a devretmiştir. 1991 yılında ise, en önemli tiyatro ödülleri arasında gösterilen, Dümbüllü Ödülü'ne layık görülmüştür. 8 Nisan 2007 tarihinde, Mizah Üretenler Derneği, Karikatürcüler Derneği ve Bakırköylü Sanatçılar Derneği tarafından ortaklaşa düzenlenen “II. Mizah Ödülleri” töreninde, Münir Özkul Özel Ödülü, ünlü tiyatrocusu Nejat Uygur'a verilmiştir.

2. Metinde geçen aşağıdaki kelime gruplarının anlamlarını bulalım ve bunlarla birer cümle kuralım.

1. merak salmak : .....
2. göz dikmek : .....
3. uzun soluklu olmak : .....
4. adım atmak : .....
5. gönül vermek : .....
6. yolu açılmak : .....
7. hayat vermek : .....
8. ele geçirmek : .....

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki cümlelerde geçen ad aktarmalarını bulalım ve neyi kastettiklerini yazalım.

1. Depremden sonra Düzce, geceyi sokakta geçirdi. ....
2. Marmara'da her yelken, uçar gibi neşeli. ....
3. Tiyatroda oynamam konusunda bütün mahalle beni destekledi. ....
4. Turistler, bu tur için yeni lokomotifler yerine buharlıyı tercih ediyorlar. ....
5. Davetlilere piyanosuyla önce Çaykovski, sonra Mozart çaldı. ....

4. Aşağıdaki cümlelerde kullanılan ad aktarmaları ile bunlar arasındaki ilişkileri eşleştirelim.

1. Üstünü çıkarıp yatağa uzandı.	a. yer-insan
2. Dünya uyanırken uyumak maskaralıktır.	b. parça-bütün
3. O zamanlar bu gazetede usta kalemler vardı.	c. yazar-eser
4. Sizin işinizi şu masa halleder beyefendi.	ç. iç-dış
5. Şimdi de biraz Yunus Emre okuyalım mı?	d. yer-insan

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki paraları ülkeleri ile eşleştiriniz.

1. Türkiye

2. Rusya

3. Hindistan

4. Almanya

5. ABD

6. Çin

7. Japonya

8. İtalya

OKUMA

PARA VE RUHSALLIK İLİŞKİSİ

Ruhsallığın, varlığı hakikatin anlayışına ulaştıran eski yöntem ve uygulamalarında, maddenin insanı cezbedici olan tüm bu aldatıcı katmanlarından sakınılması ve gerçeğe ulaşma adına, dünyevi yaşam ve maddiyattan uzak durulmuştur. Para ise üzerine yüklenmiş tüm bu anlamların cezbedici ve baştan çıkartıcı etkisi nedeniyle, ruhsal yolda olanlar tarafından “doğru yolda kalmak”, “ışığa ulaşmak” ve “kirlenmemek” adına ikinci plana atılmıştır. Ruhsallığın saf ve temiz enerjilerinin “para” nedeniyle bozulacağını düşünerek, “bir lokma, bir hırka” üslubunu benimsemişlerdir.

Bu yolla gerçeğe uyanmış olan varlıklar önemli ve derin hakikatlerin kavrayışlarına ulaşabilmelerine rağmen, ikinci plana attıkları karanlıkları nedeniyle tam bir bütünleşmeyi sağlayamamışlardır.

Eski zamanların aydınlanmış ve mutlak varlıkları olan üstatlar ise, dönemin gereği ve dünya bilincinin kendi kavrayışlarını tecrübe etmiş olmalarına rağmen henüz hazır olmaması nedeniyle kendi boyutlarına çekilmiş, bazıları ise dünya gerçekliğinde açık olan varlıklara diğer boyuttan hizmet etmek üzere buraya yakın kalmışlardır. “Yeni Enerji” ve “Yeni Bilinç” diye adlandırılan, bütünleşmiş ve mutlak varlıkları tam anlamıyla destekleyen bilincin bu yeni döneminde, eski dönemlerin üstatları ve aydınlanmış varlıkları yeni enerjiyi ve kendi potansiyellerini bu arenada tecrübe etmek adına tekrar dünyaya gelmektedirler.

Eski Enerji ekolünden gelenlerin anlaması gereken temel şey, paranın kendi başına bir anlam ifade etmediği, fakat önemli olanın onu hareket ettiren bilincin niteliği olduğudur. Para, onu kullanan bilincin niteliğine göre bir anlama bürünür. Hakikat, para ile kirlenilebilseydi Hakikat olur muydu? Güneşi balçıkla sıvayabilir misiniz?

Biliniz ki, paraya dair ne inanca sahipseniz, o sizin kendi varlığınızın öz niteliğine ve bolluğuna dair olan inancınızın bir yansımasıdır. Paradan sakınmak kadar, ona sahip olma hırsı ile dolu olmak da yoksunluk inancının bir uzantısıdır. Bolluk sadece para ile ilişkilendirilemez. Ancak, gerçek bolluğun yolunu açan şey almanın ve vermenin aynı şey olduğu anlayışının bütünleştiği noktadır. Alma ve verme dengesi, arkasındaki bilince bağlı olarak, kalpten bir gülümseyişi almak ve vermek kadar basit olduğu gibi, para almak ve vermek kadar da karmaşık görünen bir şeyin basitliğine ve sadeliğine dönüşebilir.

“Mutlu kişi odur ki, altını kumla kıyaslar.”

Mevlana

2. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Işığa ulaşmak adına para neden ikinci plana atılmıştır?
2. “Tam bir bütünleşme” sözüyle anlatılmak istenen nedir?
3. Eski Enerji ekolünden gelenler için paranın ifade ettiği temel değer nedir?
4. Paraya sahip olma hırsı nasıl bir inancın sonucu ortaya çıkmıştır?
5. Metne göre sizin paraya dair düşünceleriniz kişiliğinizi yansıtabilir mi? Neden?
6. Altını kumla kıyaslamak nasıl bir mutluluk verebilir?

3. Aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Gerçek bolluğun yolunu açan şey, almanın ve vermenin bütünleşmesidir. ( )
2. Gerçeğe ulaşabilen varlıklar, karanlıklarıyla beraber ulaşabilmektedir. ( )
3. Parayı hareket ettiren bilincin niteliği paraya gerçek anlamını vermektedir. ( )
4. Hakikat para ile kirletilse de değerinden hiçbir şey kaybetmez. ( )
5. Alma ve verme dengesi ne kadar basit görünse de aslında çok karmaşıktır. ( )

DİL BİLGİSİ

4. Aşağıdaki cümleleri “değil” kullanarak aynı anlama gelecek şekilde tekrar yazalım.

1. Dünyada her ülke tam olarak demokrasiyi kullanmıyor.
Dünyada her ülke demokrasiyi tam olarak kullanıyor değil.
2. Bacasız sanayi ülkemizde son zamanlarda büyük bir gelişme gösteriyor.
.....
3. Bu ülke için paramı, hatta canımı seve seve veririm.
.....
4. Erşat, gittiği kurs sayesinde biraz biraz keman çalıyor.
.....
5. Hırsızlar girdikleri evlerde kısmen kanıt bırakıyorlar.
.....
6. Piyasalardaki dalgalanmalar bu hafta biraz duruldu ama hala hareketli.
.....
7. Meteoroloji verilerine göre sıcaklık 3 ile 6 derece arasında yükselecek ama yine de mevsim normallerinin altında seyredecek.
.....
8. Çok duygusallaştığım zamanlarda klasik müzik dinlemek bir nebze insanı rahatlatıyor.
.....
9. Bu konunun seninle bir ilgisi yok , senin işin diğer dosyaları hazırlamak.
.....
10. Söylediğin iş için bir gün çok kısa, 1 hafta olsa dahi bunun altından kalkamayız.
.....

5. Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Buraya gelene kadar bin bir türlü zorlukla karşılaştım,	a. yol alacak değiliz.
2. Seninle tanışmadan önce değil seninle beraber çalışmak,	b. ben çekecek değilim.
3. Altı üstü ufak tartışma yüzünden,	c. ayrılacak değilsiniz.
4. Aylardır spor yapıyorsun ama	ç. ama buna değmedi değil.
5. Bu aralar aldığım her türlü vitamine rağmen,	d. iptal edilecek değil sanırım.
6. Okullar bitince tatile gitmeye karar vermiştim,	e. sokakta uyuyacak değilim ya.
7. Senin bu hatalarının ceremesini	f. ama hala yeterli parayı biriktirebilmiş değilim.
8. Kopya çektin diye sınavın,	g. hala kilolarından kurtulmuş değilsin.
9. Ne olmuş yani burada kalıyorsam,	ğ. hala hastalanmadı değilim.
10. Senin bu boş hayallerin ile,	h. konuşmak bile istemiyordum.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Anonim Halk Edebiyatı türlerini örnekleriyle eşleştirelim.

1. Tekerleme

2. Ninni

3. Bilmece

4. Dua (Hayırdüa-Alkış)

a. Allah kimseyi aç-açık bırakmasın.

b. Kavak gibi boylanasin ninni

Söğüt gibi dallanasın ninni

Kazanılmış mal yiyesin ninni

Ninni benim yavrum ninni

c. Şu köşe kış köşesi, şu köşe yaz köşesi, şu şişe su şişesi.

ç. Ala bakar mora bakar

Oturmuş bakla satar

Baklanın okkası kaçta dedim

Çıldır çıldır yüzüme bakar (KURBAĞA)

OKUMA

NASRETTİN HOCA'DAN HAYAT EKONOMİSİNE DAİR FIKRALAR

Yemeğin Buğusuna Akçenin Sesi

Nasreddin Hoca, Akşehir'de kadılık vazifesini yürütürken karşısına iki adam çıkmış. Birisi öteden beri cimriliği ile tanınmış bir aşçı, diğeri de boynu bükük bir fakir. Aşçı sözü almış :

- Hocam demiş, ben bu adamdan davacıyım. Dükkânın önünde fasulye pişiriyordum. Tencerenin kenarından buğusu çıkıyordu yemeğin. Bu adam elinde somunla geldi. Kopardığı lokmaları yemeğin buğusuna tutup başladı atıştırmaya. Nihayet koca bir ekmeği bitirdi. Ondan fasulye buğusunun parasını istedim, vermedi.

Nasreddin Hoca anlatılanları dikkatlice dinledikten sonra fakire dönüp :

- Doğru mu bunlar? Diye sormuş.

- Evet, demiş fakir adam.

- Öyleyse para kesesini çıkar bakalım.

Zavallı fakir, kadı efendiye karşı gelememiş. İçinde üç beş akçe bulunan para kesesini Hoca' ya uzatmış. Bu sefer aşçıyı çağırması yanına. Keseyi kulağına yaklaştırarak şingirdatmaya başlamış.

Sonra da :

- Haydi demiş aldın işte alacağın. Aşçı :

- Nasıl olur? Diye şaşkınlığını belli etmiş. Paramı vermediniz henüz. Hoca cevap vermiş :

- Fazla uzatma, yemeğin buğusunu satan akçenin de sesini alır elbet!

Peştamal

Timur ile Hoca bir gün hamama giderler. Hoşbeş ederken Timur, Hoca'ya sorar:

"Hoca, ben köle olsam bana kaç para değer biçerdin?"

Hoca:

"Ben bu işin tellalı değilim ama bir 15 akçe ederdin!"

Bu laf üstüne Timur çok sinirlenir:

"Hoca! Senin dediğini kulağın duyuyor mu? Sadece bu peştamal 15 akçe eder be!"

Hoca hiç istifini bozmadan:

"Ben zaten peştamala biçtim bu fiyatı!" der.

Nasrettin Hoca ve Eşyaları

Nasreddin Hoca sürekli ikilemeli konuşan bir arabacıya bir gün der ki:

“Efendi, benim eşyalar taşınacak, gel de taşı” Arabacı,

“Neler var” diye sorar. Hoca,

“Dolap molap, yatak matak, sandalye mandalye” der. Arabacı,

“50 akçeni alırım Hoca” der. Hoca,

“Olur” der. Arabacı eşyaları taşır, Hoca adama 25 akçe verir. Adam,

“Hoca, bu paranın yarısı” der. Hoca,

“İyi ya işte! sen de eşyaların yarısını taşıdın, dolabı götürdün, molap kaldı, yatağı götürdün, matak kaldı” der.

2. Aşağıdaki soruları yukarıdaki metne göre cevaplayalım.

1. Yukarıdaki fıkralardan hangisinde, hangi dil bilgisi konusu işlenmiştir?
2. Fıkralara baktığımızda Nasrettin Hoca'nın karakteriyle ilgili neler söyleyebilirsiniz?
3. Fıkralarda yer alan; fakat bugün gündelik hayatımızda artık kullanılmayan para birimi nedir?
4. Yukardaki fıkralara bakarak fıkra'yı nasıl tanımlarsınız?

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki boşlukları uygun olan zarf-fillerle tamamlayalım.

kaybetmişcesine   olmamış gibi   rahatlamış gibi   geçecek gibi   uyumuş gibi

Metin, bu akşamı da dışarıda arkadaşlarıyla geçirdi. Arabasıyla evinin önüne geldiğinde arabanın farı, evin duvarlarını aydınlatınca Metin'in annesi yatağında uyanır; fakat ..... yaparak horuldamaya başlar. Metin, her zaman ki gibi anahtarı paspasın altından almak için eğilir. Paspasın altında anahtarını göremeyen Metin, ellerini hızlıca ceplerine götürür, arabanın anahtarını evin anahtarı sanınca bir an ..... gülümser; ta ki anahtarları cebinden çıkarıncaya kadar.

Yere paspasın üzerine ağlamaklı oturdu. Birkaç gün önce kaybettiği babası aklına geldi. Onun ölüm haberini duyunca aklını ..... odadaki eşyaları parçalıyordu. Bir süre sonra hiçbir şey ..... sakın bir şekilde koltuğa oturuyordu. Kendinden ..... oldu; ama bir süre sonra kendini toparlayıp derin bir nefes almıştı.

4. Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. Hapisten çıkınca anasından yeni ..... hissetti.
a. doğacak gibi   b. doğmuş gibi
c. doğurmuş gibi   ç. doğacakcasına
2. Eliyle..... rafta çay kavanozunu buldu.
a. koyacakcasına   b. koyacakmış gibi
c. koymuş gibi   ç. koyuyormuş gibi
3. Milli takım, elemelerdeki oyununa göre finallere..... görünüyor.
a. kayıyormuş gibi   b. kalacak gibi
c. kalacağı   d. kalmışcasına
4. Ayhan, işten çıkarılınca hayallerini..... bitkin düştü.
a. yitirmişcesine   b. yitirmemişcesine
c. yitirecek gibi   d. yitirdi gibi
5. Ekonomideki büyüme devam ..... görünüyor.
a. ederek   b. edecek gibi
c. ettiği gibi   d. edince

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki kelimeleri anlamları ile eşleştirelim.

1. fosil 2. izolasyon 3. radyatör 4. vana 5. homojen 6. eşik 7. termostat
- a. Hava, su veya buharı ısıtmak veya soğutmak suretiyle meydana gelen sıcaklığı veya soğukluğu yayan, böylece ısıtma ve soğutmada kullanılan cihaz.
- b. Boru içindeki bir sıvının akışını durdurmaya veya serbest bırakmaya yarayan alet.
- c. Taş ya da kayaların içerisinde rastlanan taşlaşmış, canlı ya da canlı parçaları.
- ç. Elektrik ve ısı akımını engelleme olayı, yalıtım.
- d. Kapı boşluğunun alt yanında bulunan alçak basamak.
- e. Bir sistemin sıcaklığını sabit tutmakta kullanılan ve sıcaklık belirli bir değeri aşınca ısı kaynağını otomatik olarak devre dışı bırakan cihaz.
- f. Benzer karakterlere ya da yapıya sahip olan.

OKUMA

DOĞALGAZ TASARRUFU NASIL YAPILIR?

Dünya üzerindeki fosil yakıtlar büyük bir hızla tükenmekte. Bu amaçla alternatif enerji kaynakları üzerinde yoğun çalışmalar yapılıyor. Henüz dünya genelinde fosil yakıtlara alternatif olarak benimsenmiş bir yakıt/enerji kaynağı yok. Bu durumda mevcut kullanılan enerji kaynaklarına talep gitgide artmakta, bu da fosil yakıtlarının değerini arttırmaktadır.

Yüksek faturalardan kurtulabilmek için artık daha az enerji tüketmemiz bir zorunluluk haline gelmiştir. Daha az enerji tüketmek sadece paralarımızı değil, gelecek nesillerimizi de kurtaracaktır. İşe bir yerlerden başlamak gerekir. İşte size bir başlangıç tüyosu; evlerimizde tükettiğimiz doğalgazdan nasıl tasarruf ederiz?

1. Binaların duvar ve çatılarının izolasyonu çok iyi yapılmalıdır. Isı, en çok izolasyon eksikliğinden dolayı kayba uğramaktadır.
2. Binaların duvar ve çatıları kadar, pencere ve kapıları da ısı kaybına neden olur. Pencere ve kapılar su geçirmez olsalar da ısı transferinde aynı başarıyı gösteremezler. Bu nedenle pencere ve kapıların camlarının çift cam olması ısı kaybını büyük ölçüde düşürecekler.
3. Kombi radyatörlerinin ön kısmına ısı alışverişini kesebilecek; koltuk, masa, dolap gibi mobilyalar konulmamalıdır. Radyatörden yayılan ısıнын önü kesildiği için ısınması gereken bölgeye ısı ulaşmadan kaybolacaktır.
4. Tasarruf amaçlı kombi sık aralıklarla açılıp kapatılmamalıdır. Kombi her açıldığında odayı istenilen sıcaklığa getirebilmek için daha fazla enerji tüketecektir. Bu nedenle makul bir derece belirlenerek aralıksız uzun süre çalıştırılması önemli ölçüde doğalgaz ve elektrik tasarrufu sağlayacaktır.
5. Kış başlangıcında kombi bakımı mutlaka yapılmalıdır. Kombi bakımı teknik bir iştir. Yeterli bilgi sahibi değilseniz kombi servislerinden destek almanızda yarar vardır.
6. Kış başlangıcında mutlaka radyatör suları kontrol edilmeli, eksik olan su kalorifer sistemine verilmelidir. Ayrıca radyatör havalarının da alınması, radyatörlerin homojen olarak ısınması için çok önemlidir.
7. Kullanılmayan odalarda bulunan radyatörlerin vanalarını kapatabilirsiniz. Ancak bu durumda kullanılmayan odanın kapıları sürekli kapalı olmalı ve mümkünse kapı eşiği kapatılmalıdır.
8. Perdelerin radyatörün üzerini örtmesine izin vermeyin. Perde ile kapanması radyatörün ısı dağılımına engel olur.
9. Kombinin üzerinde mutlaka ısı termostatu kullanılmalıdır. Isı termostatu kombiyi istenilen sıcaklığa ulaştığında kapatacaktır.
10. Geceleri kombi tamamen kapatılmamalı, düşük sıcaklıklarda çalıştırılmalıdır. Bu şekilde odalar tamamen soğumadan belirli bir ısıda kalır ve tekrar ısınması daha kolay olur.
11. Yıllık kombi bakımının yetkili servislerce yapılması en iyi sonucu almanız için çok önemlidir.

2. Aşağıdaki kelimelerin eş anlamlılarını metni de göz önünde bulundurarak bulalım.

1. alternatif	a. ipucu
2. talep	b. uygun
3. değer	c. devamlı
4. nesil	ç. seçenek
5. tüyo	d. istek
6. makul	e. fayda
7. aralıksız	f. ehil
8. önemli	g. netice
9. yarar	ğ. soy
10. izin	h. müsaade
11. yetkili	ı. mühim
12. sonuç	i. kıymet

DİL BİLGİSİ

3. Aşağıdaki boşlukları dolduralım.

- Ders çalışmaya başla..... puanlarım yükseldi.
- Çalışanları düzenli kontrol et..... işler daha da düzeldi.
- Bu tebligatı al..... üç gün içinde ifade vermelisiniz.
- Senin git..... her şey daha da kötüleşti.
- Aranan kişinin bulun..... bütün dikkatler ona çevrildi.
- Araştırmaların sonuçları..... daha doğru bir açıklama yapılacaktır.
- Uçağa bin..... ağzını bıçak açmadı.
- Onunla geçen haftaki görüş..... bir daha konuşmadık.
- Ona yardım et..... daha dikkatli oldu.
- Uçağın in..... bir saat uçakta bekledik.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Teknolojiden uzak, doğayla iç içe bir ortamda yaşayabilir misiniz?

OKUMA

EKOLOJİK DÖNGÜLER

Günlük yaşam bizi birçok sorunun içine çekerken, çoğu zaman büyük resmi görmekte zorlanıyoruz. Oysa dünyanın bize gönderdiği sinyallerle, anlatmak istedikleri var.

Her geçen gün kendimizi, ailemizi, yakınlarımızı, mahallemizi aşan sorunlarla başa çıkmamız gerekiyor. Günlük yaşamımız neredeyse gezegensel sorunlarla mücadeleye içinde geçiyor. Hava kirliliği, çöpler, trafik, gıdalardaki zehirler ve daha birçok problem sağlığımızı tehdit eder hale geldi. Oysa dünyamızdan bir adım geride, döngüler devam ediyor hâlâ. Yaşam mucizesi örgüsünü örmeye devam ediyor. Belli ki hâlâ yapacak bir şey var.

Şehrin bizi doğadan uzaklaştırdığını iddia ediyoruz. Oysa şehir yaşantısında bile doğa dışımızda değil, iç içeyiz. Doğayı yaşamak için kırsala kaçmak gerekmez.

Çoğu şehir tutsağı kendini emekliye ayıracağı günü iple çekerken, şehrin bu karmaşasına halen katkıda bulunuyor. Hâlâ bir yerlerde doğaya gitmek için para biriktirmeye çalışıyor. Her ne kadar doğanın bizi her koşulda büyük bir sevgiyle kucaklayıp besleyeceğini düşünüyor olsam da şehirdeki bu koşturmacanın acısını yaşayanların ufak bir ödülü olsa gerek. Bu ödül, günümüze farklı gözle bakabilme yeteneğini geliştirmek olabilir mi?

Ay döngüleri, büyümesi, küçülmesi, vücudumuzun ve dünyanın alışverişini düzenler. Mevsimler ve iklimler yeryüzünü, bitki örtüsünü, börtü böceğini biçimlendirir. Pazardaki meyve sebzenin çeşitliliği, bedenimizin ihtiyaçlarıyla değişir. Çevremizdeki hayvanlar, bitkilerin çeşitliliği değişime uğrar her an. Kuşlar göç eder, bir ağacın yaprakları gövdesini terk eder, çıplak bırakır. Bunları izleyerek mevsimleri hissedebiliriz. Doğanın döngüleri, azotun, karbondioksitin, oksijenin havadaki oranının sabit kalabilmesini sağlar. Ay'ın Dünya'mızı ve bedenimizi su elementi yoluyla doğrudan etkilediğini biliyoruz. Öyle ki Ay'ın Dünya'mız çevresindeki 28 günlük yolculuğunun her gününün ayrı bir etkisi vardır. Üstelik bu etki, bitkiler ve toprak üstünde de yoğun şekilde kendini gösterir.

Tüm bunları gözlemek, bu döngülerin içinde yer almak ve bedenimizi ev-iş arasındaki o doğrusal çizgiden kurtararak, mümkün olduğunca yaşamın muhteşem döngüsü içine tekrardan sokabilmek için yapabileceklerimiz var elbette. Çünkü geçmişte bunu yaptık. Geçmişte, atalarımızın zamanında doğayla dönüyor, doğayla haşır neşir oluyorduk. Ne olduysa oldu, o sarmaldan çıktık. Şimdi mesele tekrar o döngüye girme isteği ama çaba olmadan bu istek yeterli değil.

2. Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise “D” yanlış ise “Y” ile yazalım.

- Gezeganimizle ilgili sorunlar, günlük hayatımızın içinde olamayacak kadar büyüktür. ( )
- Şehir hayatının zorluklarından bunalanların tek seçeneği doğaya kaçmak. ( )
- İnsanın gezegende yaşamını sürdürebilmesinde, diğer canlıların da payı vardır. ( )
- Ay'ın bitkiler üzerindeki etkisi, insanlar üstündeki etkisi kadar değildir. ( )

DİL BİLGİSİ

3. Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili kelime çıkarılırsa cümlelerin anlamında daralma olur? (ÖO 2005)

- a. Bu konuda sen herkesten tecrübelisin.
- b. Onlar bizi engelledi, bari sen bize destek olsaydın.
- c. Güzün sıcak ülkelere göçen kuşlar baharda geri döner.
- ç. Çocuklar içinde Ahmet diğerlerinden daha çalışkandı.

2. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili kelime çıkarılırsa cümlelerin anlamında daralma olmaz? (ÖO 2003)

- a. Aklına geleni birden söyleyiverdi.
- b. Genç kızın gözleri artık onu görmüyordu.
- c. Sohbet ilerledikçe herkesin neşesi artıyordu.
- ç. Dağların arasından geniş bir düzlüğe çıkmışlardır.

3. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili kelime çıkarılırsa cümlelerin anlamında daralma olmaz? (ÖO 2003)

- a. Ahmet ablasıyla birlikte bize geldi.
- b. Alp, yazılı sınavdan yine iyi not aldı.
- c. Ailece güzel bir evde oturuyorlar.
- ç. Doğduğu kenti, Ankara'yı çok özlemişti.

4. "Buzlu yollarda araçların kaza yapma şansı artar." cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (ÖKS 2003)

- a. Gereksiz kelime kullanılması
- b. Özne-yüklem uyumsuzluğu
- c. Öznenin iyelik eki alması
- ç. Yanlış kelime kullanılması

5. "Çok yetenekli bir çocuk ama bir o kadar da gayretli." Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (ÖKS 2001)

- a. Bağlaç uyumsuzluğu
- b. Çelişen kelimeler kullanılması
- c. Yanlış tümleç kullanılması
- ç. Özne-yüklem uyumsuzluğu

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış kelime kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır? (ÖKS 2000)

- a. Bu iki kavram arasında önemli bir ayrım var.
- b. Kirli havanın halk sağlığına zararlı olduğu sonucuna varılmıştır.
- c. Sergide, yazarın ressam tarafından çizilmiş fotoğrafı ilgi gördü.
- ç. Günümüzde fabrikalar, kent merkezine uzak olan yerlere kuruluyor.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış kelime kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır? (ÖO 1999)

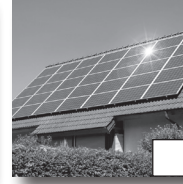
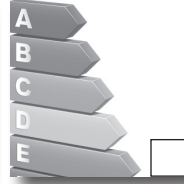
- a. Ereğli, Türkiye'nin çelik gereksiniminin üçte ikisini veriyor.
- b. Ne zaman o kazayı hatırlasam içime fenalık geliyor.
- c. İşe erken başladığım günlerde çalışmalarım daha verimli oluyor.
- ç. Gelişmeleri işine geldiği biçimde yorumluyor.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır? (ÖO 2004)

- a. Yorgun ve sinirli araba kullanmak tehlikelidir.
- b. Köy halkı, konukları karşılamak için meydana toplandı.
- c. Ülkemizin her alanda çalışkan insana ihtiyacı vardır.
- ç. Kemal Tahir, Türk romanının ustalarındandır.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki resimlerle kutudaki çevre koruma önlemlerini eşleştirelim.

a. Elektrik tasarrufu yapma	b. Enerji tüketimi A sınıfı olan elektronik âletleri kullanma
c. Geri dönüşüm	ç. Güneş enerjisinden yararlanma
d. Rüzgâr enerjisinden yararlanma	e. Su tasarrufu yapma
f. Tasarruflu ampül kullanma	

OKUMA

GERİ DÖNÜŞÜMMETRE

“Hiç vaktim yok... İş yerinde bir yüzü olan kâğıtları yerimden kalkıp kâğıt dönüşüm kutusuna atmayacağım şimdi... Hiç vaktim yok... Evdeki metal kutu, plastik, kâğıt ne varsa aynı çöpe gidecek doğal olarak. Bir de onlarla mı uğraşacağım...” derken, çöpe attığım bu naylon poşetler en az 400 yıl en çok 1000 yıl boyunca doğada kalacak. Yani benim çöpe attığım her torba, torunumun torununun zamanında bile yeryüzünde olacak. Çöpe attığım her cam şişe, her kâğıt, çöp alanlarını doldurmaya devam edecek. Kullanmayıp çöpe attığım elektronik eşyaların içindeki kimyasallar çözünerek toprağı zehirleyecek. Oysa sadece minik bir adımla, evdeki çöp kutunuzun yanına koyacağınız minik kutularla büyük farklar yaratabilirsiniz. İşe “Geri Dönüşümmetre”de kendi alışkanlıklarınızı ölçerek başlayın. Geri Dönüşümmetre’deki soruları yanıtladıkça yeni bilgilerle karşılaşacaksınız. Bu bilgiler ışığında hayatınızı değiştirip değiştirmemek ise size kalmış.

- Evde geri dönüşüm için
  - Kâğıtları ayrı, plastikleri ayrı, metalleri ayrı biriktiriyorum.
  - Sadece kâğıtları ayırıyorum.
  - Hiçbir şey yapmıyorum.
- Denize çöp atılmasına
  - Karşıyım. Hatta deniz temizliği etkinliklerine katılmak isterim.
  - Bu konuyu hiç düşünmedim.
  - Koca deniz benim attığım çöple mi kirlenecek?
- İş yerimde çok atık kâğıt çıkıyor. Onları
  - Geri dönüşüm yapan kurumlara veriyorum.
  - Aslında tekrar kullanmak lazım ama ne yapmalı bilemedim.
  - Hiç vaktim yok, bir de onları düşünemem.
- Pil kullanırken
  - Biriktirir marketlerdeki pil kutularına atarım.
  - Şarj edilebilir pil kullanırım.
  - Bitince çöpe atarım.
- Bozulan elektrikli ev aletlerini
  - Servisini bulup tamir ettiriyorum
  - Elektronik atık toplayanlara veriyorum.
  - Atıp yenisini alıyorum.

6. Hediye alırken

- a. Özel bir hediye paketine sardırmiyorum, gerek yok.
- b. Üzerine sadece küçük bir süs koyduruyorum, kâğıda sardırmiyorum.
- c. Güzel güzel kâğıtlarla paketletip süslerle bezeyip bir de güzel naylon poşete koyuyorum.
- 7. Evde kızartma yapıldığında kullandığımız yağ
- a. Özel atık yağ bidonlarında biriktirip toplayanlara veriyorum.
- b. Biriktiriyorum, dökmüyorum ama açıkçası toplayanlara vermekle de uğraşamıyorum.
- c. Vaktim yok demiştim ya, doğal olarak buna da vakit ayıramıyorum.

a. Ambalajları fazla olan ürünlerden kaçınarak 600 kg karbondioksit tasarrufu sağlamak mümkün. ABD’de yapılan bir araştırmaya göre çöp arazilerine atılan plastik malzemelerin % 56’sını paket malzemeleri oluşturuyor. Bunların % 75’i ise evlerden gelen atıklar.

b. Atık bitkisel yağların toplanması ve biyodizele dönüştürülmesi, önemli bir çevresel problemi avantaja çeviriyor. 1 litre atık yağ, 1 milyon litre yer altı suyunu telafi edilemez şekilde kirletiyor.

c. Atıkların denizde yok olma süreleri: Cam şişe 1 milyon yıl, plastik şişe 450 yıl, teneke kutu 80 – 200 yıl, deri 50 yıl, boyalı tahta 13 yıl, plastik çanta 10 – 20 yıl, gazete 6 hafta.

ç. Bilgisayar monitörleri, dijital çalar saatler, televizyonlar... Tüm bunların kılıfları plastikten yapılıyor. Bozulan elektrikli aleti çöpe attığımızda elektronik atığa dönüşüyor. Araştırmalara göre sadece ABD’de bir yılda 2 milyon ton elektronik atık üretiliyor. Bunların sadece % 15’i geri dönüştürülüyor. Türkiye’de elektronik atıklarınızın çevre kirliliği yaratmaması için sizin de yapabilecekleriniz var. Elektronik atıklarınızı e-hurda satıcısına verebilirsiniz.

d. Kâğıtlar, cam gibi sınırsız kere geri kazanılamıyor ve son kullanılma limitlerine kısa sürede ulaşıyor. Kâğıt atıkların geri dönüştürülmesi de enerji gerektiriyor. Bu nedenle amaç daha az atık çıkarmak olmalı. Kâğıdın iki yüzünü kullanmak, faks yerine e-posta göndermek kâğıt tüketimini azaltır.

e. Pil alırken şarjlı pilleri tercih etmekte fayda var. Daha da duyarlı davranabilirim diyorsanız mekanik olarak çalışan aletleri tercih edebilirsiniz. Piyasada enerjisini güneşten alan şarj aletleri de bulunuyor. Atık pilleri evsel çöplerle karıştırmayın. Atık pilleri rastgele sokağa, denize ve kanalizasyona atmayın, toprağa gömmeyin, ateşte yakmayın.

f. Türkiye’de her yıl çöpe atılanların % 12 – 15’i geri kazanılabilir nitelikte. Geri kazanılabilir atıkların çöplerimizde kapladığı alan ise % 35’i buluyor. Evimizden çıkan çöplerin sadece yarısını geri dönüştürsek yılda 1200 kg karbondioksitin atmosfere salınmasını da engelleyebileceğiz.

2. Test sorularını yanıtlayalım. Verilen açıklamalarla test sorularını eşleştirelim.

1. ( ) 2. ( ) 3. ( ) 4. ( ) 5. ( ) 6. ( ) 7. ( )

DİL BİLGİSİ

3. Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır? (OKS 1999)
  - a. Geçirdiği kazada kolu sağlam, ayağı ise kırılmıştı.
  - b. Bir kişinin azığı iki kişiyi aç koyarmış.
  - c. Gecenin karanlığında yoluna devam etti.
  - ç. İnsanlara yardım edebilmek en büyük mutluluktur.
2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur? (OKS 2005)
  - a. O, yurdunu hatta evini terk etti.
  - b. Hayatta bütün zorluklara göğüs geçirdi.
  - c. Ali, ailede herkesin güvenini kazanmıştı.
  - ç. Konukseverlik, Türklere özel bir davranıştır.
3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişi zamirinin kullanılmaması anlamda belirsizliğe yol açmıştır? (OKS 2004)
  - a. Gelmesi gerektiğini niçin düşünmediniz?
  - b. On yıllık ehliyeti olduğunu bilmiyorduk.
  - c. Dost canlısı biri olduğunu söylediler.
  - ç. Bir müddet beklemeleri gerekiyormuş.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Uzay ile ilgili hangi bilimkurgu filmlerini, kitaplarını biliyorsunuz? Bu ürünlerde Dünya dışı varlıklar hangi özellikleri taşıyor? Nasıllar? Tartışalım.

OKUMA

UZAYLILARA YERİMİZİ SÖYLESEK Mİ, SÖYLEMESEK Mİ?

İnsanlığın cevabını en çok merak ettiği soru: Evrende yalnız mıyız? Ya bir gün bu sorunun cevabının hayır olduğunu öğrenir ve bizden daha akıllı bir uygarlıkla karşılaşsak? Ya o uygarlık arkadaş canlısı değilse? Bilim kurgu filmlerine konu olmuş senaryoları yaşamayacağımız ne malum?

Bilim insanları son zamanlarda Dünya dışı olası canlılara sesimizi duyurup duyurmama konusunda kararsız. Bu konu ünlü astrofizikçi Stephen Hawking tarafından ağustosta yapılan SETICON Kongresi'nde ortaya atıldı. Hawking'e göre uzaylılarla iletişim kurmak Dünya'ya zarar verebilir. Kongredekileri ikiye ayıran bu tartışma hakkında çeşitli görüşler var.

SETI'nin eski başkanı John Billingham'a göre bir risk var. Bu yüzden uzaylılarla iletişim kurmaya çalışmamalıyız. SETI yıldızlararası Mesaj Direktörü Douglas Vakoch ise arkadaş canlısı olmasalar bile, uzaylıların uzak mesafelerden bize zarar vermesinin zor olacağını söylüyor. Hawking'e göre bizimle iletişime geçecek bir medeniyetin, bizden daha köklü ve gelişmiş bir teknolojisi olacaktır. Dolayısıyla insanlığa zarar verecek ya da kaynaklarını yok edecek güce de sahip olacaklardır. Hawking "Bu yüzden varlığımızı belli edecek sinyaller yollamamalıyız." diyor.

Billingham'a göre uzaydan gelen sinyalleri dinlemekte problem yok. Ancak, uzaya sinyal göndermek sıkıntı yaratabilir. Billingham, bu ikilemin çözülmesi için dünya genelinde bir konferans yapılması gerektiğini öne sürüyor. Kanadalı bilim kurgu yazarı Robert Sawyer'la küçük bir grup bilim insanının gezegen adına karar almasını uygun bulmayarak uluslararası platformda karar alınması gerektiğini savunuyor.

SETI Enstitü Astronomu Shostak, bu tartışmaların gereksiz olabileceğini söylüyor, çünkü dünyamız zaten yüzyıllardır uzaya sinyal gönderiyor. Shostak şöyle diyor: "Radyo ve televizyon yayınları uzaya elektromanyetik dalgalar sızdırıyor. Bu dalgalar çok güçlü olmamalarına rağmen, bunların gelişmiş bir uygarlık tarafından fark edilmeleri zor olmayacaktır."

Bunların yanı sıra, uzaylıların dünyaya neden zarar vermek isteyeceği de ayrı bir soru. Vakoch'a göre onca yol gelmek bile oldukça zahmetli ve enerji gerektiren bir iş iken bir de dünyanın kaynaklarını kendi gezegenlerine taşımak ve bunun için savaşmak oldukça gereksiz. Shostak, bu durumu amazon.com'dan bir kitap alıp 60.000 dolar kargo ödemeye benzetiyor.

2. Aşağıdaki cümleler metne göre doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Dünyadan başka bir yerde yaşayan canlıların olası niyetleri,
uzay konusunda çalışan uzmanların gündemini işgal etmektedir. ( )
2. İlgili kongreye katılan bilim insanları, uzaylıların olası yaklaşımlarının niteliğinde hemfikir. ( )
3. Billingham, uzaylılarla iletişim kurma konusunda alınacak kararın,
küçük bir uzman grubunun yetkisinde olmadığını düşünüyor. ( )

3. Siz hangi görüşü benimsiyorsunuz? Size göre ne yapılmalı?

DİL BİLGİSİ

4. Aşağıdaki cümleleri yeniden yazalım.

1. Seni unutsaydım bu kadar zaman beklemezdim.
.....
2. Matematiği sevmeseydi derslere bu kadar düzenli gelmezdi.
.....
3. Niçin bana kızılıyorsun? Bunun bir sır olduğunu söyleseydin ben de kimseye söylemezdim.
.....
4. Yemek yapmayı hiç bilmiyorum diyordun ama biber dolman çok güzel olmuş. Nasıl oldu bu iş?
.....
5. Senin masa örtün daha güzelmiş. O mağazayı hiç duymamıştım, bilseydim ben de oradan alırdım.
.....
6. Bayramda ev çok kalabalıktı, 17 kişiydik. Üstüne bir de Ankara'dan ablamlar geldi.
.....
7. Ödevimde bana yardım edeceğine söz vermiştin. Nereye gidiyorsun?
.....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki kelimeler bulmaca içine yerleştirilmiştir. Kelimelerin anlamlarını ve bulmaca içindeki yerlerini bulalım.

1. Asparagas	2. Enformasyon	3. Dezenformasyon	4. Magazin	5. Medya
6. Manipülasyon	7. Propaganda	8. Sansasyon	9. Reyting	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	M	T	Ü	D	C	D	V	O	A	M	P	U	E	D	C	S
2	E	A	S	E	A	E	A	T	S	E	Ç	X	V	E	Z	K
3	C	O	A	Z	S	Z	F	M	P	D	Ö	E	M	Z	Ş	I
4	M	A	N	İ	P	Ü	L	A	S	Y	O	N	C	E	T	E
5	İ	E	S	C	A	Z	S	G	B	A	G	F	A	N	O	I
6	F	U	A	J	R	G	İ	A	Ö	Ğ	E	O	I	F	A	C
7	O	Ü	S	Ç	A	D	T	Z	Z	R	K	R	N	O	M	B
8	H	L	Y	Ş	G	P	L	İ	B	H	M	M	N	R	K	Z
9	P	R	O	P	A	G	A	N	D	A	A	A	T	M	İ	N
10	R	O	N	A	S	E	T	R	İ	G	E	S	Ç	A	D	B
11	E	G	Ö	S	Z	A	D	F	İ	Y	E	Y	H	S	G	L
12	N	A	D	I	R	M	L	E	O	R	P	O	A	Y	O	N
13	A	S	P	A	D	E	Z	E	N	M	G	N	C	O	M	E
14	M	A	İ	N	G	E	Z	R	R	E	Y	T	İ	N	G	K

OKUMA

MEDYA ARAÇLARININ DOĞUŞU

Teknolojinin durmaksızın gelişmesi günümüzde haberleşme için kullandığımız araçları da değiştirmiştir. Günümüzde haberleşme için çok önemli yere sahip olan telefon yerini cep telefonlarına, radyo ise yerini televizyon ve internete bırakmıştır. Peki, bu medya araçlarının nasıl keşfedildiğini biliyor muyuz?

Sinyali Aldım

İtalyan kâşif Guglielmo Marconi, radyonun babası olarak kabul edilir. Marconi ile birlikte 1898 yılında ilk radyo resmen doğmuştur.

Radyo, ilk olarak gemiden sahille haberleşmek için kullanılmış. İlk keşif şu şekilde gerçekleşmiş: Marconi bir gemiden, geliştirdiği radyo ile kıyıda bulunan hizmetçisine kablosuz telgraf aracılığıyla 3 tane "S" harfi yolladı. Sinyal alındığı zaman ateş edilecekti. Marconi 3

"S"yi yollama komutunu verdiğinde yeryüzünde ilk defa radyo dalgaları yayıldı, 3 "S" uzayda dolaştı, dolaştı ve alıcıya ulaştı. Sinyalin alıcıya ulaştığı görüldükten sonra tetik çekildi. Deney başarılıydı. Böylelikle ilk radyo da pratik olarak çalışmış oldu.

Duvara Asılan Haberler

Gazetenin en ilkel örneği, sadece haberleri duyurmak içindi. Gelip geçen yolculardan ya da hükümet kaynaklarından edinilen haberler toplanıyor, çok basit bir ifadeyle büyük boy bir kâğıda yazılıyor ve herkesin okuması için belirli bir yerde duvara asılıyordu.

Bunu gerçek anlamıyla bir gazete sayamayız. Gerçek anlamda bir gazete, dilediğiniz zaman, dilediğiniz yerde okumak için yanınıza alabileceğiniz bir şeydir. Bu ihtiyacı karşılayan ilk gazetenin tarihi 1300 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Gazete sayesinde hükümet, halkı önemli gelişmelerden, herkesin duymasında, öğrenmesinde yarar olan büyük olaylardan haberdar edebiliyordu.

Telefon 150 Yaşında

Bundan 150 yıl önce bilim insanlarından oluşan meraklı bir dinleyici kitlesi Frankfurt Fizik Cemiyeti'nde bir araya geldi. Toplananlar, Alman mucit Johann Philipp Reis'in son icadını görmek için sabırsızlanıyordu. Henüz 27 yaşında olan genç öğretmenin verdiği konferansın adı oldukça sevimsizdi: "Galvanik akım yoluyla seslerin istenilen mesafelerde yayılması".

Reis, bilimsel çalışmalar sonucunda geliştirdiği cihaza "telefon" adını verdiğini belirtti. İnsanın telefonla tanışması işte böyle başladı. Reis'in geliştirdiği düzenekte taraflardan biri konuşuyor ve diğeri sadece dinliyordu. Dinleyen kişi sesini karşı tarafa duyuramıyordu. Düzenegın test edilmesi için Reis arkadaşıyla bir bağlantı gerçekleştirdi. İzleyicilerin iki arkadaşın aralarında önceden anlaşmış olduğunu düşünmemesi için tuhaf bir cümle söyledi: "At hıyar salatası yemez." Düzenek başarılı oldu ve bu sözler bir telefonda söylenmiş ilk cümle olarak tarihe geçti.

Tuğla Cep Telefonu

Ürettiği kablolu cep telefonu ile ilk görüşmeyi 3 Nisan 1973 tarihinde yaparak tarihe geçen Cooper'ın ilk Motorola cep telefonu 850 gram ağırlığında, 25 cm yüksekliğinde, 8 cm derinliğinde ve 4 cm genişliğindeydi. Şu anda üretilen ve avuç içinde kaybolacak kadar küçük cep telefonlarıyla karşılaştırıldığında daha çok bir tuğlayı andıran ilk cep telefonu üretildiği dönem için bir devrim niteliği taşıyordu.

Cooper, Motorola'da sistem bölümü müdürü olarak çalıştığı dönemde, cep telefonunun geliştirilmesinin ardında yatan fikri şöyle açıklıyor: "Temel hayalimiz insanların arabalarla konuşmak zorunda kalmamasıydı. İnsanlar bir masayı ya da bir duvarı aramak istemiyorlardı. Diğer insanları aramak istiyorlardı."

Türkiye'nin İlk Bilgisayarı Tv'den Bozma

İlk kez 7 Ocak 1946 tarihinde "ENIAC" adıyla kullanımına başlanan elektronik bilgisayar, 65'inci yılına hayal edilemeyecek güçte giriyor.

İlk "ENIAC" 30 ton ağırlığında, 167 metrekare büyüklüğündeyken zamanla küçüldü, ucuzladı. Günlük hayatın Türkiye'nin ilk kişisel bilgisayarla tanışması ise 1980'de, bugün Bilkent Üniversitesi Rektörü olan Prof. Dr. Abdullah Atalar'ın, siyah beyaz televizyonu bilgisayar ekranına dönüştürmesiyle gerçekleşti.

Bir Lavabo Ve Bir Çay Tenekesi

21. yüzyılın vazgeçilmez aletlerinden biri olan televizyonun tarihi, 75 yıl önce, İskoç mucit John Logie Baird'in keşfiyle başladı. Baird, 21. yüzyılda insanları saatlerce karşısında oturabilen televizyonun babasıydı.

Parası olmadığı için ilk televizyonunu bir lavabo ve bir çay tenekesiyle yapan Baird, bir sonraki denemesinde projeksiyon lambasını bisküvi kutusuyla kaplayıp basit bir düzenek geliştirdi ve düzeneğe kullanılmış lenslerle devrelerden tarama diskleri ekledi. Baird'in icat ettiği bu düzenek, tahta çubuklar arasına nakış iğneleri ve balmumuyla tutturulan bir cihaz olarak TV'nin dedesi kabul edildi.

2. Medya araçlarının keşfi nasıl gerçekleşmiştir? Eşleştirelim.

1. bilgisayar	a. başka cihazlardan yararlanma
2. cep telefonu	b. bilimsel çalışma
3. gazete	c. deneyim
4. radyo	ç. dönüşüm
5. telefon	d. ihtiyaç
6. televizyon	e. iletişim isteği

3. Aşağıdaki kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştirelim.

1. devrim	a. kesin olarak
2. düzenek	b. emir
3. hıyar	c. salatalık
4. komut	ç. mekanizma
5. resmen	d. inkılap

4. Aşağıdaki boşlukları uygun eklerle dolduralım.

1. Annemin, evin ışıklarını açık bırakıp dışarı çık..... .
2. Ara sıra da olsa bu kafeye uğra.....? Onu mutlaka bulmam lazım.
3. Artık dön.....? Hepimiz seni çok özledik.
4. Bana çok beğendiğini söylemeseydin benim bu kitabı oku..... .
5. Bazen gülmek iste..... hiç! Her zaman çok mutlu görünüyorsun.
6. Beni arayıp sor..... ki! Elbette evleneceğimi bilmezsin.
7. Bir günden bir güne ailemi aramayı unut..... . Onlar hep aklımda.
8. Buraya gelmeye son anda karar verdim. Meğer seni gör..... .
9. Çocukların ne kitap oku..... ne de araştırma yap..... . Varsa yoksa oyun, televizyon, internet...
10. Çok yorgunsam yemek yemeden uy..... .
11. Daha önce hiç birini terk et.....? Bilmek istiyorum.
12. Gerçekten daha önce pasta yap.....? Ben ailemden birinin her doğum gününde yaparım.
13. Kendine yeni bir ayakkabı al.....? Yoksa ayakkabıların seni bırakmasını mı bekliyorsun.
14. Neyse ki kazada bana bir şey olmadı. Yaşa..... .
15. Ol....., hiç üzülme. Her işte bir hayır vardır.
16. Onun bu işi yap..... . En iyisi ben yapayım.
17. Sanıyorum, yüksek sesle şarkı söyle..... çünkü sesimi beğenmiyorum.
18. Sonradan pişman olsam da sadece inadımdan birini ara..... .
19. Şu hayatta kork.....? Her zaman çok cesaretli görünüyorsun.
20. Televizyonu kapatmadan uyu..... hatta koltukta boynum tutulur.
21. Uzun zamandır spor yap..... . Gördüğün gibi çok kilo aldım.

5. Aşağıdaki cümleleri uygun eklerle yeniden yazalım.

1. Bu zamana kadar başka bir ülkeye hiç gitmedim.
.....
2. Aylardır televizyon seyrettim mi ki! Söz ettiğiniz diziyi hiç bilmiyorum.
.....
3. Daha önce farklı bir yerde çalışmış mı?
.....
4. Yıllardır ders kitabı dışında bir kitap okumuyorum.
.....
5. Sabahtan beri o köşede oturuyorsun. Bana yardım etmiyorsun.
.....
6. Her zaman kendini düşünüyor. Ailesini ve arkadaşlarını umursamıyor.
.....
7. Beni zorlamasan tek başıma gidip o şehri gezmezdim.
.....
8. Bizi yeni evine davet etmeyecek galiba, en iyisi biz gidip sürpriz yapalım.
.....
9. Sence bu otobüs gelecek mi? Taksiye binelim mi?
.....

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. Aşağıdaki soruları tahmin edip cevaplayalım.

- Aşağıdakilerden hangisi medyayı oluşturan iletişim araçlarından biri değildir?
a. TV b. Radyo c. Mektup ç. Gazete
- Milletvekili seçilmek isteyen bir kişi çalışmalarını en ucuz şekilde hangi kitle iletişim aracıyla yapar?
a. İnternet b. Radyo c. Televizyon ç. Gazete
- Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde kitle iletişim araçlarının işlevi anlatılmamaktadır?
a. Eğlendirme b. Haber verme c. İş bulma ç. Kamuoyu oluşturma
- Etnografya Müzesi'ni tanıtan bir programı izleyen öğrenci, medyanın hangi işlevinden yararlanmıştır?
a. Haber ve bilgi verme b. Eğitim
c. Kültürel değerlerin korunması ç. Tanıtım
- Hangi kitle iletişim araçlarıyla iletişim kurulduğunda geri bildirim alınabilir?
a. Telefon b. Dergi c. Sinema ç. Mektup
- Sıklıkla reklam programı izleyen bir kişide görülmesi en az beklenen davranış aşağıdakilerden hangisidir?
a. Gereksiz harcama yapma b. Marka tutkunu olma
c. Ürünleri ucuza satın alma ç. Ürün koleksiyonu yapma
- Üzücü bir haberden çocukların olumsuz etkilenmemesi için medyaya düşen görevler hangi seçenekte yer almaktadır?
a. Medya haberde ayrıntılara yer vermemelidir.
b. Medya habere reyting kaygısıyla bakmamalıdır.
c. TV'de üzücü haberler geç saatlerde verilmelidir.
ç. Haberlere yorum katılmamalıdır.

OKUMA

MEDYANIN GÜCÜ

SOSYAL MEDYA DEPREMDE CAN KURTARDI

Sosyal medya, doğal afette ilk akla gelen iletişim aracı olmaya başladı. Pazar günü saat 13.41'de meydana gelen Van merkezli 7.2 büyüklüğündeki depremde ilk harekete geçen yine sosyal medya oldu. Deprem haberinin Twitter ve Facebook üzerinde duyulmasının ardından henüz televizyonlar bölge muhabirleriyle bağlantı kurmaya çalışırken Twitter üzerinde yıkılan binalara ait ilk bilgiler geçmeye başladı.

Kısa sürede organize olan kullanıcılar, enkazların bulunduğu noktalar ile enkaz altında olması muhtemel kişilere ait bilgileri iletmeye başladı. Bu bilgiler o kadar işe yaradı ki Akut Genel Sekreteri Saydun Gökşin, "Akut olarak kurtardığımız ilk üç kişinin konumuna ait bilgiler bize Twitter aracılığıyla ulaştırıldı" dedi.

EVİM EVİNDİR

Türkiye 23 Ekim Pazar günü Van'dan gelen sarsıntının şiddetiyle adeta bir kez daha sarsıldı. Deprem, Van için çetin günlerin habercisiydi. Gazeteci Ahmet Tezcan, "Kıracı bekleyenler kış sürecini atlatması için evlerini Vanlılara veremez mi" ve "İstanbul'daki evimi Vanlı bir ya da iki aileye vereceğim" şeklindeki mesajını sosyal medyada paylaştı.

"Çadırı en az olan deprem bu olsun" sloganıyla hayata geçirilen kampanya, Mekke'den Medine'ye hicret eden muha-

cirlere, ensârın evlerini açmasına benziyordu. Türkiye'nin dört bir yanındaki yardımseverlere seslenen kampanya kapsamında, kış şartlarının yaşandığı Van'da evsiz kalınlara vatandaşlar yardım elini uzattı.

OKUL EKLIYORUZ

Çocukların bayramında NTV'den çocuklara armağan! NTV, 23 Nisan'da herkesi ekran başına çağırıyor, Türkiye'nin her yanına okul ekliyor. NTV'de gün boyu canlı yayınla, UNICEF'in 'Okul ekliyoruz' kampanyasına adanmış özel yayın olacak. Kampanyanın amacı okul ihtiyacı olan yerlere ek derslikler yaptırmak. Türkiye'nin çok acil okul ihtiyacı var. UNICEF, en hızlı ve ucuz çözümün prefabrik derslik olduğunu söylüyor; NTV destekliyor.

UNICEF ve NTV'nin işbirliği ile gerçekleştirilen "Okul Ekliyoruz!" kampanyasında 100 derslik hedefi aşıldı. Kampanyaya SMS, sanal pos ve havale ile yapılan bağışlar sayesinde en az 121 derslik kuracak kadar maddi destek sağlandı.

"ÜŞÜYORUZ SUAT AĞABEY"

İstanbul Altunizade Kredi Yurtlar Kurumunda kalan Hüseyin Çakır isimli öğrenci, Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç'a Twitter'dan "Suat Ağabey, İstanbul KYK Altunizade Erkek Öğrenci Yurdunda genç kardeşleriniz üşüyor. Kaloriferler yanmıyor, yedek battaniye yok" diye mesaj gönderdi.

İHA'nın haberine göre; Kılıç, Kredi Yurtlar Kurumu Genel Müdürü Hasan Albayrak'ı aradı ve ardından Çakır'a da şu mesajı gönderdi: "Sevgili Kardeşim. KYK genel müdürünü aradım. İnşallah üşümeyeceksiniz. Mevsim erken soğudu. Uyarınız sayesinde yarından sonra ülke genelinde yurtlarda kalorifer yanacak." Kısa bir süre sonra tüm Kredi Yurtlar'da kaloriferler yanarken, öğrencilere yedek battaniyeler de dağıtılmaya başlandı.

SOSYAL MEDYA VE OLİMPİYATLAR

Olimpiyatların açılış gününde 24 saat içerisinde olimpiyatlarla ilgili 9,5 milyon Tweet gönderilmiş olması, bu kez olimpiyatların daha farklı ekranlardan da çok yakından izlendiğini gösteriyor. İzleyiciler pes etmediler ve ülkelerinin sporcularını sosyal medya üzerinden desteklediler, başarıları ile övündüler ve kaybettiklerinde moral verdiler.

Twitter'da 1,5 milyona yakın takipçisi bulunan Usain Bolt, rekorlarına sosyal medyada da devam ediyor. Bolt, erkekler 200 metre finalini kazanırken hakkında dakikada gönderilen 80 bin tweet ile farklı bir olimpiyat rekorunun da sahibi oldu.

UNITED BREAKS GÜİTAR

Aranızda " United Breaks Guitar " şarkısını duyan var mı? Olay David Carroll isimli bir şarkıcının 3000 dolarlık el yapımı gitarının, United Airlines uçuşu sırasında kırılması ve yetkililerin bu konudaki geri dönüşlerine cevap vermemesinden kaynaklanıyor. Bunun üzerine Carroll bir şarkı yazıp Youtube üzerinde yayınlıyor. Yayınladıktan yalnızca 4 gün sonra United Airlines'ın hisse senetleri % 10 oranında düşüyor. Bununda parasal değeri yaklaşık 180 milyon dolar!

13 YILDA 700 BİN KİŞİYİ İŞE YERLEŞTİRDİ

Kariyer.net'in veri tabanında 14.7 milyon öz geçmiş bulunuyor, işveren olarak üye firma sayısı 34 bin. Her ay 4 milyona yakın farklı kişi Kariyer.net'i ziyaret ediyor ve yaklaşık 4.5 milyon başvuru gerçekleştiriliyor. Sitede yayınlanan iş ilanlarının sayısı 2011'de bir önceki yıla göre yüzde 36 artış göstermiş. 1999'dan bu yana Kariyer.net üzerinden istihdam edilen kişi sayısı 700 bini aşmış durumda.

2. Metinde medyanın gücü hangi alanlarda işe yaramıştır? Aşağıdaki başlıkları paragraflara yerleştirelim.

- a. Arama-Kurtarma
- b. Deneyimleri Paylaşma
- c. Destekleme
- ç. Haberleşme
- d. İhtiyacı Karşılama
- e. İş Bulma
- f. Yardımlaşma

3. Aşağıdaki kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştirelim.

1. çetin	a. çöküntü / döküntü / yıkıntı
2. enkaz	b. göç
3. hicret	c. göçmen
4. muhacir	ç. kurma
5. prefabrik	d. müşkül / zor

DİL BİLGİSİ

4. Aşağıdaki boşlukları uygun eklerle tamamlayalım.

1. Ben bu konuyu kapatalım dedikçe sen konuşmak..... ısrar ediyorsun.
2. Bu pastayı kardeşim..... yaptım. Ondan önce kimse dokunmasın lütfen.
3. Bugün günler..... doğum günüm. İyi ki doğmuşum.
4. Daha ilk bakış..... yalan söylediğini anlamıştım.
5. İlk gelişim..... siz burada yoktunuz galiba. Sizi hatırlayamıyorum.
6. İşin yoksa hafta..... bugün de sinemaya gidelim mi?
7. Sabah sabah onu karşımda görünce şaşkınlık..... konuşamadım.
8. Sana kızdığımı da nere..... çıkardın? Sadece çok yoğun olduğum için arayamıyorum. Hepsi bu.
9. Sence de ilk görüş..... aşk var mıdır?
10. Seneye kırkım..... basacağım. Yaşlanıyor muyum ne!

5. Aşağıdaki fiiller hangi durum ekiyle kullanılıyor? İşaretleyelim ve bunlarla ilgili bir cümle söyleyelim.

Fiiler	-E	-DE	-DEn
diretmek	( )	( )	( )
caymak	( )	( )	( )
nefret etmek	( )	( )	( )
bayılmak	( )	( )	( )
kızmak	( )	( )	( )
korkmak	( )	( )	( )
gülmek	( )	( )	( )
özür dilemek	( )	( )	( )
inanmak	( )	( )	( )
güvenmek	( )	( )	( )

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1. New Scientist adlı İngiliz dergisi son sayısında internetin neden olduğu yeni hastalık ve modern bağımlılıkları konu aldı. İnternet hastalıklarını isimleriyle eşleştirelim.

1. Blog teşhiri	2. Crackberry	3. Ego sörfü	4. Google takibi
5. Fotoğraf araştırma	6. Siberkondri	7. Wikipediolizm	

- İnternette sürekli kendi ismini ve tanınıp tanınmadığını kontrol etmek.
- Herkesin iyiliği için gizli kalması gereken sırları ve özel bilgileri internette ifşa etmek.
- Modern dünya yöneticisinin laneti. Bir cenazede bile kendini, Blackberry'yi (telefon etmek, e-posta ve internette sörf için kullanılan popüler elektronik alet) kontrol etmekten alamamak.
- Eski arkadaşlar, iş arkadaşları ve eski sevgililer hakkında Google'da casusluk.
- İnternette, daha önce hiç tanışmadığınız birinin fotoğraf albümüne bakmak.
- Online ansiklopedi Wikipedia tiryakiliği. Sitenin bağımlılığı test eden bölümü var.
- Sağlık hakkında internette yoğun tarama yapıp araştırma sonucunda gereksiz endişeye kapılmak, hastalığını yanlış teşhis etmek.

OKUMA

YA OLMASAYDI!

En iyi keşiflerden biri: İnternet. İster bağımlı deyin ister demeyin ama internet olmadan bir hayat düşünülemez. İletişim alışkanlıklarımızda yarattığı büyük devrimin yanı sıra internet bizlere, özellikle de araştırma yapma konusunda çok önemli avantajlar sunuyor. Önceleri tozlu kitapların bulunduğu bir kütüphanede araştırma yapmaya çalışırken, şimdi arama motorları sayesinde istediğimiz bilgiye saniyeler içinde ulaşabiliyoruz.

Online Education isimli bir firma "İnternet olmasa hayatımız nasıl bir kâbusa dönüşürdü?" diye düşünmüş ve bir araştırma ile şu sonuçlara varmış:

- 2002 yılından bu yana dünya çapında internet kullanımı hızla artıyor.
- Dünya çapındaki internet kullanıcılarının 10 yılda dört katına çıktığı görülüyor.
- Bu oranla birlikte yaklaşık 2.3 milyardan fazla internet kullanıcısı bulunuyor.
- İnternet sitelerinin sayısı da hızla artıyor. 2011 yılında açılan site sayısı 300 milyon.

Peki, internet olmasaydı ne olurdu? En ilginç kısmı burası aslında.

- Tam bir set Ana Britannica Ansiklopedisi'nin maliyeti 1200 dolar civarında. Online içeriğin maliyeti ise 0.
- İnternet çağında en sık kullanılan araçlardan biri de hiç kuşkusuz e-mail. İnternet olmasaydı ve biz e-mail gönderemiyor olsaydık, göndereceğimiz mektupların posta maliyeti ne olurdu? Hiç düşündünüz mü? Araştırmaya göre e-mail gönderilemiyor olsaydı, sadece büyük bir ülkede pul için 6.3 trilyon dolar harcanacaktı.

- İnternet'in bu gelişimi ile birlikte yeni iş dalları doğdu. Düşünsenize, İnternet olmasaydı kaç kişi işsiz olacaktı?

Peki, kullanıcılar tarafında durum nasıl?

- İnsanların % 65'i haberleri gazete ve televizyon yerine internet üzerinden takip ediyor.
- İnternet'te 30 milyar içerik paylaşıyor. Geçtiğimiz yıllarda sosyal medyanın Mısır gibi devletlerde nasıl kullanıldığına, insanların sosyal medya aracılığıyla nasıl örgütlendiklerine hep birlikte şahit olduk.

• Mısır'da yaşanan devrim için 90,000 Mısırlı'nın toplanması için sadece 1 hafta geçmiş. Yani kısa sürede 90,000 insan eylemden haberdar olup bir araya gelmeyi başarmış.

Ya da bir gün elimizden alınsa!

Cüneyt Kara (22): "Sabah kalktığımda ilk işim bilgisayarı açıp internete girmek oluyor. İnternette çok vakit geçiriyorum çünkü; bir web blogum var ve orada aklıma gelen her konuyu yazıyorum. Okula gittiğimde yanımda bilgisayarım olmasa bile cep telefonumdan bağlanıyorum. İnternet elimizden alınsa hayatın bir zevki kalmazdı."

Melike Durum (22): "Bir süre öncesine kadar vaktimin birçoğunu sosyal paylaşım ve oyun sitelerinde geçiriyordum. Şimdi biraz dozunu azalttık. Akşamları bloguma bir şeyler yazıp kapatıyorum. İnternet bir anda elimden alınsa sudan çıkmış balığa dönerim. Bu hayatımın büyük bir bölümünü etkiler. Ne yapacağımı şaşırırdım."

Hakan Açık (23): "Sabah staj yerime gittiğim zaman işe başlamadan önce ilk yaptığım şey facebook sayfamı bakmak. Bu yüzden işi ara sıra boşluyorum. Eve gittiğim zaman da gene ilk işim bilgisayarımı açmak oluyor. Yatmadan önce de muhakkak sayfalarımı kontrol ediyorum. Günümün büyük bir bölümünü internette geçiriyorum. İnternet elimden alınsa can evimden vurulurdum. Hayattan tat alamazdım."

Mehmet Kılboz (23): "Arkadaşlarımla birlikteyken bile gözüm hep cep telefonumun internet sayfasında oluyor. İnternetin elimden alınmasını hiç istemem. Düşünsenize mutluluğunuz bir ağa bağlı ve bu ağ elinizden alınıyor küçük bir çocuğun elinden oyuncağının alınması gibi bir duygu bu. Böyle bir şey olsa önce somurtup oturur, ne yapacağımı şaşırırdım."

2. Metne göre internetten önceki ve sonraki hayatın farkları nelerdir?

3. Metindeki kişilerin sosyal medya olmadığında kendilerini kötü hissetmelerinin sebepleri nelerdir?

4. İnternet ve sosyal medya olmasaydı, siz kendinizi nasıl tanımlardınız?

5. İnternet ve sosyal medya olmasaydı, sizin hayatınızda neler değiştirdi? Hayal edelim ve sosyal medyayı kullanmadığımız bir haftayı özetleyelim.

DİL BİLGİSİ

6. Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Adalarda oturanlar, akşamüzeri iskeleye çıkıp gelenleri karşılar, gidenleri uğurlarlar; gençler arkadaşlarıyla buluşur; yaşlılar çay bahçelerinde, aralarında konuşurlar. Saat dokuza gelince, herkes evine dönmüş, sofraya oturmuş olur. Adalara gezmeye gelen birkaç kişi dışında kimseleri göremezsiniz ortalıkta.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Karşılaştırma
- B) Tanımlama
- C) Açıklama
- Ç) Tartışma
- D) Öyküleme

(1993 - ÖYS)

2. İlk hikâyemle dört yüz hikâyeci arasından birinci seçilmek bana büyük bir sorumluluk yüklemişti. Artık hep daha mükemmeliyi yazmak zorunluluğunu duyuyordum. Bu da benim ürün vermemi güçleştiriyordu. Hikâyelerimi çok beğenen bir sanatçı arkadaşım, bir gün bana çok seyrekle yazdığım için sitem etti; beni yeni ürünler yayımlamam için adeta sıkıştırdı: "Sen yaz; ne olursa olsun yaz; eskiyi düşünme. Ne yaptık ki bozulmasından korkuyoruz?" dedi. Çok hoşuma gittiği için bu sözü kitabımın başına koydum.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine varılabilir?

- A) Yarışmalar yazarların tutumunu olumsuz yönde etkiler.
- B) Her yazarın, ulaşabileceği belli bir başarı düzeyi vardır.
- C) Yazarın başarısı, içinde bulunduğu ortama bağlıdır.
- Ç) Kendisini aşmak, kusursuzu aramak isteği sanatçının verimini azaltır.
- D) Kendisini hep başkalarıyla karşılaştıran bir yazar umutsuzluğa düşer.

(1994 - ÖYS)

3. Bizim zamanımızda “ozan” denince “hecenin beş şairi” diye adlandırılan kişiler aklımıza gelirdi. Bunları, sade bir dille ve hece ölçüsüyle yazdıkları için baş tacı ediyorduk. Öte yandan Yahya Kemal’le Ahmet Haşim vardı; ama aruzla yazdıkları için beğensek bile onların peşlerine düşmüyorduk. Roman alanında en tanınmış ve sevilen yazar da Reşat Nuri’ydi. Dudaktan Kalbe ve Akşam Güneşi on yedi, on sekiz yaşındaki biz gençleri yürekten sarsıyordu. Akşam Güneşi’ne Gün Batarken adlı bir nazire bile yazdığımı hatırlıyorum. O yılların gençleri olan bizler cep harçlıklarımızı elma şekerine, keten helvasına verecek yerde biriktirip bu kitaplara veriyorduk.

Bu parçanın bütününde yazar neden söz etmektedir?

- A) Hecenin beş şairinin şiir özelliklerinden
  - B) Reşat Nuri’nin bir dönemin gençleri üzerindeki etkisinden
  - C) Gençlik dönemindeki, edebiyatla ilgili gözlem ve izlenimlerinden
  - Ç) Gençlerin, aruzla yazılan şiirlerden çok, heceyle yazılan şiirleri sevmesinden
  - D) Gençlerin kitap almaya ve okumaya olan aşırı düşkünlüklerinden
- (1995 - ÖYS)

4. Elbette düş kırıklıkları da yaşadım. Onları da yazıyorum; ama yayımlamıyorum. Bu bakımdan, yayımlanan günlüklerim eksik sayılır. Ben onlarda yalnız güzel ilişkilerden söz ediyorum. Çünkü düş kırıklıklarını, kırgınlıkları yazacak olursam, onların altındaki nedenleri de açıklamam gerekecek. O zaman da bazı kişileri suçlamış olurum; bu suçlamaları yayımlamak istemem.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olabilir?

- A) Kişisel sorunlarınızı öne çıkarmamak için mi bunlara günlüklerinizde değinmediniz?
- B) Günlüklerinizin yaşamınızla sıkı sıkıya bağlantılı olmadığı doğru mu?
- C) Günlüklerinizde acılara, kırgınlıklara ve incinmelere yer vermeyişiniz, bunları hiç tatmamış olmanızdan mı kaynaklanıyor?
- Ç) Yaşadıklarınızı günlüklerinizde olduğu gibi yansıtsaydınız, yazdıklarınız, okur üzerinde nasıl bir etki uyandırır?
- D) Günlüklerinizin eksik olması sizi rahatsız ediyor mu?

(1995 - OYS)

5. Çevre duyarlılığı konusunda eğitim küçük yaşlarda başlıyor. Ailede, okulda, toplum içinde bu duyarlılık sürekli olarak işleniyor. Aynı duyarlılığı basın - yayın organlarında da görüyoruz. Bu yüzden kamuoyu, çevreyi zedeleyici en küçük bir girişime bile seyirci kalmıyor, hemen yasal tepki gösteriyor. Bu tür tepkiler, çoğu kez olumlu sonuçlar doğuruyor.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duyarlılığı gelişmiş bir toplumun, olaylara sert tepkiler gösterdiği
- B) Çevre kirliliğine karşı bireylere düşen görevlerin neler olduğu
- C) Kamu kuruluşları - yurttaş işbirliğinin olumlu sonuçlar doğurduğu
- Ç) Bilinçlenmiş bir toplumda çevrenin nasıl korunduğu
- D) Çevre duyarlılığı oluşturmada, kitle iletişim araçlarından yararlanmak gerektiği

(1995 - ÖYS)

6. Roman, insana gerçeklerin arkasındaki gizleri anlatma olanağı veriyor. İnsan günlük yaşamının sıkıntıları içinde geriye dönüp baktığında, birçok şeyin zihninden silinip gittiğini görüyor ya da genel bir dağınıklığın içinde buluyor kendini. Yaşamın belirli bir anını yakalamakta güçlük çekiyor. Roman bu dağınıklığı derleyip toparlıyor, insanın kaybolmasını engelliyor. Ayrıca insanlar birbirlerine karşı açık olamıyorlar. Roman, insanların birbirlerinden gizlemek gereğini duydukları gerçekleri, önce yazarın kendisine sonra da okura iletebiliyor.

Bu parçanın bütününde neden söz edilmektedir?

- A) İnsan zihninin güçsüzlüğünden
- B) İnsan ilişkilerinin sınırlılığından
- C) Yaşamı anlamanın zorluğundan
- Ç) Romanlarda sırların anlatıldığından
- D) Romanların sağladığı yararlardan

(1995 - ÖYS)

7. Seyircilerin hepsi, kulak kesilip kendini oyuna veremiyordu. Arada bir konuşanlar, fındık fıstık yiyenler, yüksek sesle duygularını belli edenler oluyordu. Oyunun her kelimesine, her anına önem veren, bizim gibi “tiyatro bağınazları” bundan çok rahatsız oluyorlardı. Bütün bu engellere karşın o akşamki oyunu hayranlıkla seyrettik.

Bu parçada, sözü edilen oyunla ilgili olarak neden yakınılmaktadır?

- A) İzleyicilerin izleme biçiminden
- B) Konunun ilginç olmayışından
- C) Eğlendirici yanının bulunmayışından
- Ç) İzleyicinin düzeyine uygun olmayışından
- D) İzleyicilerin farklı çevrelerden gelişinden

(1996 - ÖYS)

8. Müzik, resim, mimarlık, sinema gibi güzel sanatlardan biri olan edebiyatın malzemesi dildir. Bir başka anlatımla edebiyat ürünleri dille yaratılır. Nasıl ki her ses ürününü müzik, her renk ve çizgi ürününü resim sayamıyorsak, her dil ürününü de edebiyattan sayamıyoruz. Bir dil ürününün edebiyat niteliği kazanmasının ölçüsü, güzelliğidir. Güzellik öyle biçimin uyuşmasıdır. Sanatçının bunu sağlaması da seçtiği bir konuyu belirli bir amaç doğrultusunda dengeli bir kurgu, özenli bir biçim ve iyi bir anlatımla işlemesine bağlıdır.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebiyatın etki gücü öteki sanat dallarına göre daha fazladır.
- B) Her sanat dalının kendine özgü malzemesi ve yöntemi vardır.
- C) Ortaya konan her yapının, herkes tarafından beğenilmesi beklenmez.
- Ç) Edebiyat ürünlerinde aranan en önemli öge güzelliğidir.
- D) Bir edebiyat ürününün güzelliğini belirlemede konu ölçüt olamaz.

(1997 - ÖYS)

9. Çocukken kulaklarım, şimdiki gibi bir çift kepçe değil, kocaman birer yelkendi. Üstüne üstlük geçirdiğim bir hastalık sonunda kel olmuştum. Bu durum, insanların benimle “aynallı” diye alay etmelerine yol açıyordu. Kimseyle doğru dürüst konuşamıyordum. Bu yüzden sürekli kaçacak yer arıyordum. Sonunda sığınacak yeri bulmuştum. Burası, ortaokulun kütüphanesiydi. Artık fırsat buldukça hep oraya kaçırıyordum. Orada yaşamak, çevremdekilerle birlikte olmaktan daha kolaydı. Benim kel olduğumu ne Balzac biliyordu, ne Tolstoy, ne Gide... Diyebilirim ki çevremdekilerden ve kendimden, okuyarak kaçtığım gibi yazararak da kaçmayı denedim. Kısacası yazıya sığınmış eski bir çocuğum ben.

Bu parçada vurgulanmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fiziksel görünümünün çocukların ruhsal durumu nasıl etkilediği
- B) Kimi kişilerin, fiziksel kusurları alay konusu yaptığı
- C) Okul kitaplıklarının kişilere, sıkıntılarını unutturacak en iyi yerler olduğu
- Ç) Okumanın insanları kişisel dertlerinden uzaklaştırdığı
- D) Yazarın hangi nedenlerle kitap okumaya ve yazmaya başladığı

(1997 - ÖYS)

10. Yazar, öykülerinde, kadın - erkek ilişkilerini ve aşkları ön plana çıkarır ve bunları hep yalnızlıklarla noktalar. Bunu yaparken, kimi insan ilişkilerindeki bir çıkmazı da gösterir. Sık sık çizdiği “yalnız adam” tipi, genellikle, insanlar arasında bile yalnızlığa mahkûm olduğunun bilinci içinde ilişkisini sürdürür, sürdürmeye çalışır.

Bu parçada sözü edilen öykülerdeki kahramanların en belirgin niteliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnızlıktan şikâyetçi olma
- B) İnsan ilişkilerinde çekingen davranma
- C) Her zaman, her yerde kendini tek başına hissetme
- Ç) Kişisel sorunların altında ezilme
- D) Kendisini anlayacak dostlar seçememe

(1997 - ÖYS)

11. Savaşa gidecek askerlerin omzunda gördüğümüz torbalara benzer bir torba da bizim evde hazırlandı. Gerçi babam daha askere çağrılmamıştı; ama çağrılacağı günün pek uzak olmadığını hepimiz biliyorduk. Bu nedenle annem ona, dikişteki bütün becerisini göstererek, kaba patiskadan bir torba dikti. Sanıyorum dikerken kendi, kalbini de içine koydu. Çünkü babam aramızda ayrıldıktan sonra, annemin bir kalp taşıdığını gösteren bütün izler kalkmıştı ortadan.

Bu parçada sözü edilen anneyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çevresindekilerden hiçbir destek görmüyor.
- B) Eşinin gidişinden sonra acıma ve sevmeye duygularını yitiriyor.
- C) Çocuklarıyla birlikte geçim sıkıntısına düşüyor.
- Ç) Savaşın, çocuklarının iç dünyasını etkileyeceğine inanıyor.
- D) Savaşa karşı büyük bir öfke duyuyor.

(2000 - ÖSS)

12. Eylül'de Kaçkarlar'ın çevresinde "kestane karası fırtınası" gelip çatar. Kestanelerin dökülme zamanıdır artık. Yöre insanı için kestanelerin hem meyvesi, hem de ke-restesi çok değerlidir. Çünkü evlerin özellikle dış cephesi bu ağaçtan yapılır. Rüzgârlar vadilerde uğuldamaya, yapraklar dökülmeye başlamıştır bugünlerde. Karın habercisi olan "karakuş" birazdan pencerenin pervazına tüner. Derinden kurt sesleri gelir. Orman tüm yaşamıyla hazırdır uzun ve beyaz kışa.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?

- A) Karşılaştırma, tanımlama, öyküleme
- B) Açıklama, öyküleme, betimleme
- C) Tartışma, karşılaştırma, öyküleme
- Ç) Tanımlama, örnek gösterme, betimleme
- D) Açıklama, tartışma, örnek gösterme

(2000 - ÖSS)

13. Öykülerimdeki anlatıcıyı ben olarak düşünmese-niz iyi olur. Bir öyküdeki sevgili, ille de yazarın sevgilisi değildir. Elbette birkaç küçük yaşantıdan, yaşanmış, gerçek anlardan da yola çıkarak öyküler, romanlar yazılabiliyor; ama yazarın çizdiği görüntülerin ille de yaşanmış olması gerekmez. Önemli olan, okuru, bu görüntülerin gerçekliğine inandırması, onu bu görüntülerin içine çekmesidir.

Bu parçaya göre, öykünün en önemli niteliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarın, başından geçenleri, başkalarının öyküsüyümüş gibi anlatması
- B) Yaşanmış olaylardan bir seçme yapılarak bunların anlatılması
- C) Yazarın, yaşadıklarını değiştirerek vermesi
- Ç) Gerçek olayların, gerçek olmadığı izlenimi bırakacak biçimde yansıtılması
- D) Olayların, okuyucuda, yaşanmışlık duygusunu uyandıracak biçimde anlatılması

(2001 - ÖSS)

14. Bence resmin farklı bir sunuluşunun olması gerekiyor. Daha geniş çevrelerce izlenebilmesi için bugünkü koşulların düzeltilmesi, ayrıca daha sık sergiler açılması gibi öneriler geliyor aklıma.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olabilir?

- A) Resim piyasasında çok yüksek ücretler söz konusu; bunun nedenini açıklayabilir misiniz?
- B) Sergilerde en iyi parçalar satılıyor; geriye kalanlar için nasıl bir değerlendirme yapabilirsiniz?
- C) Resimlerin, ilginç olduğu ölçüde izleyici topladığı söyleniyor; sizce bu doğru mudur?
- Ç) Bir ressamın başarılı olmasının ölçütü, resimlerinin çok satılması mıdır?
- D) Günümüzde, resimlerin yalnızca müze benzeri yerlerde sergilenmesini nasıl karşılıyorsunuz?

(2001 - ÖSS)

15. “Gençliğimde okuduğum kitapları yeniden okuyacak yaşa geldim.” demiş bir yazar. Ne doğru! On ya da yirmi yıl önce okuduğumuz kitabı yeniden elimize aldığımızda ya da eski bir filmi tekrar izlediğimizde ne kadar değişik izlenimler ediniyor, nasıl da farklı yorumlara varabiliyoruz! Aynı durum, kuşkusuz, tiyatro için de geçerli. On yıl önce izlediğimiz bir oyunu, aynı yönetmenin on yıl sonra ki yorumuyla seyrederken bu gerçeği daha iyi algılıyoruz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Değişik sanat yapıtları temelde benzerlikler taşır.
- B) Tiyatro yönetmenleri aynı oyunu zaman zaman farklı yorumlarla sunarlar.
- C) Yazarlar, yaşlandıkça yaratma güçleri artmaktadır.
- Ç) İnsanların bakış açıları, değerlendirme ölçütleri yaşla birlikte değişmektedir.
- D) Tiyatro yapıtları, değişik biçimlerde yansıtılmaya uygundur.

(2001 - ÖSS)

16. Soğuk bir İstanbul sabahı... Gökyüzünde bulut kaynıyor; yağmur yağdı yağacak... Biz yola koyuluyoruz. Yarım saat sürecek yolculuğumuzu, Maltepe'nin bildik sokaklarından geçerek bir an önce bitirme telaşındayız. Sokaklar, işe yetişmek için koşuşanlarla dolu. İnsanlar, rayların üzerinde, sağa sola bakarak, hızlı adımlarla geçiyor. Bir banliyö treni Gebze yönüne doğru gürültüyle yol alıyor.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Öyküleme - betimleme
- B) Açıklama - betimleme
- C) Karşılaştırma - öyküleme
- Ç) Tanımlama – açıklama
- D) Karşılaştırma - tanımlama

(2002 - ÖSS)

17. Bu yazarımızın, anlattığı çevre ve kişiler hakkında geniş bilgisi vardır. Ama o, bunu hiçbir zaman açıkça gözler önüne sermez. Anlattıkları, buzdağının suyun üstünde kalan kısmı gibidir. Okur, zamanla buzdağının altında kalan kısmını fark eder ve yazarın asıl kimliğinin orada saklı olduğunu anlar.

Bu parçada anlatılmak istenenle aşağıdaki yargılardan hangisi arasında anlamca yakınlık vardır?

- A) Her yazarın, olayları ve kişileri algılama biçimi farklıdır.
- B) Kimi yazarlar, yapıtlarında kendilerini bütünüyle açığa vurmaktan kaçınır.
- C) Bir yapıtı, her okur farklı biçimlerde algılayabilir.
- Ç) Okur, beğendiği yazarların yapıtlarından her okuyuşta değişik tatlar alır.
- D) Kimi yazarlar, olayların değerlendirmesini okura bırakarak ilgi çekmeye çalışır.

(2003 - ÖSS)

18. En güzel konuları berbat eden ressamı olduğu gibi en sıradan konulardan şaheser yaratan ressamı da vardır. Cezanne gibi, iki elmayı masaya koyar, resmini yaptıktan sonra kübizmin temelini atmış olursunuz. Onun için Rafael: “İyi çizilmiş bir limon resmi, kötü çizilmiş bir kadın resminden her zaman güzeldir.” der. Ben, konularına bu açıdan bakarım. Bir resmin değeri, ne konusuyla ne de yansıttığı gerçeklerle ölçülemez.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olabilir?

- A) Resimlerinin konularını nasıl seçiyorsunuz?
- B) Bir resmin boyutuyla değeri arasında nasıl bir ilişki kurulabilir?
- C) Resim sanatında hangi yollarla ün kazanılabilir?
- Ç) Resim sanatındaki akımlar üzerine düşünceleriniz nelerdir?
- D) Size göre, resimde konunun önemi nedir?

(2004 - ÖSS)

19. Çocukları okumaktan soğutan bir neden de öğretici olmayı her şeyin başında tutmamızdır. Ders vermeyen, hem de bunu açık seçik yapmayan hiçbir yazınsal yaratı, anadili öğretiminde yer almaz; çünkü yazıların seçiminde, işlenişinde temel ölçüt ders vericiliğidir. Bir yazı, bir şiir ne denli güzel, renkli bir yaşantı birikimiyle yüklü olursa olsun ders vermiyorsa hiç değeri yoktur. Oysa bu konuda Goethe şöyle der: “Yalnızca ders vermekle kalan, duygu dünyasının sınırlarını genişletmede hiçbir katkısı olmayan kitaplardan nefret ederim.”

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadili öğretimi, çocukta okuma alışkanlığı geliştirme amacından yoksun olmamalıdır.
- B) Okuma - yazma becerisini sürekli kullanmayan kişi, dış dünyaya kapalı kalacaktır.
- C) Öğrencilere okutulacak yazılar, onların yetişme ortamları göz önüne bulundurularak hazırlanmalıdır.
- Ç) Çocuklara okumayı sevdirmek için, öğretici nitelikli kitaplarda da onların iç dünyalarını zenginleştirici özellikler bulunmalıdır.
- D) Değişik yazı türleriyle sık sık karşılaşmayan çocuklar tembel, edilgen bir kafa yapısına sahip olurlar.

(2004 - ÖSS)

20. Andersen'i özgün kılan bir özellik, çevremizdeki sıradan nesneleri kişileştirip birer masal kişisine dönüştürmesidir. Öykülerinde küçücük nesneler, nesne niteliklerini hiç yitirmeden insanlarınkine benzer serüvenler yaşar: Kurşun asker, yıkımdan yıkıma sürüklenirken gözüpekliğinden ve iyimserliğinden bir şey yitirmez; tencere vurulur, çömlek ve masa konuşur. Bunun yanında Andersen bize, kişileri hiç de masalsı sayılamayacak, oldukça gerçekçi masallar da anlatır: Eski Ev, Kapıcının Oğlu.

Bu parçanın anlatımında özellikle aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Tanık gösterme
- B) Tanımlama
- C) Örneklere yer verme
- Ç) Betimleme
- D) Tartışma

(2007 - ÖSS)

CEVAP ANAHTARI

ÜNİTE 1 ÖYLE BİR GEÇER ZAMAN KI

1A

- 1-e, 2-ç, 3-b, 4-a, 5-c, 6-d
1. Saat kuleleri zamanı göstermek, yangınlarda çan olarak kullanılarak halkı haberdar etmek, barometreleri sayesinde hava durumu hakkında bilgi vermek maksatlarıyla yapılmıştır. 2. İzmir Saat Kulesi, II. Abdülhamit'in tahta çıkışının 25. yılını kutlamak için 1901'de Sadrazam Mehmet Said Paşa tarafından yaptırılmıştır. 3. Ankara Saat Kulesinin diğer kulelerden en önemli farkı tarihî kalıntılar üzerine inşa edilmesidir. 4. Bu kulenin adı 2012 yılında İngiltere Kraliçesi II. Elizabeth'in tahttaki 60. yılı onuruna değiştirilmiştir. 5. Yapılma maliyeti en yüksek kule Mekke Saat Kulesidir, çünkü yapımında 250 kilo altın kullanılmıştır.
3. 1-D, 2-Y, 3-Y, 4-Y, 5-D
4. 1. Big Ben Saat Kulesi, 2. Mekke Saat Kulesi, 3. Ankara Saat Kulesi, 4. Mekke Saat Kulesi, 5. İzmir Saat Kulesi, 6. Dolmabahçe Saat Kulesi.
5. 1.a.karşılaştım b. karşılaşıyorum c. karşılaşıyordum, 2.a.gördüm b. çalışıyorum c. geziyordun, 3.a.gitmedi b.güceniyordum c.aldırmıyorum, 4.a.gösterdiler b.tanıımıyordum c.tanıyorum, 5.a.aldım b.yazıyorum c. gönderiyordu, 6.a.gitmedim b. çalışıyorum c. çalışmıyordum, 7.a.bilmiyordu b. öğrendi c. çalışıyor, 8.a.içtim b. içiyorum c. içiyordum, 9.a.bitirdim b.hazırlıyorum c.yetiştiremiyordum, 10.a.götürdüm b.götürüyorum c.götürmüyordum.
6. 2., 4., 6., 8. cümleler hem şimdiki zamanın hikâyesiyle hem de geniş zamanın hikâyesiyle tamamlanabilir. 1. gelirdim, 3. karşılaştırdın, 5. seyrederdik, 7. kaçmazdın, 9. ölürdün, 10. düşüyordum.
7. geldi / çömeldi / çıkardı / aldı / başladı / duruyorlardı / göstermiyordu / kaldırmıyordu / bakıyorlardı / bağırıyordu / durdu / indi / girdiler / çıktı / indi / başladı / işitildi / baktı / gitti / satıyorsun / sordu / baktı / güldü / ekledi / gelemiyor / bağırıyor / çıkardı / attı / verdi / çalışıyorum / yapıyorum / geliyorum / çıktı / bakındı / yerleştirdi / gördü / sertleşti / yürüdü / sustu / dikti / durdular / bakıyordu / yakaladı / konuşuyorsun / bağırdı / vurdu / doldu / kesti / edeceğim / soracağım / başladı / yaşıyordu / bağırıyordu.

1B

2. 1-ç, 2-d, 3-a, 4-c, 5-b
3. 1-D, 2-Y, 3-D, 4-Y, 5-Y
4. oluyordu / açıklanacaktı / açıklanmıştı / ağılıyordu / bilmiyordu / düşünüyordu / başlamıştı / duruyordu / düşünüyordu / verdi / bekleyecekti / istiyordu / heyecanlanıyordu / gelmişti / olacaktı / bekliyordu / kalmıştı / bilmiyordu / öğrenmişti / doldu / sevindi / sarıldılar / ağılaştılar / bilmiyordu / ayrılacaktı / götürceklerdi / verdiler / bineceklerdi / kalacaklardı / gelmişti / bindiler / taktiler / oturuyordu / seyrediyordu / görünüyordu / görebiliyordu / koyuldular / görüştüler / olacaklardı / çekindiler / yaptırdılar / yerleştirdiler / gelmişti / başladı / geldi / sarıldı / ağılıyordu / yavaşarmıştı / ayrılıyordu / çalışacaktı / çıktı / uzandı / hissediyordu / dayanacaktı / gelecekti / gerekiyordu / bakındı / gitti / hissetti / gitmişti / bilemiyordu / bindi / kararmıştı / batıyordu / geldi / çıktı / geçecekti / arıyordu / düşmüştü / alışımtı.
5. 1. Duramazdı/ 2. etmeyecekti / kalmayacaktık/ 3. Koyacaktım/

4. çağırır mıydım/ 5. Uyurdu/ 6. Uzanacaktım/ 7. Getirecektin/ 8. Koyardım/ 9. Bulabilirdin/ 10. ederdim 11. Anlatacaktım/ 12. gelecektiniz.

1C

1. 1-c, 2-ç, 3-a, 4-b
2. 1, 2, 5, 6, 8, 10
3. 1-D, 2-Y, 3-Y, 4-D, 5-D, 6-Y
4. atlamışlardı / içiyordu / izliyordu / takılmıştı / düşünüyordu / çalkantılıydı / ıslatıyordu / başlamıştı / kalktı / yürüdü / döndü / kokuyordu / oturdu / yakıtı / başladı / fırladı / sızıyordu / gördü / başladı / etmişti / görmüyordu / geçirmişti / yalvardı / verdi / biliyordu / ummuştu / adıyordu / korkmuştu / taslandı / söylemişti / olacaktı / bulmuştu / düzeltti / öksürdü / diyecekti / duruyordu / başlamıştı / dönmüştü / götürmüştü / içecekti / bakmıyordu / düşünüyordu / meşguldü / oldu / etti / çalıyordu / uzaklaşmıştı / kalmıştı / edemiyordu / istedi / uzaklaştı
5. 1. sanmışım/ 2. çağırılmazdım/ 3. yapıyordum/ 4. alacaktı/ 5. başlamıştı/ 6. kullanıyordum/ 7. katılmazdım/ 8. geziyordum/ 9. giderdim/ 10. kalacaktık/ 11. tamamlamıştım/ 12. gidiyordu.

ÜNİTE 2 AŞK OLSUN

2A

1. 1. Kadın: % 64 - Erkek: % 56 / 2. Kadın: % 42 - Erkek: % 44 / 3. Kadın: % 82 - Erkek: % 84 / 4. Kadın: % 48 - Erkek: % 33
2. 1-D / 2-Y / 3-Y / 4-D / 5-D
3. 14 Şubat Sevgililer Günü
4. 1-ç / 2-c / 3-e / 4-b / 5-d / 6-a
5. dara düşmek: Sıkıntıya girmek. / yüzü suyu hürmetine: "Birinin veya bir şeyin hatırına veya varlığına değer verildiği için." / akıl erdirememek: Ne olduğunu anlayamamak, sırrını çözmemek.
6. 1. oynuyormuş / 2. ayrılıyormuş / 3. sevmezmiş-gidermiş / 4. bilmiyor muydun / 5. girilir miymiş? / 6. arıyormuş / 7. yaparmış / 8. geliyor muymuş? / 9. yağar mıymış? / 10. horlar mıymışsın?

2B

2. Düşman Aileler: Leyla ve Mecnun - Romeo ve Juliet / Başkasıyla Evlenme: Leyla ve Mecnun - Werther ve Lotte / Kadının Ölmesi: Leyla ve Mecnun - Ferhat ile Şirin - Romeo ve Juliet / Erkeğin Ölmesi: Leyla ve Mecnun - Ferhat ile Şirin - Romeo ve Juliet - Werther ve Lotte / İntihar: Ferhat ile Şirin - Romeo ve Juliet - Werther ve Lotte
3. 1-c / 2-a / 3-b / 4-ç
4. 1-e / 2-b / 3-d / 4-a / 5-c / 6-ç
5. bitmeyecek miymiş / yapılmayacakmış / taşınacakmış / uzaklaşacakmış / gelmeyecekler miymiş
6. 1-d / 2-c / 3-ç / 4-a / 5-b

2C

1. 1-ç / 2-c / 3-a / 4-d / 5-b
2. Divan edebiyatında aşkta somut bir varlık olarak görülmemen sevgiliye ulaşamama, halk edebiyatında ise aşkta hareketli olmak söz konusudur. Divan edebiyatında sevgili, ortak benzetmeler ile

anlatılırken halk edebiyatında güzel sevgili kişiden kişiye değişir.

3. Günümüzde aşka bakışın özelleştiği, sevgili anlayışının daha da kişiselleştiği görülmektedir. Ayrıca, son dönemde aşklar değişmiş, yarım ve yüzüstü kalmış şekilde de yaşanmaktadır.

4. 1-b / 2-a / 3-ç / 4-c

5. 1-a / 2-b / 3-b / 4-b / 5-a / 6-a / 7-b / 8-a / 9-a / 10-b

ÜNİTE 3 İŞİNİ ŞANSA BIRAKMA

3A

2. 1. Hali vakti yerinde, radyosu, küçücük, bebek yastığı gibi bir kedisi ve on altı, on yedi yaşlarında kızı olan bir akraba olarak tasvir edilmiştir. / 2. "Üstelik" kelimesi ile akrabasının zenginliğinin yanı sıra bir de radyosu olduğu ayrıca vurgulanmak istenmiştir. Çünkü o dönemlerde radyoya sahip olmak büyük ayrıcalıktır. / 3. Hikâyeyi anlatan kişi, yirmi üç yaşında, sık saçları ve sağlam dişleri olan, kravatlı, pansiyonda oturan akraba canlısı bir tıp talebesiyim. / 4. On liralık banknot cana yakın bir kişiye ve sevgiliden gelen ilk resme benzetilmiştir. / 5. Bu hikâyenin en önemli gelişme bölümleri İclal'in ortak piyango biletinin parasını tıp talebesine verdikten sonra talebenin bileti alamayı, üstelik de biletin parasını yedikten sonra, İclal'e hayali bir biletin numarası söylemesidir. / 6. Hikâyeye aldıkları ortak milli piyango biletine ikramiye çıkmamasıyla tıp talebesinin İclal'e âşık olduğunu anlamasıyla sonuçlanmıştır.

3. 1.f / 2.e / 3.a / 4.j / 5.k / 6.ı / 7.ğ / 8.b / 9.h / 10.ç / 11.i / 12.c / 13.d / 14.g

4. şanslı dönmek / şanslı değişmek - şans tanımak / şans vermek - şanslı açık / kısmeti açık - dört ayak üstüne düşmek / işi rast gitmek- talihine küsmek / bahtına küsmek

5. 1. kazanıyorsanız / 2. alıyorsanız / 3. ederlerse / 4. verirsiniz / 5. bilmiyorsanız / 6. düşünüyorsanız / 7. geliyorsanız / 8. paylaşabiliyorsanız / 9. görürseniz / 10. değerlendirirsen / 11. istiyorsanız / 12. alınmazsa / 13. olmazsa / 14. biliyorsan / 15. edersen / 16. anlıyorsanız / 17. söylersen / 18. sorarsanız / 19. çıkarsa / 20. uzatırsanız

6. 1. Canın sıkılıyorsa dışarıya çıkalım. / 2. Ona güvenmiyorsan sırlarını paylaşma. / 3. Kaliteli ve ucuz alışveriş yapmak istiyorsan indirim günlerini bekle. / 4. Çok iyi İngilizce ve Almanca biliyorsa çok iyi iş bulabilir. / 5. Eğer yükselmek istiyorsan çok çalışmalısın. / 6. Yarım gün çalışmak istiyorsan AVM'lere başvurabilirsin. / 7. Artık onu sevmiyorsan niçin arkadaşlık ediyorsun? / 8. Ben onu iyi tanıyorsam bu olaya çok büyük tepki gösterebilir. / 9. Kahve istemiyorsan meyve suyu içebilirsin. / 10. Yarın hastaneye Ali'yi ziyarete giderseniz bana da haber verin.

7. 1. f / 2. g / 3. a / 4. e / 5. c / 6. ç / 7. d / 8. b

8. 1. d / 2. e / 3. g / 4. ğ / 5. h / 6. ç / 7. a / 8. c / 9. b / 10. f

9. 1. Bu hafta sonu annemler İstanbul dışına çıkarlarsa arkadaşlarımızı eve çağıracağım. / 2. Uygun görürseniz ben de dersinize girebilir miyim? / 3. Rüzgâr şiddetini arttırırsa vapurlar çalışmayabilir. / 4. Biraz daha ısrar edersen arkadaşlarıyla çıkmaya izin vermem. / 5. Taksim tarafına giderseniz Galata Kulesine de gidin. / 6. Alışverişten sonra vaktimiz kalırsa bir kafeye gidip sohbet edelim. / 7. Çalışırsan başarısın. / 8. Bütün evraklarımı hazırlayabilirsem vize

için konsolosluğa müracaat edeceğim. / 9. Meral'le karşılaşırsan kitabımı getirmesini söyle. / 10. Yemek pişirmeyi öğrenirsen bizi de yemeğe davet edersin.

10. 1. Dikkatli bakarsan telefonunun nerede olduğunu görürsün. / 2. O da bu işe ortak olursa ben bu işte yokum arkadaş! / 3. Yetlilik sınavını veririm hemen doktora tezime ilgili araştırmalara başlayacağım. / 4. Yağmur yağarsa bu bunaltıcı hava gider / 5. Polis tanıkları konuşturabilirse cinayet aydınlanır. / 6. Dikkat ediyorsan karşı masadaki adam bize bakıyor. / 7. Bengü'nün telefonunu biliyorsan bana verir misin? / 8. Ailen tatile gitmek için sana izin vermiyorsa mutlaka bir bildikleri vardır. / 9. Birbirinizle o kadar iyi anlaşıyorsanız niçin evlenmeyi düşünmüyorsunuz. / 10. Çanakkale'ye uçakla geliyorsanız haber verin, ben sizi havaalanından alayım.

11. 1. ğ / 2. c / 3. a / 4. h / 5. d / 6. b / 7. e / 8. ç / 9. f / 10. g

12. giriş işlemleri / boynunu büktü / olması koşuluyla / kara kara düşünerek / üç gün üst üste / büyüttü / dağıtım şirketlerinden / kurmuştu / verirsiniz / ödeme planını / olsaydı / omuzlarını kaldırarak

3B

1. OLUMLU

Bahtı açık olmak

Bahtı açılmak

Kadere meydan okumak

İşini kış tut da yaz

çıkarsa bahtına

Çalışkanlık baht getirir,

tembellik taht götürür.

2. 1. c / 2. d / 3. a / 4. e / 5. b. / 6. ç.

3. 1-Y / 2-Y / 3-D / 4-D / 5-D / 6-D / 7-D / 8-Y / 9-Y / 10-D

4. 1. duyduysa / 2. piştiyse / 3. bul- - - - -duysa / 4. bıraktıysam / 5. okuduysa / 6. ağırladıysam / 7. yatırdıysa / 8. yaptıysa / 9. beklediysen / 10. geç kaldıysa / 11. beklediyse / 12. ayakta kaldıysa / 13. karar verdiysen / 14. yediysen ya da üşüttüyse / 15. verdiyse

5. 1. Seni partiye çağırmanı unutmuşsa gücenme. O, bugünlerde çok dalgın. / 2. Aysun bankadan kredi almışsa maddi bakımdan zor durumda demektir. / 3. Türkçe kursuna devam ettiyse Türkçe öğrenmiştir. / 4. Akşam geç döndüyse sabahleyin zor uyanır. / 5. Beni birazcık tanımışsa dedikodu yapmayacağımı bilir. / 6. Üşüttüyse işe gelmeyebilir. / 7. Yanlış karar vermişse sonucuna katlanır. / 8. Aysel eve gittiye bizi arar. / 9. Sınavdan düşük not aldıysan daha çok çalışman gerekir.

6. 1. d / 2. f / 3. ç / 4. c / 5. ğ / 6. h / 7. b / 8. e / 9. a / 10. g

7. 1. Deterjan bittiyse kapıcıyı markete gönderip aldiriver. / 2. Hastalığın geçtiyse arkadaşlarıyla dışarı çık gez dolaş. / 3. Annemin gönderdiği para hesabıma geçtiyse o telefonu bugün alabilirim. / 4. Yalan söylemişse bir gün mutlaka yalanı ortaya çıkar. / 5. Eğer ürünün son kullanma tarihi geçtiyse hemen iade edebilirsiniz. / 6. Köpeğim sizden korkmuşsa bir daha yanınıza gelmez. / 7. Ne yediysen ortak ödeyeceğiz. / 8. Nalân uçaktan korkmuşsa hayatta bir daha uçağa binmez. / 9. Kitabımı okuduysanız kitabım hakkındaki

düşüncelerinizi öğrenmek istiyorum. / 10. Arzu o arabayı aldıysa bize mutlaka hava atacaktır.

3C

1. talih kuşu / devlet kuşu

kara talih / kör talih / bahtı kara

talihin kucağına atılmak / talihi yaver gitmek / bahtı açık olmak

2. 1. Toplumda yoksul ailelerde doğanların şanssız, zengin ailelerde doğanların ise şanslı olduğu kanısı yaygın. 2. İletişime çok açık, aktif, pozitif, eğlenceli, sorgulayıcı, kararlı ve kendilerine, çevrelerine güvenliler, ne istediklerini biliyorlar. Daima iyiyi umuyor ve olasılıkların, yani şanslı olabilecek durum, fırsat sayısını artırıyorlar. 3. Şans ya da şanssızlık, evrenin sunduğu sonsuz olasılıklar arasından bireyin yaptığı seçimlerin sonucudur. Aslında bizler olanaklar, olasılıklar içinde yürüyor ancak beynimizi, kendimizi kısıtladığımız ve bu yüzden de ummadığımız için bunları göremiyor, algılayamıyor, olanakları çoğaltamıyoruz. 4. Belleğimizin tanıdık ve bildik olanları algılamaya ve kabul etmeye daha yatkın olduğu yönüyle ilişkilendirilmiş. 5. Yerliler daha önceden bildikleri, gördükleri, umdukları bir şey olmadığı, beyinlerinde öyle bir kayıt, algılama bulunmadığı için gemileri göremezler. 6. Kendilerini şanslı nitelendirenler, asla pısrırık, çekingen, pasif değil. Daima iyiyi umarak, şanslı olabilecekleri durumların sayılarını arttırarak yaşamlarının dümenini ellerinde tutuyorlar ve her zaman rotalarını önceden belirlemiş olarak yola çıkıyorlar.

3. 1. ameliyat olacaksanız / 2. oluşturacaksa / 3. meraklandırıracaksan / 4. şaka yapacaksan / 5. yapacaksa / 6. sayacaksa / 7. olmayacaksa / 8. yapacaksan / 9. soracaksan / 10. edeceksen / 11. yapacaksan / 12. kalkacaksan / 13. olacaksan / 14. yapılacaksa / 15. alacaksan

4. 1. e / 2. h / 3. b / 4. f / 5. ğ / 6. d / 7. g / 8. ç. / 9. c / 10. a

5. 1. Tatil yapacaksanız önceden rezervasyon yaptırın. 2. Haftaya taşınacaksanız ben de yardıma geleyim. 3. Sen de bizimle geleceksen önceden haber ver. 4. Karşımda devamlı esneyeceksen ben kalkayım artık. 5. Eğer ev alacaksanız bir emlakçıya danışın. 6. Mobilyaları değiştireceksen Cevahir’deki TEPE HOMA bak. 7. Bir daha böyle şakalar yapacaksan benimle konuşma. 8. Bu kadar hızlı yürüyeceksen sen önden git. 9. Kesin kararını ver, geleceksen gel. 10. Bu işe de zor diyeceksen insaf....

ÜNİTE 4 BİR MARUZATIM VAR

4A

1. 1.c 2. a 3. ç 4. b

2. Eğitim-Öğretim Sınav Yönetmeliğinde aranan not ortalamasını sağlayamadığımdan ilişik kesilme durumuna geldi. / 2. Girilmeyen bir sınavın tekrar yapılması. / 3. İlişigi kesilen öğrenciler. / 4. Not ortalaması şartının kaldırılması, program derslerinden geçer not almanın mezuniyet için yeterli olması, söz konusu düzenlemenin yürürlük tarihinden önce kayıtlı olduğu için. / 5. Yürürlük tarihinden önce kayıt yaptırmış.

3. 1. olmuş / 2. olmuş / 3. çalışıyor / 4. uğramaz / 5. görmüş / 6. uyuyor / 7. kullanamaz / 8. izliyor / 9. bekliyor / 10. almış

4. 1. bekliyor / 2. dinliyor / 3. bitmiş-bitmiş-ödüyor / 4. çıkarıyor / 5. girmiş-gitmiş-açmış-açmış /

5. gelmez – uğramaz – geçmez – dinlemez – asmaz – görmez –

çıkamaz – sormaz –gitmez –dönmez –konuşmaz –gider –eder – beğenmez

4B

1. Psikolojik test 2. Modern Seçim Teknikleri 3. Geleneksel Seçim Teknikleri

2. 1. Y 2. D 3. D 4. Y 5. D

4. 1. zannettiğin kadar / 2. düşündüğümüz kadar / 3. istediğin kadar / 4. çalıştığın kadar / 5. yediğim kadar / 6. istediğin kadar / 7. istediğin kadar / 8. düşündüğün gibi / 9. planladığımız gibi / 10. yaşadığınız gibi

5. 1. bildiğiniz gibi- anlayacağı kadar – olduğu kadar / 2. olduğunuz gibi / 3. yakınlaştığınız kadar / 4. olabildiği kadar / 5. açabileceği kadar-yaptığınız gibi / 6. yaptığı gibi-değiştirdiği kadar / 7. bildiğiniz gibi – olabildiği kadar / 8. olabildiği kadar- istediği gibi

4C

1. C. İnternet sitesi

2. uğramadığından, hal hatır sormadığından, çocukların evin yolunu unuttuğundan, ondan önce gittiğinden.

3. 1. D 2. Y 3. D 4. Y 5. D

5. 1. A 2. C 3. E 4. D 5. Ç 6. B

6. Fakat, acaba, aksi halde, umarım, yine de

ÜNİTE 5 FİLM ŞERİDİ GİBİ

5A

1. a-5/b-1/c-4/ç-3/d-2

2. 1. Çünkü sinema bir anlık değildir, coşturur, şımartır, ağlatır, düşündürür. Çok yıllar sonra bile anımsanır. / 2. Sinema Tarantino için din kadar kutsal bir kavram. Bu işi para kazanmak için yapmıyor. / 3. Joseph Losey / 4. Martin Scorsese / 5. “Uygarlık, günümüzde o denli koruyucu bir hal almıştır ki artık korkularımızdan içgüdüsel olarak kurtulma olanağımız kalmamıştır. Uyuşukluğumuzu gidermek ve ahlaksal dengemizi canlandırmak için tek yol şok yaratacak yapay araçlar için sinemaya “başvurabiliriz.

3. 1.b / 2.b / 3.b / 4.d / 5.a / 6.a / 7.e / 8.e/9.c

5B

2. Star Trek / 2. Bir Uzay Macerası adlı film de oluşturduğu gerçekçi atmosfer nedeniyle birçok insan komplo teorileri üretip aslında Amerikalıların hiç Ay’a gitmediklerini dahi iddia ettiler. / 3. Bir insanın iyi insan mı kötü insan mı olduğunu ilk karşılaştığında, hemen anlamak. / 4. Sinema ve televizyonda hayranlıkla izlediğimiz bilimkurgu filmleri bizleri sadece eğlendirmekle kalmıyor aynı zamanda yepyeni teknolojilere de ilham veriyor. Filmlerde hayal dünyamızı süsleyen aletler bir süre sonra gerçek hayatta karşımıza çıkıyor.

3. 1. öyle ki / 2. demek ki / 3. yeter ki / 4. mademki / 5. halbuki / 6. öyle ki / 7. demek ki / 8. yeter ki / 9. mademki / 10. halbuki

5C

2. Aile hikâyesi / Romantik

3. 1.D / 2.D / 3.Y / 4.Y / 5.D / 6.D / 7.D / 8.D

4. Ali Haydar: Kasap / 50 ile 60 yaş arasında / güvenilir / duygusal

/ Babası ve çocuklarıyla birlikte yaşıyor.

Hanım: Asgari ücretle bir yerde çalışıyor. / 50'li yaşlarda / Dedğim dedik / Eşi ölmüş. / Bir kızı, bir oğlu var.

Fikret : İşsiz / 40 yaşın üstünde / güvenilir / Babası, kızları ve oğluyla birlikte yaşıyor.

5. 1.az kalsın / 2.bakakaldı / 3.silip süpürüverdi / 4.neredeyse / 5.çağırırerin / 6.gezip duruyorsun / 7.az daha / 8.şasırpı kaldım / 9.çıkıverdi / 10.neredeyse / 11.yuvarlanıp gidiyoruz / 12.neredeyse / 13.donakaldı / 14.neredeyse / 15.Az kalsın

6. 1.yangın çıkacaktı / 2.hepsini yiyecektim. / 3.kırmızı ışıktı geçecektim / 4.konsere geç kalıyordum. / 5.kocam gelir. / 6.ezan okunmak üzere. / 7.bütün apartman kül olacaktı / 8.cankurtaran zamanında geldi / 9.anahtarımı unutacaktım. / 10.boğulacaktım.

7. 1.şasırpı kaldım / 2.çalışıp durdu / 3.tekrarlayıp duruyordu / 4.arayıp durdu / 5.pişiredur / 6.bakakaldı / 7.donakaldık / 8.içip durdular / 9.şasakaldı / 10.karıştıradur / 11.arayıp duruyorsun / 12.didinip durdum / 13.donakaldı / 14.mektuplaşıp duruyoruz / 15.mızmızlanıp duruyor/16.donakaldı/

8. 1.sürerlilik / 2.tezlik- yaklaşma / 3.sürerlilik / 4.yaklaşma / 5.yaklaşma / 6.yaklaşma / 7.tezlik / 8.sürerlilik / 9.yaklaşma / 10.yaklaşma

9. 1.öksürüp duruyorsun/2.uyuyakalmış/3.yürüyedurun/4.bakakaldı/5.oynayadursun/6.gideduralım/ 7.yatıp duruyorum

10. 1.söyleyiver / 2.oluverdi / 3.düşüverdi / 4.ilgileniver / 5.kapatıver / 6.hastalanıverdi / 7.fakslayıver / 8.kaçıverdi / 9.kızmayıver / 10.aldırmayıver / 11.göz yumuver / 12.kesiverdim / 13.kullanmayıver / 14.yatırıver / 15.görmeyiver/16.duruverdi

11. atlıverirdi / oluverirdi / anlatıp dururdu / neredeyse / közleyeceksiniz / neredeyse / çıkıverirse / soruverince / bakakaldı / bölüştürüver

ÜNİTE 6 BİLGİ DÜNYASI

6A

1. c

2. 1. Aristoteles'e göre iki tür bilgi vardır: Biri deneye dayanan, yani yaşarken duyum ve algılarla kazanılan bilgi, diğeri ise bilimsel bilgidir. 2. Farabi daha çok metafizik üzerinde çalıştı, felsefeyle İslâm dini arasındaki ayrılıkları, uyumsuzlukları, çelişmeleri mantık ilkelerine dayanarak gidermek amacı güttü. 3. İbni Haldun'un en önemli iki temel özelliği tarih felsefesi ve sosyolojiye yaptığı önemli katkılardır.

3. 1. -diğine göre / 2. -acağına göre / 3. -diğine göre / 4. -diğine göre / 5. -diklerine göre / 6. -tiğine göre / 7. -duğunuza göre / 8. -duğuna göre / 9. -madığına göre / 10. -tiğine göre

4. 1. Yarın onun doğum günü olduğuna göre hediye almamız lazım. 2. Yıllardır bu konuda yazdığına göre çok tecrübeli olmalı. 3. O camiye Mimar Sinan yaptığına göre eminim içi de çok güzeldir. 4. Bu saatte geldiğine göre işin çok acil olmalı. 5. Sizin anlatacaklarınıza göre Ali Beyin suçlu olup olmadığına karar vereceğiz.

6B

1. a

2. 1. İnsanoğlu, "bilgi"ye iki şekilde ulaşmaya çalışmıştır. Birincisi, gelişigüzel bir şekilde günlük gözlemlerine dayanarak elde ettiği bilgi. İkincisi sistemli çalışmalarla elde edilen bilgi. 2. İki türlü yöntem vardır: Betimleme yöntemleri ve deneme yöntemleri. 3. Be-

timleme yöntemi, olayların, olguların ve nesnelerin ne olduklarını, hangi özelliklere sahip olduklarını ortaya çıkarma yöntemidir. Bu yöntemde, üzerinde çalışılacak konu kendi tabii ortamında incelenir ve bu inceleme, gözlem sonucu çıkarımlar ortaya konulur. 4. Bir bilimsel araştırma üç safhadan oluşur: 1. Hazırlık safhası 2. Veri toplama ve verileri tasnif etme safhası 3. Verileri işleme, yorumlama, rapor etme safhası.

3. 1.ç / 2. c / 3. a / 4. d / 5. b

4. 1. Yaramazlık yapmadığın takdirde sana istediğin oyuncacı alırım. 2. Cuma gününe kadar evraklarınızı tamamladığınız takdirde başvurunuz kabul edilecek. 3. Bu üründen iki tane aldığınız takdirde üçüncüsünü bedava veriyoruz. 4. Aşağıdaki yazılı olan kuralara uymadığınız takdirde kaydınız silinecek. 5. İstasyonda sansiz çanta ve paket gördüğünüz takdirde hemen görevlilere haber verin. 6. Çok çay içtiğin takdirde uykun kaçabilir. 7. Televizyonu çok yakından izlediğiniz takdirde uykunuz kaçabilir. 8. Arkadaşının düğününe gitmediğin takdirde sana darılabilir. 9. Cep telefonu ile saatlerce konuştuğunuz takdirde ilerde çok ciddi hastalıklara yakalanabilirsiniz. 10. Düzenli yemek yediğiniz takdirde sağlıklı olursunuz.

6C

1. 1. ç 2. a 3. b 4. c

2. 1. 197 ülkenin 60'ında zorunlu eğitim süresi 8 yıl ve daha az süredeyken, 130'unda 12 yıla kadar zorunlu eğitim uygulanıyor. 2. Almanya'da eğitim sistemi, hemen tüm eyaletlerde okul öncesi, ilköğretim, birinci kademe ortaöğretim, ikinci kademe ortaöğretim ve yüksek öğretim olmak üzere 5 basamaklı yapıdan oluşuyor. Almanya'da zorunlu eğitim süresi 6-16 yaş arasında başlıyor ve 10 yıl sürüyor. 3. Japonya'da ulusal okullar, kamu okulları ve özel okullar olmak üzere üç tür okul bulunuyor. Ulusal okulların finansmanı merkezi hükümetçe, kamu okullarının il ve belediye yönetimlerince özel okullarının il ise özel kuruluşlarca karşılanıyor. 4. Dünyada üniversite öncesi eğitim süreci genel olarak üç kademe yapılandırılmıştır. 5. Evet var. Filipinler'de lise eğitimi süresi bir yıl.

3. 1. -men durumunda / 2. -manız durumunda / 3. -meniz durumunda / 4. -manız durumunda / 5. -meniz durumunda / 6. -meniz durumunda / 7. -ması durumunda / 8. -manız durumunda / 9. -manız durumunda / 10. -meniz durumunda

4. 1. Düzenli spor yapmanız durumunda sağlığını koruyabilirsiniz. / 2. Programda bir değişiklik olması durumunda size haber vereceğiz. / 3. Ekonominin böyle gitmesi durumunda daha fazla para kazanacağız. / 4. Yemekleri beğenmemeniz durumunda dışarıdan yemek isteyebiliriz. / 5. Kalp hastalarının çok sıcak havalarda dışarı çıkmaları durumunda kalp krizi geçirebilirler.

ÜNİTE 7 SANAT SANAT İÇİNDİR

7A

2. 1. D, 2. D, 3. Y, 4. Y, 5. D, 6. Y

3. 1. +makta olan / 2. +acak olan / 3. +makta olan / 4. +memiş olan / 5. +ecek olan / 6. +yacak olan / 7. +mamış olan / 8. +makta olan / 9. +ecek olan / 10. +makta olan / 11. +memiş olan / 12. +mış olan

7B

2. 1.D, 2. Y, 3. D, 4. D, 5. Y, 6. D
 3. 1. Kaynakları / 2. korkuyu / 3. Avignonlu Kızlar / 4. sanatın / 5. kâr fırsatının gerçekleşmemesi / 6. portföy teorisi / 7. AMR'ye
 4. 1. +mış olduğunuz / 2. +mış olduğunuz / 3. +yecek olduğunuz / 4. +makta olduğunuz / 5. +makta olduğumuz / 6. +mış olduğum / 7. +mış olduğumuz / 8. +makta olduğumuz / 9. +mış oldukları / 10. +mış olduğu

7C

2. 1.D, 2.D, 3. Y, 4. D, 5. D, 6. D, 7. Y, 8. Y
 3. 1. +tan dolayı / 2. diye / 3. sayesinde / 4. yüzünden / 5. nede- niyle / 6. diye / 7. yüzünden / 8. yüzünden / 9. nedeniyle / 10. sayesinde

ÜNİTE 8 SUÇ VE CEZA**8A**

1. Kişilere karşı suçlar: Adam yaralama, işkence, cinsel saldırı, tehdit. / Millete ve devlete karşı suçlar: Rüşvet, görevi kötüye kul- lanma, devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak, anayasayı ihlâl. / Uluslararası suçlar: Soykırım,göçmen kaçakçılığı, insan tica- ret, terörizm.
 2. 1. Y / 2. D / 3. Y / 4. D
 3. 1. okutuldu, yazdırıldı / 2. bilgilendirildi / 3. ettirildi / 4. yaptırıldı / 5. yatırıldı / 6. temizletildi mi? / 7. görevlendirilmedi mi / 8. sonuç- landırıldı / 9. sevdirdi / 10. seslendirildi

8B

1. 1. c / 2. ç / 3. a / 4. b
 2. 1. Y / 2. Y / 3. D
 3. 1. kolaylaştırılırsa / 2. görüştürülmelidir / 3. paylaştırıldı / 4. bir- leştirildi / 5. dövüştürülmesi

8C

1. 1. d / 2. c / 3. b / 4. ç / 5. a
 2. 1. Y / 2. Y / 3. D
 4. yeni sosyal organizasyonlar oluşturulması
 5. insan ilişkilerinde olağanüstü bir verimlilik, özgüven, huzur ve mutluluk olacaktır.
 3. 1. anlattırdı / 2. yatırttı / 3. boyattırıldı / 4. pişirtti / 5. vurdurttu

ÜNİTE 9 HAYATA GÜLÜMSE**9A**

2. dayanma gücü / anlayış üstünlüğü / soytarılık / meşgul etmek
 4. usul usul / yalan yanlış / aşağı yukarı / eften püften / acı acı / kitap mitap / sağ salim / çoluk çocuk

9B

2. Popüler mizah
 4. Kırılmak / yanmak / boş / bayılmak / tatlı
 5. 1. Dile düşmek / 2. Dilinde tüy bitmek / 3. Dilinin altında bir şey olmak / 4. Dil uzatmak / 5. Dili damağına yapışmak / 6. Küçük dilini yutmak

9C

3. Düzce (Düzce'deki kişiler) / yelken (yelken yapan kişiler) / bütün mahalle (mahallede oturan kişiler) / buharlı (buharla çalışan loko- motifler) / Çaykovski (Çaykovski'nin şarkıları), Mozart (Mozart'ın şarkıları)
 4. 1. ç / 2. a / 3. b / 4. d / 5. c

ÜNİTE 10 YASTIK ALTI**10A**

1. 8/1/5/3/2/6/7/4
 2. 1. Paranın cezbedici etkisi neniyle doğru yoldan çıkmamak ve işiğe ulaşabilmek için para ikinci plana atılmıştır. / 2. İşğe ulaşmak ve her anlamda içsel karmaşalardan kurtularak kendi öz bütünlü- ğünü sağlamak. / 3. Tek başına paranın bir manasının olmadığı ve bilincin ona anlam katması temel değer olarak benimsenir. / 4. Kimi değerlerden yoksun olma sonucunda ortaya çıkmıştır. / 5. –bireysel cevap verilecek— / 6. Para ve diğer tüm dünyevi şeyle- rin hırsından uzaklaşarak tüm bilincimizle her şeyin eşit olduğuna inanır ve küçük şeylerle mutlu olabiliriz.
 3. 1. D / 2. Y / 3. D / 4. Y / 5. Y
 4. 1. Dünyada her ülke demokrasiyi tam olarak kullanıyor değil. / 2. Bacasız sanayi, ülkemizde son zamanlarda büyük bir gelişme göstermiyor değil. / 3. Bu ülke için değil paramı, canımı bile seve seve veririm. / 4. Erşat, gittiği kurs sayesinde keman çalmıyor de- ğil. / 5. Hırsızlar girdikleri evlerde kanıt bırakmıyor değil. / 6. Piya- salardaki dalgalanmalar durulmadı değil ama hala hareketli. / 7. Meteoroloji verilerine göre sıcaklık yükselmeyecek değil ama yine de mevsim normallerinin altında seyredecek. / 8. Çok duygusal- laştığım zamanlarda klasik müzik dinlemek rahatlatmıyor değil. / 9. Bu senin konun değil, senin işin diğer dosyalara bakmak. / 10. Söylediğin iş için değil bir gün, bir hafta olsa yine de bunun altın- dan kalkamayız.
 5. 1. d / 2. h / 3. c / 4. g / 5. ğ / 6. f / 7. b / 8. d / 9. e / 10. a

10B

1. 1-C , 2-B , 3-Ç , 4-A
 2. 1. Nasrettin Hoca ve Eşyaları adlı fıkra “ikilemeler” konusu işlenmiştir. / 2. İlk fıkra Hoca âdil bir kadı olarak karşımıza çıkar- ken ikinci fıkra her ne koşulda olursa olsun inandığını sonuna kadar savunan biridir. Son fıkra ise Hoca karşımıza “uyanık” biri olarak çıkar. / 3. Akçe: küçük gümüş para / 4. Fıkra, kısa ve özlü anlatımı olan nükteli, güldürücü hikâyeciktir.
 3. Uyumuş gibi / rahatlamış gibi / kaybetmişçesine / olmamış gibi / geçecek gibi
 4. 1-b , 2-c , 3-b , 4-a , 5-b

10C

1. 1. c / 2. ç / 3. a / 4. b / 5. f / 6. d / 7. e
 2. 1. ç / 2. d / 3. i / 4. ğ / 5. a / 6. b / 7. c / 8. ı / 9. e / 10. h / 11. f / 12. g
 3. 1. -mamdan itibaren / 2. -menden sonra / 3. -manızdan itibaren / 4. -işinden sonra / 5. -uşundan sonra / 6. -masından sonra / 7. -memizden itibaren / 8. -memizden sonra / 9. -menizden sonra / 10. -mesinden sonra

ÜNİTE 11 DÜNYA

11A

2. 1.Y, 2. Y, 3. D, 4. Y
3. 1.b, 2.a, 3.a, 4.ç, 5.a, 6.c, 7.a, 8.a

11B

1. e / d / f / c / b / ç / a
2. 1.a / 2.c / 3.d / 4.e / 5.ç / 6.a / 7.b
3. 1.a, 2.c, 3.c

11C

2. 1. D, 2. Y, 3. D
4. 1. Seni unutsaydım bekler miydim hiç? / 2. Matematiği sevmeydi derslere bu kadar düzenli gelir miydi? / 3. Bunun bir sır olduğunu söyleseydin hiç kimseye söyler miydim? / 4. Yemek yapmayı bilmediğini söylememiş miydin? / 5. O mağazayı bilseydim ben de oradan almaz mıydım? / 6. Bayramda evde 17 kişiydik, üstüne bir de ablamlar gelmesin mi? / 7. Ödevimde bana yardım edeceğini söylememiş miydin?

ÜNİTE 12 DÖRDÜNCÜ GÜÇ MEDYA

12A

1.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	M	T	Ü	D	C	D	V	O	A	M	P	U	E	D	C	S
2	E	A	S	E	A	E	A	T	S	E	Ç	Y	V	E	Z	K
3	C	O	A	Z	S	Z	F	M	P	D	Ö	E	M	Z	Ş	I
4	M	A	N	İ	P	Ü	L	A	S	Y	O	N	C	E	T	E
5	İ	E	S	C	A	Z	S	G	B	A	G	F	A	N	O	I
6	F	U	A	J	R	G	İ	A	Ö	Ğ	E	O	I	F	A	C
7	O	Ü	S	Ç	A	D	T	Z	Z	R	K	R	N	O	M	B
8	H	L	Y	Ş	G	P	L	İ	B	H	M	N	R	K	Z	
9	P	R	O	P	A	G	A	N	D	A	A	A	T	M	İ	N
10	R	O	N	A	S	E	T	R	İ	G	E	S	Ç	A	D	B
11	E	G	Ö	S	Z	A	D	F	İ	Y	E	Y	H	S	G	L
12	N	A	D	I	R	M	L	E	O	R	P	O	A	Y	O	N
13	A	S	P	A	D	E	Z	E	N	M	G	N	C	O	M	E
14	M	A	İ	N	G	E	Z	R	R	E	Y	T	İ	N	G	K

2. 1.ç / 2.e / 3.d / 4.c / 5.b / 6.a
3. 1.d / 2.ç / 3.c / 4.b / 5.a
4. çıkmışlığı vardır / uğramışlığı var mı / döneceğin yok mu / okuyacağım yoktu / istemediğin olmaz mı / sorduğun var mı / unutmuşluğum yok / göreceğim varmış / okuduğu var – yaptığı / uyumuşluğum vardır / terk etmişliğinin var mı / yapmışlığının var mı / alacağın var mı / yaşayacağım varmış / olacağı varmış / yapacağı yok / söylemişliğim yoktur / aramamışlığım vardır / korktuğun olmuyor mu / uyumuşluğum vardır / yaptığım yok
5. Bu zamana kadar başka bir ülkeye gitmişliğim yok / Aylardır televizyon seyrettiğim mi var! Söz ettiğiniz diziyi hiç bilmiyorum / Daha önce farklı bir yerde çalışmışlığı var mı / Yıllardır ders kitabı dışında başka bir kitap okuduğum yok / Sabahtan beri o köşede oturuyorsun. Bana yardım ettiğin yok / Her zaman kendini düşünüyor. Ailesini ve arkadaşlarını umursadığı yok / Beni zorlamasan tek başıma gidip o şehri gezeceğim yoktu / Bizi yeni evine davet edeceği yok galiba, en iyisi biz gidip sürpriz yapalım / Sence bu otobüsün geleceği var mı? Taksiye binelim mi?

12B

1. 1. c / 2. a / 3. c / 4. d / 5. a / 6. c / 7. c
2. 1. a / 2. f / 3. d / 4. ç / 5. c / 6. b / 7. e
3. 1. d / 2. a / 3. b / 4. c / 5. ç
4. konuşmakta / kardeşime / günlerden / bakışta / gelişimde / haftaya / şaşkınlıktan / nereden / görüşte / kırkıma
5. -DE / -DEn / -DEn / -E / -E / -DEn / -E / -DEn / -E / -E

12C

1. 1b / 2c / 3a / 4ç / 5d / 6f / 7e
6. 1.d / 2.ç / 3.c / 4.c / 5.d / 6.d / 7.a / 8.b / 9.d / 10.c / 11.b / 12.b / 13.d / 14.d / 15.ç / 16.a / 17.b / 18.d / 19.ç / 20.c

KAYNAKÇA

KAYNAKÇA

Aksoy, Ömer Asım (1984). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, Ankara.
Banguoğlu, Tahsin (2004). Türkçenin Grameri, Ankara.
Can, Kaya (1983). Yabancılar İçin Türkçe Dersleri, Ankara.
Council of Europe. 2005. The European Language Portfolio: Introduction. Strasbourg, Council of Europe Modern Languages Division.
http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio/?L=E&M=/main_pages/introduction.html
Council of Europe. 2007. European Language Portfolio: Procedures for validation. Strasbourg, Council of Europe Modern Languages Division.
Ergin, Muharrem (2001). Üniversiteler İçin Türk Dili, İstanbul.
Ergin, Muharrem (1972). Türk Dil Bilgisi, İstanbul.
Hepçilingirler, Feyza (2005). Öğretenlere ve Öğrenenlere Türkçe Dilbilgisi, İstanbul.
Korkmaz, Zeynep (2003). Türkiye Türkçesi Grameri, Ankara.
Milli Eğitim Bakanlığı (2012). Avrupa Dil Portfolyosu.
Milli Eğitim Bakanlığı (2012). Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme – Öğretme – Değerlendirme
Türkçe Sözlük (2005). Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
Yazım Kılavuzu (2008). Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
<http://adp.meb.gov.tr/kullanım.php>
http://abdigm.meb.gov.tr/eski_site/uaorgutler/AK/cefr_Turkce.pdf
http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio/?L=E&M=/main_pages/validation.html

ALINTI METİNLER

Başlık

Tarihî Saat Kuleleri

Sabahattin Ali

Zamanı Yönlendirmesiniz

Aşka Dair

Edebiyat ve Aşk

087956'nın Sıfırı

Keloğlan ve Sihirli Tas

Kronik şanslı mı, Kronik Şanssız mı?

Şikâyetname

Mehmet Çetin Ünlü Yönetmenlerden Yedinci Sanat

Dün bilim-kurguydu bugün gerçek oldu.

Bilimsel Araştırma Nasıl Yapılır?

Dünya Ülkelerindeki Eğitim Sistemi

Sahilde İki Çocuk

Resim Geleceği Anlatılabilir mi?

Sanatın İyileştirme Gücü

Suç İşleyen ve Suça Maruz Kalan Çocuklar

Ünlü Soygunlar

Suçlular Tedavi Edilebilir mi?

SanatınDevlerinden Münir Özkul

Doğalgaz Tasarrufu Nasıl Yapılır?

Ekolojik Döngüler

Geri Dönüşüm metre

Uzaylılara Yerimizi Söylesek mi Söylemesek mi?

Kaynak

http://www.turkcebilgi.com/ansiklopedi/izmir_saat_kulesi

Kuyucaklı Yusuf, YKY

<http://www.tefekkurdergisi.com/icerik.asp?dergi=24&konu=672>

Dr.Halit ERTUĞRUL

Can Dünder, <http://www.grafikerler.org/cafe-org/10277-aska-ve-terke-dair-can-dunder-siiri.html>

<http://www.edebiyatturkiye.com/forum/klasik-turk-edebiyati/divan-edebiyatinda-ask-anlayisi/>

<http://www.edebiyatfakultesi.com/olay-oykusune-hikâyesine-ornek,TarikBuğra>

www.masaldinle.com

Ufuk Tarhan, www.yenibiris.com

<http://www.siirevim.com/siir/siir-4706-sikayetname&sira=4>

<http://kutadgublg.blogspot.com/2011/07/normal-0-21-false-false-false-tr-x-none.html>

www.zaman.com/DENİZ_ERGÜREL

Bilimsel Araştırma Ve Yazma Teknikleri-Doç. Dr. Suat CEBECİ

Anadolu Ajansı

Haşim Nur Gürel, www.sanalmuze.org

<http://haber.stargazete.com/yazar/resim-gelecegi-anlatilabilir-mi/yazi-519100>

http://arsiv.indigodergisi.com/arsiv/cigdem_10.htm

www.aktuelpsikoloji.com

<http://www.nuveforum.net/932-suc-hukuk/46496-dunyanin-buyuk-10-soygunu/>

<http://www.tatliaskim.org/bilgi-okulu/285261-suclular-tedavi-edilebilir-mi.html>, Dr.Kubilay Boğoçlu

http://www.haber365.com/Haber/Munir_Ozkul_Kimdir/

<http://www.tamcevap.com/dogalgaz-tasarrufu-nasil-yapilir.html>

Güneşin Aydemir, Atlas Dergisi Mayıs 2011

<http://cm.yesil.ntvmsnbc.com/testList/Index/4>

Büşra Kamiloğlu, Bilim ve Teknik

Medya Araçlarının Doğuşu

<http://www.ntvmsnbc.com/id/25292133/>
http://www.qsl.net/ta2mbd/guncel/2003/gsm_06042003.htm
<http://www.eokulegitim.com/ilk-cep-telefonu-cep-telefonunu-kim-buldu-icadi/>
<http://ari.cankaya.edu.tr/~figen/radyo.htm>
http://www.posta.com.tr/yasam/HaberDetay/Ilk_bilgisayar_30_tondu_.htm?ArticleID=56377&PageIndex=1
<http://www.buzlu.org/iste-dunyanin-ilk-bilgisayari-ve-nasil-yapildigi/>
<http://ari.cankaya.edu.tr/~figen/televizyon.htm>
<http://www.mailce.com/ilk-gazete-ne-zaman-nerede-basildi-ilk-basilan-gazetenin-adi-nedir.html>

Medyanın Gücü

<http://www.haberturk.com/medya/haber/682454-sosyal-medya-depremde-can-kurtardi>
<http://www.kadinmedya.com/roportaj/evim-evindir-van-kampanyasi-nasil-olustu.php>
http://www.unicef.org/turkey/pc/_ge74.html
<http://www.ntvmsnbc.com/id/25288282/#storyContinued>
<http://www.webrazzi.com/2012/08/11/sosyal-medya-ve-olimpiyatlar/>
<http://www.pazarlamasyon.com/2011/03/firmalar-acisindan-dinle-menin-onemi/>
<http://www.insankaynaklarim.net/ik-siteleri-ve-kariyer-portallari-is-bulmayi-kolaylastiriyor-mu/>

Ya Olmasaydı!

<http://neonebu.com/ShowBlog2.aspx?Web=peregrino&CID=161679>
<http://www.myfikirler.com/internetsiz-bir-hayat-mi-aman-agzindan-yel-alsin.html>

NOT-1: Ders kitabında kullanılan alıntı metinler öğrencilerin dil seviyelerine uygun şekilde yeniden düzenlenmiştir.

NOT-2: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe öğretim setinde kullanılan fotoğraflar 'shutterstock.com'dan satın alınmıştır.

[illegible]

This image shows a full page of a document template designed for handwritten notes or essays. It features approximately 30 evenly spaced, thin horizontal grey lines across the entire width of the page. The lines are uniform in thickness and color, providing a guide for writing without being distracting. There are no margins, headers, footers, or other markings present on the page.

This image shows a full page of a document template designed for handwritten notes or essays. It features approximately 30 evenly spaced, thin horizontal grey lines across the entire width of the page. The lines are uniform in thickness and color, providing a guide for writing without being distracting. There are no margins, headers, footers, or other markings present on the page.

This image shows a full page of a document template designed for handwritten notes or essays. It features approximately 30 evenly spaced, thin grey horizontal lines across the entire width of the page. The margins are consistent on all sides, providing ample space for writing. There are no titles, headers, or other markings present on the page.

This image shows a full page of a document template designed for handwritten notes or essays. It features approximately 30 evenly spaced, thin horizontal grey lines across the entire width of the page. The lines are uniform in thickness and color, providing a guide for writing without being distracting. There are no margins, headers, footers, or other markings present on the page.

NOTLAR

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting or typing. There are no margins, text, or other markings on the page.

This image shows a full page of a document template designed for handwritten notes or essays. It features approximately 30 evenly spaced, thin grey horizontal lines across the entire width of the page. The margins are consistent on all sides, providing ample space for writing. There are no pre-printed questions, headings, or other markings on the page.

This image shows a full page of a document template designed for handwritten notes or essays. It features approximately 30 evenly spaced, thin horizontal grey lines across the entire width of the page. The lines are uniform in thickness and color, providing a guide for writing without being distracting. There are no margins, headers, footers, or other markings present on the page.